Mr.I.PENIKS
4223 Dorchester Str.W.
Montreal 6, P.Q.

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS Publishing Co
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto Ont. Canada
Telephone — WA 0792

General Representative in the U.S.A.:
DV Pārstāvība ASV 31-43 Steinway St. Long Island City 3. N.Y. USA. Telephone — Yellowstone 2-7843.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 41./64. SESTDIEN, 1952. G. 24. MAIJĀ 2. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk otrdz reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās.
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIĶSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telefons — WA 0792
ASV redakcija un galvenās pārstāvības
DV Pārstāvība ASV 31-43 Steinway St. Long Island City 3. N.Y. USA. Telefons — YEllowstone 2-7843.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.00;
par 6 mēn. $8.00; par 1 gadu $15.00
Sludinājumu maksa:
aiud. daļā $1.30; tekstā $2.00
par vienu collas telpu 1 slejā

ANGLIJĀ SĀKUSIES DENACIONĀLIZĀCIJA

Londonā. — Anglijas parlamentā Čerčila valdība ienesa priekšlikumu par sociālistu valdības nacionalizēto transporta sabiedrību īpašumu atdošanu privātām sabiedrībām. Šis bija pirmais no nacionalizētiem uzņēmumiem, ko Čerčila valdība bija apsolījusi nodot atpakaļ to īpašniekiem, kamdēļ abu partiju parlamenta locekļi balsošanas cīņai ieradās pilnā skaitā. Parlaments Čerčila priekšlikumu pieņēma ar 21 balss vairākumu.

Trūmens uzrunā jaunos virsniekus

Vašingtonā. — Prezidents Trūmens un jaunais Apvienoto Nāciju karaspēka komandieris Eiropā, ģen. Ridžvejs šodien ieradās slavenajā amerikāņu karaskolā Vestpointā. Savā runā Trūmens pieskārās arī ārpolitiskiem jautājumiem. Par komūnisma draudiem prezidents izteicās, ka tie pilnīgi cietuši neveiksmi Tālajos Austrumos. Ziemeļkoreja, kas iepriekš atradās komūnistu pārziņā, tagad nopostīta un agresori to nespēj izmantot saviem uzbrukuma mērķiem. Kaut arī Trūmens izteica cerības, ka Korejā pamiera sarunas beigsies sekmīgi, viņš brīdināja nenodoties pārliecīgām illūzijām, bet būt gataviem varbūtējam karam.

Adm. Džois atstāj pamiera komisiju

Munsanā. — Apvienoto Nāciju pamiera komisijas vadītājs, adm. Džojs ceturtdien vadīja sarunas ar komūnistiem pēdējo reizi. Neviena puse no saviem lēmumiem par gūstekņu apmaiņu neatkāpās. Džojs iecelts par ASV jūras akadēmijas priekšnieku Annapolē, uz kurieni viņš dodas jūnija sākumā.

Viņa vietā par Apvienoto Nāciju vecāko sarunu dalībnieku iecelts ģen. majors Harrisons, kas pamiera komisijā darbojies jau ilgāku laiku.

Patruļu cīņa Korejas rietumu frontē

Seulā. — Amerikāņu pastiprinātās patruļas pag. nedēļas beigās izdarīja ar artilerijas atbalstu uzbrukumus ienaidnieka priekšpozicijām ziemeļaustrumos no Panmundžonas. Iznīcināti tika 20 ienaidnieka bunkuri, pie kam komūnisti zaudēja 32 kritušos un 13 ievainotos. Frontes iecirknī pie Kumvas amerikāņu tanku un kājnieku patruļas 4 dienas pēc kārtas darbojās neitrālā joslā un ienaidnieka frontes tuvumā, iznīcinot vairākas ložmetēju un snaiperu ligzdas. Arī no citiem frontes iecirkņiem ziņo par nelielu patruļu darbību no abām pusēm.

Klakstons apmierināts ar Kanadas bruņošanos

Montreālā. — Kanadas kara ministrs Klakstons kara veterānu sanāksmē runāja par Kanadas bruņoto spēku stāvokli. Viņš izteica pārliecību, ka brīvprātīgo skaits, kas katru gadu piesakās karadienestam — 39 tūkst. ir pietiekams Kanadas pašreizējiem bruņotiem spēkiem. Līdz ar to viņš neredz vajadzību obligātoriska karadienesta nodibināšanai Kanadā. Galvenais ministra iebildums ir — kazarmu trūkums karavīru novietošanai. Savu bruņošanās programmu Kanada veikšot pāredzētā laikā — 1954. g., ko gan nevarot teikt par citām valstīm.

Kanadas veterānu leģions atzīst obligāto kara dienesta vajadzību

Montreālā. — Kanadas veterānu leģions savā gadskārtējā sanāksmē vienbalsīgi pieņēma rezolūciju par obligātā karadienesta nodibināšanas vajadzību miera laikā, tūlītēju militāru apmācību rezervistiem un visu pilsoņu pakļaušanu iesaukšanai bruņotos spēkos kara laikā.

Komūnisti tiesā misionāres

Hongkongā. — Kamēr Anglija iesniedz tirdznieciskus piedāvājumus komūnistu Ķīnai, komūnistu tiesas nodarbojas ar kanadiešu misionāru tiesāšanu. Tikko saņemta ziņa, ka 2 katoļu māsas notiesātas uz 3 un 2 gadiem cietumā par it kā sliktu apiešanos ar atradeņiem. Agrāk jau notiesātas 7 citas misionāres par līdzdalību „noziegumiem."

SŪTNIS K. ZARIŅŠ ŅUJORKĀ

No kreisās: sūtnis K. Zariņš ar meitu Mariannu, ģenerālkonsuls R. Braisons un sūtnis J. Feldmans. Foto J. Princis

19. maijā ar tvaikoni Queen Elizabeth Ņujorkā ieradās Latvijas sūtnis Lielbritanijā Kārlis Zariņš ar savas meitas Mariannas pavadībā. Ostā viņu sagaidīt bija ieradušies sūtnis ASV J. Feldmans, LKK prezidents H. Lielnors, ALA's valdes locekļi E. Freivalds un A. Bērziņš. LKK loceklis A. Bļodnieks un sūtniecības lietvedis A. Dinbergs. Ieradās arī Latvijas ģenerālkonsuls Kanadā R. Braisons.

Nokāpis no kuģa, sūtnis Zariņš ierunāja skaņu lentā sveicienus latviešiem dzimtenē, ko uz Latviju pārraidīs Amerikas Balss. (Nākošā numurā sniegsim plašu ziņojumu par sūtņa K. Zariņa viesošanos pie ASV latviešiem).

JAUNAS ĢEN. EIZENHAUERA UZVARAS

Vašingtona.— Ģen. Eizenhauers pag. ned. beigās ieguva 2 valstīs noteiktu pārākumu par savu galveno pretinieku senātoru Taftu. Tā, Oregonā Eizenhauers ieguva visus 18 un Vermonta valstī visus 12 delegātus.

Cīņa abu galveno kandidātu starpā kļūst arvien asāka, jo atlikušas vēl tikai 12 valstis, kuŗās delegāti nav ievēlēti. Šonedēļ prezidenta kandidātu vēlēšanas notiek Montānas un Vašingtonas valstīs. Kamēr Montānā (8 delegāti) sagaida Tafta uzvaru, Vašingtonas valstī (24 delegāti) pareģo noteiktu Eizenhauera uzvaru.

Pašreizējais stāvoklis republikāņu partijā:

Taftam — 374 delegāti. Eizenhaueram — 337, Stasenam 23, Varrenam 6, Mekarturam 2. 161 delegāti nav vēl izteikuši savas simpatijas vienai vai otrai pusei.

Francijas augstākais apbalvojums Eizenhaueram

Parīzē. — Francija apbalvoja ģen. Eizenhaueru ar augstāko militāro goda zīmi, ko Francija var piešķirt ārzemniekam. Šis ordenis agrāk piešķirts Čerčilam un Rūzveltam.

Ģen. Eizenhauers tika arī ievēlēts par Lovasjēnas pilsētiņas goda biedru; šīs pilsētiņas robežās novietots Apvienoto Nāciju galvenais stābs.

Jauni gūstekņu nemieri Korejā

Seulā. — Otrdien jauni gūstekņu nemieri notika Pusānas nometnē, ievainoti 85 gūstekņi; viens no ievainotajiem miris. Amerikāņu vienības, ko izsauca kārtības atjaunošanai nometnē, laida darbā tikai aukstos ieročus. Šī ir pirmā reize, kad gūstekņu traci notiek Korejas sauszemē.

Zīmīgi arī tas, ka Pekīnas radio šo gūstekņu sacelšanos bija pieteicis jau iepriekš. ASV pārstāvji Korejā ir pārliecināti, ka komūnistiem ir ļoti labi sakari ar gūstekņiem. — Arī Kodži salā pag. ned. pēc ģen. Doda atbrīvošanas notika 2 tracī, ko likvidēja bez asins izliešanas.

Vai Eva Perona bija Kanadā?

Toronto. — Kāds Toronto vakara laikraksts ziņoja, ka Argentīnas prezidenta Perona sieva — Eva pirms 3 nedēļām bijusi slepenā apciemojumā Kanadā. Eva uzturējusies Viktorijas slimnīcā, Londonā, Ont., kur viņa ārstēta ar kobalta bumbu, kas Kanadā ir jaunākais izgudrojums vēža slimības ārstēšanai.

Toronto laikraksta ziņu slimnīcas vadība nav apstiprinājusi.

ITALIEŠU OGLRAČI UN KONSERVĀTĪVIE ANGLI

Londonā. — Anglijas ogļrūpniecība, kas visus pēckara gadus stipri cieta no ogļraču trūkuma, pēdējos 2 gados ieveda italiešu strādniekus. Šos strādniekus pēc iepriekšējām apmācībām ogļraču darbā un angļu valodā nosūtīja uz dažādām Anglijas raktuvēm. No sākuma min. strādnieku izvietošana neradīja lielas grūtības, jo ir ļoti daudz raktuvju, kur trūkst ogļraču, lai darbu varētu sekmīgi veikt. Pavisam izvietoja ap 1200 italiešu, bet atsevišķu raktuvju arodbiedrību pārstāvju pieaugošie protesti arvien vairāk apgrūtināja italiešu iesaistīšanu raktuvēs, līdz 20. martā Bullkroft raktuve pie Doncasteras uzsāka streiku, protestējot pret italiešu ogļračiem.

Šai raktuvei pievienojās arī citas raktuves Jorkšīras apgabalā, līdz ar ko Anglijas raktuvju komisija bija spiesta pārtraukt tālāku italiešu strādnieku ievešanu, un bez darba palikušos 1000 italiešu strādniekus sūtīt atpakaļ uz Italiju; daļa tika izvietota darbā citās rūpniecības nozarēs. Tā aiz angļu ogļraču konservātīvisma nelaist citām tautībām strādāt šo darbu, Anglijas valdība cieš 500.000 sterliņu mārciņu zaudējumu, kas izdoti to sagatavošanai un transportam no Italijas uz Angliju un atpakaļ.

Pavisam Anglijas ogļrūpniecībā ir nodarbināti 697.000 ogļrači, bet ar vēl nepieciešamiem 15 tūkst. strādniekiem Anglija spētu izrakt gadā ap 5 milj tonnu vairāk.

Kā iemeslu protestiem un streikiem pret italiešu strādniekiem angļu sabiedrībā min bailes par varbūtēju bezdarbu pašu ļaudīm, italiešu sliktās zināšanas angļu valodā un nespēju iekļauties angļu strādnieku stbiedrībā.

Latvijā dzird patiesību par gūstekņiem Korejā

„Amerikas Balss" raidījumos latviešu valodā par apstākļiem Korejas gūstekņu nometnēs pastāsta sekojošo:

No 117.000 kara gūstekņu, kas atrodas Apvienoto Nāciju nometnē Korejā, vairāk nekā 100.000 kategoriski atsacījušies atgriezties pie komūnistiem. Lai mēģinātu slēpt šo komūnistiem tik nepatīkamo patiesību, Staļins tagad kēries pie viszemākajiem līdzekļiem.

Pēdējās dienās komūnistu propaganda daudz runā par Kodžes salas gūstekņu nometni, kur atrodas daļa ķīniešu un ziemeļkorejiešu kara gūstekņu. Šo gūstekņu nometni, tāpat kā pārējās, pārvalda un aprūpē AN virspavēlniecība saskaņā ar visiem starptautiskiem noteikumiem un Ženevas konvenciju. Kodžes nometnes vienā iežogojumā atrodas 4 tūkstoši zvērināto komūnistu. Pēdējo triju mēnešu laikā divi reizes šie zvērinātie komūnisti sarīkojuši dumpjus. Komūnisti uzbruka un nogalināja sargus. Pirms nedēļas Kodžes salas komūnistu barveži ar viltu nolaupīja šīs nometnes komandantu, amerikāņu ģenerāli Dodu un 3 dienas to turēja kā ķīlnieku. Draudot nogalināt Dodu, komūnisti prasīja pārtraukt gūstekņu iztauju par atgriešanos pie komūnistiem, ja panāktu pamieru.

Komūnistu mērķis Kodžes salas notikumos ir skaidrs. Ar terroru aiz gūstekņu nometnes žogiem komūnisti mēģina kūdīt pārējos gūstekņus, kas negrib atgriezties pie komūnistiem. Tādēļ komūnistu terrora barvežī prasīja, lai AN pārtrauc iztaujāt gūstekņus, kas vēlas un kas nevēlas atgriezties pie komūnistiem. Acīmredzot, arī šajā pozitruku un partijas biedru starpā laba daļa tādu, kas gribētu palikt AN pusē. Tikai aiz bailēm no zvērinātā komūnistu terrora tie neuzdrošinās izteikt savas patiesās domas un atklāti paust naidu pret komūnisma verdzību.

Maskavas propagandisti vienmēr slēpj patiesību ar meliem un bezkaunīgiem apgalvojumiem. Staļins taču nevar atzīties, ka lielāka daļa komūnistu karavīru negrib atgriezties no sabiedroto gūsta pie saviem sarkanajiem kakla kungiem. Kremlis nav ilgi saņēmis tik smagu pļauku kā šo.

Komūnistu darbi Kodžes gūstekņu nometnē jau paši par sevi liecina, ka šīs gūstekņu nometnes pārvalde acīmredzot ir bijusi ļoti humāna un iecietīga. Vai tie miljoni vācu, japāņu, austriešu, holandiešu un citu valstu karagūstekņu, kas joprojām atrodas vēl šodien Padomju Savienībā, uzdrošinātos nolaupīt savas nometnes komandantu un to turēt par ķīlnieku? Šādus pārdrošniekus čeka liktu suņiem saplosīt, nevis mēģinātu ar tiem vienoties.

Apvienoto Nāciju virspavēlniecība tomēr neatkāpsies ne no starptautiskiem noteikumiem, nedz no cilvēcības attieksmē pret karagūstekņiem.

KAS KOMANDĒS VIDUSJŪRAS FLOTI?

Rietumnieku nometnē vēl arvien nav nokārtots sabiedroto Vidusjūras karaflotes pavēlnieka jautājums. Lai pasteidzinātu nokārtošanu, uz Eiropu bija devies Savienoto Valstu jūras spēku stāba prks admirālis Fechtelers. Savā ceļojumā viņš ticies ar valstsvīriem, kam teicams izšķirējs vārds svarīgajā jautājumā.

Kaut arī Fechtelers nav pārvedis nekādu galīgu vienošanos ne par nāciju, kam šo posteni uzticētu, nemaz nerunājot par personu, tomēr ieguvums ir tas, ka amerikāņu skatījumā aina tagad gluži skaidra.

Uz augstākā pavēlnieka posteni varētu pretendēt zemes, kam ar Vidusjūru tieša saskare vai arī, kas turp sūtītu ievērojamus spēkus. Ir runa par 4 valstīm: ASV, Lielbritaniju, Itāliju un Franciju.

Pēdējā nav īpaši ieinteresēta iegūt virspavēlnieka posteni. Ne tai kādu īpašu interešu, nedz arī jūras spēku, kas dotu šīs tiesības. Tas pats sakāms par Itāliju. Neviena no abām valstīm nav arī izteikusi vēlēšanos redzēt vadību nododam kādai no pārējām lielvalstīm.

Tātad, atliek tikai Lielbritanija un Sav. Valstis. Pēdējās ne reizi nav uzsvērušas, ka tām par katru cenu gribētos iegūt vadību. Bet Sav. Valstis nevar palikt vienaldzīgas gluži vienkārši tāpēc, ka dod lielāko floti.

Gan iekšpolitisku motīvu, gan prestiža dēļ Lielbritanija ir vairākkārt parādījusi savu lielo kāri iegūt Vidusjūras virspavēlnieku sev.

Visu to noskaidrojot, Fechtelers ir arī samierinājies ar stāvokli, ka britiem šoreiz būtu parādāma izcila uzmanība. Amerikāņu vēlēšanās viena — lai briti dod pusi no Vidusjūras flotes un līdz ar to saņem virspavēlnieka posteni. Tiesa, atbilde no britiem gan vēl nav saņemta, bet ir pazīmes, kas liecina, ka Čerčilam nav viegli, pat ļoti grūti dot šo pusi. Tālab britiem jau esot kabatā dažādi priekšlikumi, kas viņu stāvokli atvieglo. Piemēram, kopējā flotē varētu neieskaitīt lidmašīnu bazes kuģus. Apsvērts arī atsevišķas zemūdeņu pavēlniecības jautājums.

Britiem jau esot izraudzīta persona, kas varētu augsto posteni ieņemt: tas ir admirālis Mauntbetens — vīrs ar izcilu jūras komandiera pieredzi. Neoficiāli esot noskaidrots, ka arī amerikāņi šo izvēli akceptētu. Oficiāli gan virspavēlnieka izraudzīšana jāizdara visu 12 Ziemeļatlantijas Savienības valstu pārstāvjiem, kas gan vairāk formāls uzdevums. Ja vienosies briti ar amerikāņiem, pārējie viņu izšķiršanos akceptēšot.

Tātad gala vārds britiem, kam atliek paziņot, ka viņi dod pusi Vidusjūras sabiedroto flotes spēku, lai iegūtu piekrišanu saņemt komandiera amatu.

Vispārējas vēlēšanas Itālijā

Romā. — 16 italiešu politiskās partijas drudžaini sacenšas vēlēšanu pēdējā kampaņā, jo līdz pašām vēlēšanām atlikušas tikai dažas dienas. Vēlēšanas, kas notiks svētdien, rādīs, kuŗa no trim lielākajām partijām — min. prez. de Gasperi kristīgo demokratu partija, komūnisti vai atjaunotā fašistu partija — būs uzvarētāja. Vismazākās izredzes ir komūnistu partijai, kas pēdējos gados zaudējusi savu ietekmi italiešu tautā. Toties arvien plašāku popularitāti gūst atjaunotā fašistu partija.

LATVIEŠU DIENAS KANADAS LIELĀKAJOS CENTROS

TORONTO

Kā jau iepriekš ziņots, Latviešu dienas Toronto sāksies sestdien, 14. jūnijā ar LNAK saaicināto Kanadas latviešu organizāciju un draudžu pārstāvju apspriedi, kuŗā piedalīsies arī sūtnis K. Zariņš. Apspriede notiks Sv. Andreja baznīcas zālē un tanī bez oficiālajiem organizāciju un draudžu pārstāvjiem varēs piedalīties arī klausītāji, jo apspriede būs atklāta.

Svētdien, 15. jūnijā sanāks ārkārtējā sesijā LNAK Padome.

15. jūnijā, plkst 2.30 pēc pusdienā Meseja Hallē notiks plaša Latviešu /dienu sanāksme, kuŗā teiks runu sūtnis K. Zariņš. Pēc tam plašs koncerts, kuŗā piedalīsies Toronto Dainas koris diriģentes E. Freimanes vadībā, Hamiltonas latviešu biedrības koris diriģenta J. Ciruļa vadībā, vīru dubultkvartets Kalvis un operdziedātāja H. Lūse. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

Pēc koncerta visi sanāksmes dalībnieki kopējā gājienā ar karogiem priekšgalā dosies uz kritušo varoņu pieminekli pie pilsētas valdes, kur sūtnis K. Zariņš noliks vainagu.

Latviešu dienu izskaņai ceturtdien, 19. jūnijā lielajā Palace Pier zālē Ontario ezera krastā notiks plaša balle, kuŗā būs izdevība satikt arī Kanadas latviešu viesi sūtni K. Zariņu. Nākamā dienā sūtnis atstās Toronto, lai dotos tālākā latviešu apmeklējumā uz Otavu.

HAMILTONĀ

Latviešu dienas ar sūtņa viesošanos sāksies 7. jūnijā. Sūtņa ierašanās plkst. 3.30. Viņu sagaidīs Delta Secondary School zālē, Main St., E. Pēc apsveikumiem un sūtņa runas priekšnesumi ar deklamācijām, solo un kora dziesmām, tautiskām dejām.

Plkst. 8.30 vak. Ungāru baznīcas zālē Barton ielā pie Mary ielas vakariņas. Piedalīties var visi ar iepriekšēju pieteikšanos līdz 1. jūnijam, iemaksājot $2.00.

Sanāksmju telptas ir lielas un ērtas, kāpēc visi Hamiltonas un apkārtnes tautieši laipni lūgti piedalīties iespējami kuplākā skaitā.

LONDONĀ

Latviešu dienas ar sūtņa K. Zariņa viesošanos sāksies 8. jūnijā, pl. 2 dienā Luterāņu baznīcas apakšējā zālē, Colborne un Oxford ielu stūrī. Šeit notiks svinīga sanāksme ar jaunatnes priekšnesumiem un tējas galdu. Tējas galdam iepriekšēja pieteikšanās līdz 1. jūnijam, iemaksājot $0.75 dalības maksu pie:

A. Cauka — 1140 Richmond St., tel. 3-8644 W, H. Laviņa — 474 Princess Ave — 7-1384, R. Neilanda — 19 Rogers Ave, 7-2972, V. Pakuļa — 151 John St., 3-4228 W. Tautieši no apkārtnes arī lūgti pieteikties turpat.

Kā jau agrāk ziņojām, Latviešu dienas ar sūtņa K. Zariņa piedalīšanos notiks 22. jūnijā Otavā un 28. jūnijā Montreālā, par ko tuvāku instrukciju sniegs vēlāk.

Informāciju par Latviešu dienu rīkošanu un norisi var iegūt LNAK birojā, Toronto, pie Sv. Andreja baznīcas, tel. PR 1563 un pie konsultanta J. Niedras, 268 Pacific Ave, tel. JU 6458. LNAK

Sūtņa K. Zariņa sagaidīšana Kanadā

Sūtnis K. Zariņš pēc viesošanās ASV, Kanadā ieradīsies 4. jūnijā, pl. 6 v., kad viņu Niagara Falls pie viesnīcas apsveiks LNAK pārstāvis māc. A. Čops, archibīskapa pārstāvis prāv. A. Skrodelis un Niagara Falls latvieši ar daudzes priekšnieku Treijeru priekšgalā.

Pēc tam sūtnis dosies uz Toronto un apmetīsies pie ģenerālkonsula Braisona, kas viņu pavadīs visā apciemojuma laikā Kanadā.

AICINĀJUMS

visām draudzēm un organizācijām

Š. g. 15. jūnijā, plkst. 9.00 no rīta Sv. Andreja baznīcas lielajā zālē, Carlton un Jarvis ielu krustojumā, Toronto, tiek sasaukta LNAK Padomes locekļu ārkārtējā sēde ar sekojošu darba kārtību: 1) mandatu komisijas ziņojums, 2) debates par LNAK valdes darbības pārskatu un revīzijas komisijas ziņojumu, 3) statūtu grozījumu jautājums, 4) vēlēšanu komisijas vēlēšanas, 5) sabiedriskās tiesas dibināšanas jautājums, 6) dažādi jautājumi. Uz LNAK statūtu pamata šīnī sēdē bez vispārējās vēlēšanās ievēlētiem Padomes locekļiem var piedalīties pa vienam loceklim no atsevišķas draudzes vai organizācijas, ja viņai ir vismaz 50 tādu biedru, kas ir arī LNAK pilntiesīgi biedri. Viņi bauda visas padomes locekļu tiesības.

Lūdzu draudzes un organizācijas izraudzīt un sūtīt uz minēto sēdi savus padomes locekļus. Padomes locekļu rakstiska pieteikšana izdarāma LNAK valdei līdz š. g. 5. jūnijam. Līdz ar šo paziņoju, ka iesniedzams arī attiecīgās draudzes vai organizācijas vismaz 50 to biedru saraksts, kuŗi ir LNAK pilntiesīgie biedri, uzrādot vārdu un uzvārdu. Ikkatrs tautietis var tikt ieskaitīts tikai vienas organizācijas sarakstos.

FR. GULBIS,
LNAK Padomes pr-sēdis

386 bēgļi var palikt ASV

ASV Kongress 20. maijā pieņēmis likumu, kas atļauj 386 bēgļiem no komūnisma okupētājām zemēm palikt ASV, kamēr tie iegūs pārvietoto personu statusu un līdz ar to tiesības palikt uz pastāvīgu dzīvi ASV. Šie bēgļi ir nākuši no Latvijas, Igaunijas, Somijas un Polijas un ieradušies bez vīzām ASV, braucot savās laivās laikā no 1945.—1950. g.

Minētais likums iesniegts apstiprināšanai prezidentam Trūmenam.

Tāls viesis Vašingtonā

Sidneja. — Austrālijas premjērs Roberts Menzijs devies garākā ceļojumā uz ārzemēm. Vispirms viņš apmeklēs ASV un vairākas dienas uzkavēsies Vašingtonā, kur tiksies ar prezidentu Trūmenu un vairākiem valdības locekļiem. Pēc tam Menzijs dosies uz Londonu, kur viņam paredzēta tikšanās ar premjēru Čerčilu.

Pasta kongress Briselē

Brisele. — 15. maijā Briselē sākās starptautiskais pasta kongress, kuŗā piedalās delegāti no 92 valstīm. Pasta darbības uzlabošanai kongresam līdz šim jau iesniegts pavisam 1500 dažādu priekšlikumu. Sakarā ar kongresu Beļģijas pasts izlaidis 11 dažādas piemiņas pastmarkas.

Biroju karavīri uz ierakumiem

Vašingtona. — Pēdējos 10 mēnešos ap 4400 karavīru, kas līdz šim pastāvīgi strādāja dažādos birojos,, pārvietoti uz karalauku Korejā — paskaidrojis ASV armijas personālšefs ģen. Mekolifs. Nomainīto kancelejas karavīru vietā tagad strādā civilisti. Pēc ģenerāļa Mekolifa domām ikvienam vīram, kas nes goda pilno karavīra vārdu, iz jāprot cīnīties kaujas laukā.

BULGĀRU KOMŪNISTIEM NEDIENAS

Londona. — Kominforma oficiālā žurnāla jaunākais izdevums atklāj lielas pārmaiņas, kas partijas dižvīru sastāvā Bulgārijā notikušas pēdējā gadā. Tīrīšanas akcijas, kas izdarītas, lai izravētu nacionālistisku tendenci ieviešanos komūnistu dzīvē, kā arī, lai atbrīvotos no ļaudīm, kuŗu pagātne traucē būt īstiem komūnistiem, laikā no pag. gada aprīļa līdz šim laikam no partijas „iztīrīti." 17.446 komūnisti. Starp tiem 9.272 ir tādi, kam bijis jāatstāj partijas locekļu rindas par to, ka agrāk viņi bijuši policijā vai arī fašistiskās organizācijās. Iestājoties partijā viņi esot noslēpuši savu pagātni.

Priekšlikums Ķīnai

Londona. — Anglijas ārlietu ministrs Īdens paziņoja, ka sakarā ar angļu tirgotāju nespēju sekmīgi darboties Ķīnā un Hongkongā un viņu vēlēšanos izbeigt savus tirdznieciskos pasākumus komūnistu Ķīnā, Anglijas valdība ir iesniegusi Ķīnas valdībai priekšlikumu pastiprināt tirdznieciskus sakarus abu valstu starpā.

LATVIJA

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Nelūgtotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos nosūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

FIZISKĀS UN JURIDISKĀS PERSONAS?

Sakarā ar LNAK ārkārtējo sesiju

P. DREIMANIS, LNAK Padomes un valdes loceklis

Visās dzīves nozarēs patīkami pieturēties pie stingri noteiktiem principiem. Tas attiecināms arī uz organizācijām: piem., LNAK. Bet vienmēr un visur tas nav iespējams, kā piemēram, Kanadā ar tās plašo territoriju, kas caurmērā ļoti reti apdzīvota. Šī Kanadas īpatnība sevišķi skaļ jaunos ieceļotājus, protams, arī latviešus. Viņi dzīvo gan Kanadas lielajos centros, kur viņu skaits sasniedz tūkstošus, gan mazākās pilsētās, kur viņu ir daži desmiti, labākā gadījumā — simti, gan arī pavisam izklaidus uz laukiem, mazos centros un raktuvēs. Šiem pēdējiem tautiešiem nav iespējams organizēties, grūti pat sazināties lielā attāluma dēļ. Bet tāpēc nedrīkstam atņemt viņiem iespējas aktīvi piedalīties latviešu sabiedriskajā dzīvē. No tā jāsecina, ka latviešu centrālajā organizācijā apvienojamas fiziskas personas.

*Bet latviešiem Kanadā ir diezgan daudz lokālo organizāciju — biedrību, kopu, draudžu un profesionālo vienību, kas apzina gandrīz visus sava rajona vai pilsētas tautiešus. Vai šīs lokālās organizācijas nav cienīgas runāt līdz latviešu centrālajā organizācijā? Protams, jā: tas tiek atzīts un šīs organizācijas tiek informētas par Apvienības darbu un aicinātas sadarboties, teiks tagadējo statūtu autori un aizstāvji. Bet kāpēc lokālās organizācijas tagadējos statūtos nav atzītas par Apvienības locekļiem un tām nav arī nekādu tiesību? Par biedrībām un kopām ir runa tikai statūtu 17. pantā. Bet tas īstenībā piešķir tiesības ne biedrībām un kopām, bet tikai to Apvienības 50 dalībniekiem, pie kam dod tiesības arī vairāku biedrību un kopu Apvienības dalībniekiem samesties kopā, lai izņāktu 50 tās biedru. Tādā kārtā LNAK dalībniekiem, kas ir biedri kādā lokālā biedrībā vai kopā, tiek piešķirtas dubulttiesības Apvienības Padomes sastādīšanā, kādu nav citiem tautiešiem, arī draudžu locekļiem — draudzes statūtos nemaz nav minētas. Minētās lokālo biedrību un kopu atsevišķo biedru tiesības neskar pašu biedrību un kopu tiesības un attieksmes pret Apvienību: piem., ja no 200 vienas vai vairāku lokālo organizāciju biedriem 50 Apvienības dalībnieki sūta savu pārstāvi Apvienības Padomē, tad ārpus Apvienības taču paliek 150 lokālo organizāciju biedru, kas ir tanīs vairākumā un Apvienības viedoklis viņiem nav jārespektē. Vai lokālās organizācijas nevar centram sniegt vispusīgu informāciju par tautiešu vajadzībām? Vai tām nav iespējams savus biedrus iesaistīt centrālajā organizācijā? Vai vispārējo vēlēšanu procedūrā tas nav neaizstājams palīgs centram? Vai tās centra ierosinājumus neizplata un neīsteno? Vai tās centra ierosinājumus neizplata un neīsteno? Vai tās centra ierosinājumus neizplata un neīsteno

ZEM DIENVIDU ZVAIGZNĀJA

SPECIĀLRAKSTS LAVIJAI AMERIKĀ NO AUSTRĀLIJAS

Konservātīvākais Austrālijas stāts ir Viktorija, bet konservātīvākā pilsēta Viktorijā ir Melburna. Reiz dzirdēju kādu austrālieti sakām, ka melburnieši konservātisma ziņā cenšoties pārspēt pašus anglus. Tiešām, nodzīvojot ilgāku laiku šai pilsētā, jākonstatē, ka intellektuāļu un mākslinieku aprindas nošļēdzas sevi, pāniski baidoties, ka viņus varētu ietekmēt kaut kas jauns, vai, kas vēl jaunāk, nebritisks.

No otras puses — plašas jaunatnes aprindas, šķiet, nupat ir atklājušas „Ameriku" ar visām modernās Amerikas tīri ārīgām parādībām — džiterbugu, „blu-es" un „ragtime" kakofonijām, pusgarām biksēm (pedalpushers) meitenēm, un gandrīz vai prūsiskā stilā apgrieztiem matiem (crew cut) zēniem. Tomēr, kā jau teikts, pieņem tikai amerikāniskas ārišķības, amerikāniskā vēriena un amerikānisma pozitīvo īpašību ir velti meklēt.

Ievērojot augšminēto, jo sevišķi jāapbrīno un jāapsveic latviešu gleznotāju panākumi Melburnā.

Melburnā ir Viktorijas Mākslinieku Biedrība (Victorian Artists Society). 1949. gadā šinī biedrībā kā pirmias latvietis, Mortiļa kunga atbalstīts, iestājās gleznotājs Voldemārs Brants. Mortiļa kungs ir liels jaunaustrāliešu draugs un mākslas cienītājs, kas arī pats ir biedrs— veicinātājs Mākslinieku biedrībā. Viņš ir mūsu bijušā ārlietu ministra Muntera svainis un pirms kara divas reizes apmeklējis Latviju. Viktorijas Mākslinieku Biedrībā, cik līdz šim dzirdēts, ir vienīgā Austrālijas mākslinieku organizācija, kura savās rindās ir uzņēmusi arī sveštautiešus.

Kopš V. Branta uzņemšanas par biedri Mākslinieku Biedrībā ir iestājušies vēl sekojoši latviešu mākslinieki (iestāšanās kārtībā): G. Ērglis, K. Mednis, L. Meilerte, O. A. Bisenieks, K. Veinbergs, G. Jurjāns, J. Priedītis un R. Vītoliņa.

Tā kā biedrībā ir daudz aktīvu biedru — mākslinieku, tad, lai piedalītos ar saviem darbiem kādā biedrības rīkotā izstādē, katram gleznotājam ir jāspēj pastāvēt stingrā konkursā. Par mūsu mākslinieku spējām liecina fakts, ka kopš V. Branta iestāšanās, līdz šai dienai nav bijušas nevienas gleznu izstādes, kurā nebūtu uzņemti latviešu darbi.

Mākslas kritiķi, kas par šīm izstādēm raksta austrāliešu dienas presē, atkārtoti pieminējuši mūsu gleznotāju uzvārdus, diemžēl, gan neminot izstādītāja tautību. Tomēr pašā Mākslinieku Biedrībā latviešu vārds ir jau kuvis nozīmīgs.

Tālāk daži izvilkumi no Melburnas avīžu rakstiem:

„The Herald" 1950. g. 2. oktobra numurā iespiests raksts ar virsrakstu „Augstas kvalitātes māksla lielajā izstādē" (Exellent Art in Largest Show):

„Šovakar savas durvis ver Viktorijas Mākslinieku Biedrības skate. Skatē izstādīti 174 tiešām slavējami darbi. Apmeklētāji redzēs daudz jaunu vārdu. Neikdienišķs spēks un noteiktība atrodami V. Branta dzīvajā darbā „Pavasaris pagalmā".

Zīmīgi ir tas, ka V. Branta darbs ir minēts kā pats pirmais kritiķa izsmeļošajā rakstā.

Gadu vēlāk, 1951. g. 2. oktobrī, konservātīvā Melburnas „Age" rakstā par Mākslinieku Biedrības rīkoto pavasaŗa skati, starp citu, lasām: „Apskatot darbus viņu novietojuma kārtībā mūsu uzmanību saista Mērijas Makleišas svaigais mets, Kārļa Medņa dekorātīvās puķes u. t. t."

Šā gada pavasaŗa izstādē, kuŗu atklāja aprīļa pēdējās dienās, līdz ar vietējiem māksliniekiem atkal reprezentējās mūsu tautieši.

„The Herald' ', 1952. g. 29. aprīlī ievietojis kritiku ar virsrakstu: „Šai skatē tiešām atrodam kvalitāti" (Ther's Real Quality in this Exibition). Tekstā lasām:

Viens no visvairāk cerību radītājiem notikumiem mūsu mākslas dzīvē ir Melburnas Mākslinieku Biedrības pārveidošanās Albertas ielas galerijā. No mirstošas un gaŗlaicīgas institūcijas kauliem ir izaudzis laikmetīgs modernas biedrības kodols, kuŗa prestižs pieaug ar katru rīkoto izstādi. Visbagātākie panākumiem un visdaudzinošākie ir

Latviešu gleznotāji Melburnā

centrālā galerijā izstādītie akvareļi. Ar nedaudziem izņēmumiem darbi ir stingri profesionāli un ieturēti saskaņā ar vislabākām angļu akvarelistu tradīcijām. Medņa un Buša darbu standarts pilnīgi atbilst šo tradiciju prasībām". (Minēti vēl citi vārdi).

1952. g. 29. aprīlī zem virsraksta „Ekspresionistiski strāvojumi Mākslinieku Biedrības skatē", „Age" kritiķis raksta:

„Ar katru gadu laikmetīgās glezniecības paisums kāpj augstāk un augstāk. Tagad, Melburnas Mākslinieku Biedrības rudens skatē, tradicionālais impresionisms ir jau praktiski šī paisuma pārpludināts. Tas norāda uz nostājas maiņu, kuŗa bazējas pārliecībā, ka glezniecības uzdevums ir emociju izteiksme, nevis dabas mūžīgā šarma un netveŗamo noskaņu imitācijas radīšana uz audekla."

Tālāk tekstā lasām:

„Volđemāra Branta „Rododendroni" un Davida Īgera „Zēna galva' ir neuzbāzīgi, bet dziļi izjusti, individuālistiski darbi reālistiskā uztverē."

„The Sun" š. g. 29. aprīļa numurā ievietojusi rakstu „Daudzsolītāji jauni spēki mākslas skatē". Īsumā laikraksta mākslas kritiķis izsakās sekojoši:

„Mākslas cienītāji mīl pielūgt atsevišķu mākslinieku vārdus. Paraksts uz gleznas kļūst svarīgāks par visu citu. Bet vai tas tiešām pats svarīgākais? Melburnas Mākslinieku Biedrības rudens skatē, kuŗu atklāja vakar un kuŗā izstādīti 130 darbi, pazīstamo gleznotāju darbi ar savu protisko izpildījumu sagādā vilšanos. Jaunpienācēji, kuŗi tiešām izceļas ar saviem darbiem, ir Gunārs Jurjānis, Rei Devs un citi (minēti vairāki austrāliešu gleznotāji) Daudzsološi akvarelisti ir Airin Maršal un Kārlis Mednis."

Skati atklāja aktieris Džons Kezons, kuŗš savā uzrunā, starp citu izteicās:

„Pēc manām domām nacionālisms mākslā ir attaisnojams tikai tad, ja jums ir kaut kas specifisks jūsu nacionālajā vidē, ko jūs varat dāvināt visas cilvēces harmonijai. Ja mākslā nacionālais moments ieiet kā kaut kas atsevišķs, kaut kas separāts, tad tas kļūst postītājs."

Varam būt lepni uz saviem gleznotājiem, kas ir mācējuši iegūt savu atzīšanu un ievērību svešā zemē, svešā vidē un sabiedrībā. Šis ir atkārtots apliecinājums mūsu vitālitātei, kuŗu mums visiem spēkiem jācenšas vēl pastiprināt un izkopt.

Sirsnīgs paldies mūsu gleznotājiem par viņu sirdsdedzi un sniegumiem grūtajos trimdas apstākļos.

ABB

Kultūras talcinieki

Augusts Martinsons — 2463 Grand Ave, Bronx 68, N.Y., atsaucoties Jēkaba Zaķa aicinājumam, ziedo Kultūras Fondam 10 dol un aicina Kultūras Talkā piedalīties

Ernestu Andersonu, Ņujorkā.

Anniņu Puķīti, Ņujorkā.

Daumantu Kusmu, Filadelfijā.

Ziedojumi Kultūras talkai ieteicami, lietojot sekojošu adresi: American Latvian Association, Inc., 3220 17th St., N.W., Washington 10, D.C., pavadrakstā norādot, kādam nolūkam sūtītā nauda domāta.

LATVIEŠU KAŖAVĪRI AR AMERIKAS KAROGU

Prīmābalerina A. Fjodorova DV sarīkojumā Ņujorkā

Daugavas Vanagu rīkotā Ziedoņa balle Ņujorkā noritēja ar parastō spožumu. Bēthovena lielā zālē bija viesu pilna, kas jutās paciālti. Apmierināts bija arī DV Apvienības priekšnieks A. Puķīte, jo sarīkojums deva labu atlikumu DV mērķiem. Sarīkojuma vadība atradās Leonida Bērziņa rokās, kas savu uzdevumu veica ar viņam piemītošo humoru.

Kā parasts DV sarīkojumos pulcējās bij. cīņu biedri un aizsautie Vanagi, kas noslēguši asinsbrālību cīņā pret komūnismu. Šiem cīnītājiem tagad pievienojas tie latviešu jaunekļi, kas turpina cīņu pret to pašu ienaidnieku, tikai citās uniformās ar Amerikas karogu. Arī šinī sarīkojumā bija ieradies pulciņš latviešu kaŗavīru, kas iesaukti ASV bruņotos spēkos. To starpā bija seržants Ž. Šmits, kas nesen atgriezies no Korejas kaujas laukiem. Korejā viņš pavadījis 11 mēnešus un par varonību apbalvots ar augstākām goda zīmēm. Viņa krūtis grezno arī kāda korejiešu goda zīme, ar kuŗu to apbalvojis Dienvidkorejas prezidents. Šmitam tā nebija pirmā reize sastapties kaujā ar komūnistiem. Viņš ir piedalījies sīvās cīņās, aizsargādams savu dzimteni Otrā Pasaules kaŗa laikā un arī toreiz izpelnījies goda zīmes. Seržants Šmits tagad apmāca jauniesauktos kaŗavīrus. Viņš ir arī ievērojams bokseris un izcīnījis daudzas uzvaras Amerikas boksa ringos.

Kad Leonids Bērziņš viņu stādīja priekšā publikai un jautāja, kā viņš jūtoties atkal latviešu sabiedrībā, seržants Šmits pateica, ka pavadījis ilgāku laiku Tālos Austrumos starp dzeltenajiem, viņš esot iepriecināts atkal redzēt latviešu meitenes.

DV Ņujorkas nodaļas pr-ks A. Puķīte kaŗavīru vidū
Foto J. Princis

Pārējie latviešu kaŗavīri, kas bija ieradušies, vēl nav beiguši apmācības kursu. Pēc, tam, cik paredzams, lielākā daļa no tiem dosies uz Koreju. Aviācijas dižkareivis A. Ziemelis, lai gan iesaukts bruņotos spēkos, turpina savas mācības medicīnas fakultātē uz valsts rēķina. Pēc studiju beigšanas tas iegūs virsnieka pakāpi un darbosies kā kaŗa ārsts.

Viesus iepriecināja ar baleta priekšnesumiem H. Pakule un B. Klaips, kā arī visjaunākās paaudzes baletdejotāja 14 gadus vecā Margita Kaminska, kas uzstājās ar savu partneri līdzīgā vecumā, pēc tautības italieti. Abi jaunie baletdejotāji mācās latviešiem labi pazīstamās Fjodorovas studijā.

Sarīkojuma viesiem bija izdevība apsveikt savā vidū latviešu baleta izveidotāju Aleksandru Fjodorovu Fokinu. Fjodorova darbojās Latvijas Nacionālā Operā no 1925. — 1932. gadam, kā prīmā balerina, baletmeistare un baletskolas vadītāja. Aizejot no Nacionālās Operas viņa atstāja mūsu operai daudzus izskolotus un apdāvinātus baleta mākslinieku — Cveibergu, Lenci, Kalniņu, Griķi, Pfeiferi, Šmiti, Leimani, Sauli un daudzus citus.

Piedzīvojusī baletmeistare bija ļoti iepriecināta būt atkal latviešu sabiedrībā. Par savu darbību Latvijas Nacionālā Operā Fjodorovai ir vislabākās atmiņas. Tas esot bijis ražīgs posms viņas mākslinieces dzīvē. Direkcija viņu neesot ierobežojusi viņas mākslinieciskajā radīšanā. Amerikā tas esot citādi. Baleta mākslinieki esot jāpadodas publikas untumiem. Pēc mākslinieces domām,baleta māksla Savienotās Valstīs vēl nav nobriedusi. Jaunos baletdejotājus sāk mācīt moderno baletu, iekāms tie vēl nav iepazinušies ar klasisko baletu.

„Dejot var katrs, kam ir kājas, bet labi dejoš tas, kas dejos ar dvēseli, un tā mums ir tāda, kādu to Dievs ir devis," noslēdz savu stāstu sirmā dāma.

Māksliniece iecelojusi Amerikā 1938. gadā un atvērusi savu studiju, kā arī insecenējusi vairākus krievu baletus.

Daugavas Vanagu saimi vēl apsveica Ņujorkas Latviešu Biedrības priekšnieks R. Egle. Publikai paziņoja, ka DV un Ņujorkas Latviešu Biedrība vienojušās kopīgi rīkot Jāņu svinēšanu Steten — Ailendā, 21. jūnijā.

A, Zv.

OPERDZIEDĀTĀJAS HERTAS LŪSES

jubilejas koncerti Kanadā izpelnījušies ievērību arī kanadiešu presē. Tā Londonas „The Free Press" mākslas kritiķis R. Ņūtons garākā apcerējumā starp citu raksta:

„H. Lūses balss ir bagāta un plaša apjoma. Tai ir liela mūzikāla izjūta un katra izteiktā vārda mūzikālā nozīme tika pasvītrota. Arī visas tehniskās problēmās tika parādīta liela gatavība, kas liecināja, kā viņa savus mūzikālos pavedienus vērpusi gan operas namos, gan koncertzālēs, par spīti daudziem nacionālās un personīgās dzīves pārdzīvojumiem. Tā ir īsta māksliniece!"

Tālivaldis Ķeniņš, kas spēlēja klavieŗu pavadījumus, atskaņojis arī savu „Divertismentu", par kuŗu kritiķis ska:

„Šim Divertismentam, kas iecerēts sonatines formā, saistošā kvalitāte ir gatavība modernas valodas izteiksmē."

DZEJNIECE ZINAIDA LAZDA PIECDESMITGADNIECE

Zinaīdas Lazdas 50. dzimšanas dienas (š. g. 7. jūnijā) atzīmēšanai sanākusi rīcības komiteja ar Oregonas latviešu organizāciju pārstāvjiem un sabiedriskiem darbiniekiem J. Krīgenu, J. Celmu, E. Karlsonu, brīvmākslinieku A. Berķi, Dr. T. Staprānu u.c., kas paredzējuši šarīkot lirikas un mūzikālu priekšnesumu vakaru 29. jūnijā Portlandē ar dzejnieces piedalīšanos. Rīcības komitejai domāto korespondenci lūdz adresēt sekr Valdemāram Kārkliņam, — 2460 Losandželosā, 3. maijā notika Dimenes dienas sarīkojums. Skolotājas L. Knautes referātam par Dimenes nozīmi tautas kopībā sekoja bērnu priekšnesumi, ko skatītāji uzņēma atsaucīgi. Sarīkojumu ar dziesmām kuplināja O. Reichenava.

10. maijā Losandželosā viesojās Latvian Trio. Mīļš paldies māksliniekiem par vērtīgo koncertu.

17. maijā Losandželosas tautieši nodeva asinis Korejas cīnītājiem. Informēta ASV amerikāņu prese un nodoti propagandas materiāli par Latviju.

31. maijā paredzēta rakstnieka Knuta Lesiņa vakars Internacionālā institūta telpās. Sākums pl. 19,30.

14. jūnijā Aizvesto piemiņas dienu rīko visas trīs Baltijas tautas kopīgi.

Jāņu sarīkojums paredzēts 28. jūnijā brīvā dabā.

An. P.

LATVIEŠU KULTŪRAS DZĪVE FILADELFIJĀ

Par spīti lielajai izklaidētībai miljonu pilsētas attālumos un jau populārai nesaticībai asiņošķo darbinieku starpā Filadelfijas latviešu kultūras dzīve pagājušā sesonā tomēr bijusi visai aktīva.

Lieli nopelni kultūras dzīves aktivēšanā ir DV Apvienībai Filadelfijā, kuŗas priekšgalā ir bij. Latvijas Kareivja redaktors kapt. Andreis Rudzis. No DV pēdējā laika sarīkojumiem pāatzīmē noorganizētā Ņujorkas latviešu teātŗa viesizrāde ar Annas Brīdaderes lugu Maija un Paija, Hertas Lūses un Hugo Štrausa koncerts un LKP locekļa A.Blodnieka referāts. Kultūras dzīvē savu ārtavu sniegušas arī citas šejienes latviešu organizācijas. Ev. lut. Sv. Jāņa draudze pēdējā laikā iesvētījusi lielisku prof. Augusta Annusa altāŗa gleznu. Notika garīgs koncerts ar Ilgas Munteres, Kārļa Muntera un Bruno Skultes, kā arī Filadelfijas latviešu vīru dubultkvarteta piedalīšanos. Draudze atzīmēja 28. janvāŗa Draudzīgo aicinājumu, rīkoja bērnu svētkus un Dimenes dienu, LKP loc. Alfrēda Bērziņa referātu. Vērtīgus sarīkojumus sniegusi arī 1. latviešu baptistu draudze. Tā nesen iesvētīja jaunas Hammond elektriskās ērģeles. Noticis jau viens ērģeļu koncerts, atskaņoti komponista Baštika jaundarbi, noticis mūzikāls Čaikovska vakars. Liela nozīme sabiedriskajā aktīvēšanā ir arī Sabiedriskiliterārajam pulciņam, kas sarīkojis lielu skaitu vērtīgu referātu vakaru. Daži referāti bija apvienoti pat ar krāsu filmu demonstrējumiem (slavenā tīģeŗu medniecka Sašas Ziemeļa referāts), vai krāsainu ainu demonstrējumiem (prof. Dr. John Eimaņa referāti par pētījumu ceļojumiem seno indiāņu tautu maju un acteku territorijās). Vairākus krietnus sarīkojumus sniedza arī Filadelfijas Latviešu Jaunatnes pulciņš, bet futbola klubs dabiski bija vairāk nodarbināts ar sporta jautājumiem. Brīvo Latvju Biedrība. atskaitot masku balles sarīkošanu, pēdējā laikā ir saldi dusējusi.

Filadelfieši ir ļoti aktīvi reliģiskajā dzīvē. Bez luteŗānu Sv. Jāņa draudzes ar māc. Jāni A. Siliņu un pirmās baptistu draudzes ar māc. Augustu Švernu ir arī vēl viena luteŗāņu draudze ar māc. E. Zvirbuli, un atsevišķi no šīm draudzēm dievkalpojumus vada māc. A. Kalngars un māc. Sproģis. Pastāv arī pentakostu draudze.

Miris izcils latviešu folkloras pētnieks Osvalds Līdeks

Ar dziļām skumjām saņēmām ziņu, ka š. g. 11. maijā ASV, Minneapolē nepilnu 46 gadu gadu vecumā miris folkloras pētnieks Osvalds Līdeks. Studiju un darba biedri viņu mūžam paturēs prātā kā sirsnīgu cilvēku, karstu patriotu un izcilu zinātnieku.

Līdzīgi daudziem mūsu vidējās paaudzes tautiešiem, O. Līdeks izbaudīja latviešu tautās traģēdiju līdz malām. Būdams savā sirdī un darbos neviltots patriots, viņš vērodams, ka Latvijai atkārtoti tuvojās komūnisma briesmas, nevairījās no iesaukšanas, ar ieroci rokās pacieta visas latviešu leģionāru grūtības un briesmas un pēc vācu frontes sabrukuma austrumos viņš nonāca amerikāņu gūstā Bavārijā Neviens nevar attēlot, kādu postu un pazemojumu L. izcieta daudzkārt cildināto amerikāņu gūstā. No tā viņš atgriezās pie ģimenes Bonnas nometnē ar iedragātu veselību. Bet nesalauzts bija O. L. latviskais gars. Pārcēlies uz Grēvenes nometni, viņš atgriezās sabiedriskā darbā, strādāja par skolotāju, dziedāja korī un loloja domas par zinātniskā darba atsākšanu un eventuālo doktorēšanos vācu universitātē.

Attieksmēs ar cilvēkiem nelaikis nepazina ne izlikšanos, ne divkosības, ne viltības, ne naida. Viņš pazina tikai draudzību, vai arī vientulnieka kluso taku. Draugu pulkā viņš bija visklusākais, bez pretenzijām un ārējās bravūras, bet sirsnīgs un atsaucīgs.

O. Līdeka darbs zinātniskā laukā palika pusceļā. Latvijas sabrukums viņu ķēra vissāpīgākā vietā: viņam bija jāšķiras no iemīļotā darba latviešu folkloras krātuvē. Rūdījies Latvijas universitātē zinātniskā metodē pie mūsu profesoriem P. Šmita, J. Endzelīna, K. Strauberga un citiem, viņš saistījās folkloras krātuvē pie atbildīgā latviešu tautas dziesmu krāšanas darba. Šai laukā viņš kļuva tiešs Kr Barona lielā darba turpinātājs. Lasītājiem būs zināms, ka LFK paspēja izdot četrus lielus tautas dziesmu krājumus ar Kr. Barona reģistru pamatdziesmām un variantiem. Šais krājumos latviešu tautas oriģināldziesmu skaits bija pieaudzis līdz 60.000 un klāt nāca desmitiem tūkstošu variantu. Tas ir O. Līdeka nopelns, un šeit viņa darbs gaida novērtējumu nākotnē. Viņš kopā ar prof. K. Straubergu pēdējos Latvijas desmit gados bija Latv. Folkloras Krātuves dvēsele. Apmeklētājs nelaiķi citādi nevarēja iedomāties, kā iegrimušu latviešu tautas tradiciju variantu ailēs, reģistros un nodalījumos, kur viņš jutās kā savās mājās. Nelaikim bija apbrīnojama atmiņa, un tā bija aplipusi ar tautas dziesmu variantiem kā bite ar medu.

Būdams pastāvīgā saskarsmē ar tautas tradiciju pirmavotiem, O. L. auklēja savos nodomos plašus zinātniskus pētījumus par latviešu tautas senatni un gatavojās zinātniskam darbam savas dzimtenes universitātē. Viņš bija nopietns periodisku izdevumu līdzstrādnieks folkloras jautājumos un krātuves izdevumā paspējis publicēt divas nopietnas grāmatas par senlatviešu godiem un svinamām dienām. Trūkst folkloriskas literātūras mūsu jaunatnes nac. audzināšanā svešumā, būtu vēlams izdot viņa darbu par jaunu, apvienojot abas grāmatas vienā. Tādējādi varētu godināt mūsu nelaikā nolūzušu ozolu — daudzsološu zinātnieku un atbalstīt atraitni ar četriem maziem bērniem. Osvalda Līdeka miesas nu atdusas svešajā zemē, bet gars dzīvos mūžam daiņu piešalkotos Baltijas jūras un Daugavas krastos.

Dr. phil. H. Tichovskis

Latvija pasaules grāmatā

Šais dienās pasaules grāmatu tirgū parādījās viena no šī gada simtiņa ievērojamākām grāmatām, kas savās lapas pusēs glabā īsi savilktas visas pasaules zemju, pilsētu, kalnu, upju un ezeru raksturojumus.Tā ir„The Columbia Lippincott Gazetter of the World", kas vienlaicīgi iznākusi ASV, Lielbritanijā, Kanadā un Indijā. Tās sarakstīšana ilgusi vairākus gadus un pie tās strādājuši pāri par pusotra simta redzamāko zinātnieku. Grāmatā ir 2.148 lapaspuses, kuŗās alfabēta kārtībā salikti un īsumā raksturoti ap 30.000 pasaules vietu vārdi. Tā kā šī grāmata gadu desmitiem ilgi būs par vadītāju rokas grāmatu kā zinātniekiem, tā arī pasaules liktena lēmējiem politiķiem, karavīriem, tirgotājiem un rūpniekiem, tad, saprotams, mums, trimdiniekiem, sevišķi interesē, kas tur teikts par mūsu zemi.

Par godu grāmatas sarakstītājiem jāatzīst, ka Latvija šai pasaules grāmatā nav aizmirsta, bet cieņīgi reprezentēta ar pāri par simts vietu vārdiem, pie tam pirmo reiz līdzīgos citu tautu izdevumos mūsu zemes vietu vārdi lielāko tiesu rakstīti latviski un tikai pēc tam dots vācu, krievu vai poļu nosaukums. Visu atzinību par to grāmatas autoriem!

Blakus ļoti objektīviem, smalki izvērtētiem un pilnīgi pareiziem Latvijas vietu raksturojumiem grāmatai tomēr nav izdevies — domājams, materiālu trūkuma dēļ — pilnīgi izbargāties arī no dažām kļūdām. Tā, piemēram, 876. lapaspusē, runājot par Jelgavu, minēts, ka šai pilsētā esot 50 proc. vāciešu. Šī raksta autors savā laikā, sakarā ar vācu literātūrā minētu vēl lielāku vāciešu daudzumu, veltīja šim jautājumam īpašu vērību un, izstudējot visus pieejamos statistisko ziņu pirmavotus no mūsu dienām līdz 1800. gadam, bet nevienā oficiālā skaitīšanas pārskatā, ne draudžu sarakstos tomēr nebija atrodamas ziņas, kas liecinātu, ka vāciešu Jelgavā pēdējos 150 gados ir puse no visiem šīs pilsētas iedzīvotājiem. Tā 1930. g. to te bija 9,88 proc, 1935. vairs tikai 6,80 proc., bet ar 1939. g. repatriāciju vāciešu skaits Jelgavā praktiski noslīdēja līdz nullei. Otra lieta, kas varētu būt te ieviesusies krievu propagandas literātūras ietekmē, ir latviešu tautas sadalīšana latviešos un latgaļos (rakstā par Latviju 1027. lpp.), tā rodot nepatīkamu aplamību. Krievi gan, tautas šķelšanas nolūkos, tieši izceļ latgaļus kā atsevišķu tautu.

Kaut gan latvieši sevi arvienu ir varējuši pieskaitīt pasaules lielākajiem grāmatniekiem, šī pasaules grāmata, šķiet, nokļūs tikai retā plauktā, jo tā ir stipri dārga: Amerikā tā maksā $50.—, bet Anglijā ap 20 mārciņu. Bibliotēkās tā tomēr būs pieejama, kādēļ visiem, kam rūp mūsu zemes apgaismojums un interesē arī pārējā pasaule, ieteicams ar to iepazīties.

N. Lazdiņš

MĒNEŠRAKSTS LATVJU SIEVIETE

Sākot ar janvāri, Sēlzemnieka apgādā ik mēnesi iznāk mēnešraksts Latvju sieviete. Atbildīgā redaktore ir Konstance Miķelsone un redaktors Arvids Eglītis. Žurnāls iespiests uz laba papīra un bagātīgi illustrēts, glīti un piemēroti vāka zīmējumi. Iekārtojums atkarā no lasītāju prasībām, materiālu labuma un daudzuma, vēl veidojas.

Mēdz teikt, ka sieviete ir savas tautas auklētāja, vai, Raiņa vārdiem runājot, „... pasaul's lōku savās mazās rokās nes". Sievietes īpašības, ko allaž draud noslāpēt gan pūļa masifikācija, gan pašas sievietes „neatpestītā daba", rūpīgi kopjamas un veidojamas. Sievietei jācīnās ne tikai ar apkārtni, bet arī pašai ar sevi. Vērtīga sieviete spēj pārveidot ne tikai sev tuvo vīrieti, bet arī ietekmēt sabiedrību. Bet tad sievietei neatlaidīgi sevi jāveido, jāmācās rast pieeja pie lietu pirmcēloņiem un jāiegūst objektīvitātes mēraukla, ar ko mērot cilvēkus, notikumus un pašai savas jūtas. Vai tāpēc nav bēdīgi, ka līdz šim sieviešu stūrīšos laikraksti aprobežojas vienīgi ar padomiem modes un kosmētikas jautājumos un nenozīmīgi pačalo par precību lietām. Protams, arī šīs lietas ietelp sieviešu pasaulē, bet tās tomēr nav svarīgākās.

Ar mēnešraksta Latvju sieviete iznākšanu šis stāvoklis uzlabosies.Arī mūsu trimdas periodikā būs aizstāts lielāks robs, jo līdz šim neviena līdzīga izdevuma nebija. Jau pirmais numurs, kas iznāca janvārī, rāda, ka apgāds un redakcija apņēmušies sniegt lasītājiem vērtīgu lasāmvielu un speciālrakstus sievietes īpatnējos jautājumos, mājturībā, rokdarbos, skaistuma kopšanā, modes lietās u. t. t. Arī turpmākie žurnāla numuri šo labo apņemšanos apliecina.

Starp daudzajiem žurnāla līdzstrādniekiem atzīmējami profesors Dr. E. Šmits, prof. E. Blese, Dr. med. G. Fedders, rakstnieki J.Veselis, Zenta Maurina, Ilona Leimane, Margarita Kovaļevka., Konstance Miķelsone, Rita Liepa un dzejniece Karola Dāle, Velta Toma, Elza Ķezbere, Herta Krauja u. c. Speciālnodaļā, ko ievada A. Dzērvīte ar latvju rakstu zīmēm, seko vairāku cienījamu mājturibnieču raksti, Elzas Pērkones norādījumi kosmētikā un Tamaras modes apskati.

Redzama vieta žurnālā ierādīta arī bērniem un jaunatnei. Šajā nodaļā speciālrakstus un pasakas sniedz L. Pērļupe, M. Timma u. c. Netrūkst arī aforismu, krustvārdu mīklu un chronikas, kā arī atbildes lasītāju jautājumiem.

Jau pirmajos numuros ielikts daudz pūļu un gribas nopietni strādāt, bet ar to vien vēl nepietiek. Lai mēnešrakstu izveidotu plašu un vispusīgu, kas apmierinātu plašākas lasītāju aprindas, talkā būtu jānāk vēl jauniem līdzstrādniekiem un, it īpaši, pašai sievietei. Ja žurnāls neiztrūks nevienā latviešu mājā, tad arī apgāds un redakcija savus labos nodomus spēs īstenot.

Visumā par jauno mēnešrakstu var priecāties: no visa pagaidām pa druskai, kam pāri sāk iezīmēties noteikta pamatlīnija.

Abonēsim mēnešrakstu Latvju sieviete, tādējādi mēs pakalposim ne tikai trimdas saimes kultūrālo vajadzību apmierināšanai, bet arī pašas sev.

Labas sekmes un izturību mēnešraksta vadībai!

Redakcijas un apgāda adrese: Arvids Eglītis, 2123 24th Ave, So, Minneapolis, Minn., USA.

B. S.

ZIEDOJUŠI INVALĪDU NAMAM

Invalīdu nama fondam Vācijā ziedojuši:

V. Tomass — $10.00; Estonia Anonymus $1.00; H. Kublis $1.00; S. Rudzītis $2.00. Kopā $14.00.

Grūtdieņu atbalstam ziedojis F. Ruņģis $2.00.

Visiem ziedotājiem mīļš un sirsnīgs paldies!

DV Toronto nod. valde

Vēco laužu atbalstam Vācijā š. g. maija sarīkojumā izdarīti izloze deva skaidru atlikumu $36.45.

Laimestu — spilvenu latviskā rakstā — laimēja 39. loze. Laimests saņemams pie DV Toronto nod. sekretāra A. Kvēpa, 11 Condor Ave, tel. GL 3066 līdz š. g. 20. jūnijam.

Visiem izlozes atbalstītājiem mīļš paldies!

Toronto Sporta Klubs un DV Toronto nod. valde

SAVIENOTĀS VALSTĪS

KAŖA RĒGI ZIEMEĻBLĀZMAS GAISMĀ

TRAUKSME AĻASKĀ. — KRIEVU KAŖASPĒKS ZIEMEĻU APGABALOS — V RAĶEŠU BAZES ČUKČU PUSSALĀ — AVIĀCIJAS BAZES UZ PELDOŠIEM LEDUSKALNIEM

16. aprīļa naktī Aļaskas ziemeļrietumu krastā novērotāji pamanīja mākoņus, kas ziemeļpola aukstajā gaisā varēja rasties vienīgi no lidmašīnu dūmu sabiezējumiem. Novērotāji par to ziņoja gaisa flotes bazei Enkoredžā. Ģenerālmajors Viljems Olds, Aļaskas gaisa flotes komandieris, lika pārbaudīt savas lidmašīnas. Neviena no tām gaisā nebija. Ģen. Olds deva rīkojumu sagatavoties katram gadījumam. Lidotāji Ferbenksā Aleutu salās u. c. devās uz savām vietām. Drīz vien bija informēts arī Kolorādo gaisa flotes komandieris ģen. Čidlos. Gaisa aizsardzības komandas bija gatavas saviem pienākumiem. Amerikāņu lidotāji sagatavojās ienaidnieka atvairīšanai ne tikai Vašingtonā, Ņujorkā, Klīvlendē, Sanfrancisko, bet arī visā Amerikā. Pretaviācijas lielgabali bija kaujas gatavībā, iedarbināja lidmašīnu motorus, radara komandas dubultoja savu sastāvu, novērošanas posteņi uzmanīgi vēroja apkārtni un ģenerāli atradās pie tālruņiem. Tā pagāja visa nakts.

Piepeši plkst. 6,00 no rīta kāda austrumu piekrastes radarstacija ziņoja, ka trīs nezināmas lidmašīnas tuvojas 18.000 pēdu augstumā no Atlantijas okeana.

Austrumpiekrastes iznīcinātāji pacēlās gaisā. Ģen. Čidlos bija skeptiski noskaņots, jo uzbrukumam trīs lidmašīnu ir par maz, bet varēja domāt, ka citas tām seko.

Drīzumā noskaidrojās, ka triju tirdzniecības lirmašīnu lidotāji aizmirsuši ziņot par savu lidojumu. Plkst. 8,00 no rīta ģen Čidlos trauksmi atsauca.

Tā Aļaska sagaida krievu uzlidojumu pāri ziemeļpolam vai no Azijas. Ne velti krievi izteikušies, ka nākamajā karā amerikāņiem vajadzēs armiju atstāt mājās, lai tā aizstāvētu savu zemi. Aļaskas stāba priekšnieks ģenerālis Rodžerss izteicies, ka vajadzētu tikai nelielai lidmašīnu kaŗaspēka daļai nolaisties Aļaskā, lai piesietu Kanadas un ASV armijas.

Maskavā ir ģenerālstāba skola, kuŗas rīcībā nodotas labākās Sarkanarmijas daļas, kas paredzētas kaŗam Aļaskā, lai piesaldētu amerikāņu kaŗaspēku un tas nevarētu piedalīties ne Eiropas, nedz Azijas aizstāvēšanā.

Jau 1945. gadā Kaukazā un Urālos, uzsāka apmācības 1015. kalnā kāpēju divizija, no kuŗas izlasīja kadrus speciālām ziemeļpola daļām. Šādu Ziemeļpolu divīziju, pēc amerikāņu slepenā dienesta informācijas, ir septiņas vai pat deviņas. Visām ir lielāks par tūkstoti numurs. To virspavēlnieks ir ģenerālis Bigusovs, kuŗa tēvs dzimis Aļaskā, kad tā vēl piederēja Krievijai. Šis kaŗaspēks ir Padomju Savienības izlases divīzijas, kas stacionētas tādos ziemeļu apgabalos, kur pirms dažiem gadiem izsūtītie politiskie gūstekņi ir miruši ne tūkstošiem, bet miljoniem. Pa jaunajiem celiem turp plūst ieroči un pārtika.

Ziemeļu divīziju uzdevums ir aizsargāt Pad. Krievijas ziemeļus. Kaŗavīru apmācība un norūdīšana stiprajā salā prasa smagus upurus, bet tam nepieciešir vērtību. Tā 1950./51. gadā ģenerālmajora Aklibačiba divīzija no Kučevalskajas pie Obas ietekas devās Archangelskas virzienā, noejot 1200 km. Šai pārgājienā nosala 400 vīru. Kaŗavīrus pieradina iztikt ar aukstām pārtikas devām; vasarā jāēdot tundras peles, kuŗas pat neizvēligie kustoņi ne labprāt ēdot.

Šīs divīzijas Maskavai izmaksā daudz naudas. Un ja lasījām, ka Padomju Savienība Sidnejā uzpērk labāko Austrālijas vilnu, tad tā bija nolemta kaŗavīru apakšveļai un guļas maisiem ziemelos. Kad pag. gada oktobŗa revolūcijas svētkos šāds ziemeļnieku bataljons nomaršēja garām skatītājiem Maskavas Sarkanajā laukumā, tad iedzīvotāji bija pārsteigti par tā bagātīgajiem tērpiem. Šīs vienības apgādātas arī ar moderniem M49 modeļa ložmetējiem un 76 mm kalibra kalnu lielgabaliem.

1951. g. Dudinska divīzija no Jeņisejas ostas devās uz lielāko jūŗas un gaisa flotes bazi Čukolskā. Ziemeļu garnizoni Anadirā, Čukolskā, Amarčikā u. c. ir tieši pretim Aļaskai, un no Aļaskas tos šķir tikai 75 km, kas atdala krievus no amerikāņiem.

Amerikas ģenerālstābam ir lielas rūpes, kā labāk aizstāvēt Aļasku. Vislielākās bažas ir par uzbrukumu no Čukču pussalas, kur ir V raķešu bazes, kas var sadragāt Enkoresas tiltgalu, to ieņemt un doties tālāk uz Kanadu. Amerikāņu kaŗavīri ar saviem standarta jeročiem, apsildāmām barakām, elektriskiem sildāmiem tērpiem, plastiskām sniega maskām un ar siltumu izstarojošu ziedi ieziestiem zābakiem cieš neveiksmes savos manevros. Pret augstajiem kalniem atsitās skaņu viļņi un radars nevar izsekot priekškara darbībai.

Amerikāņu gaisa bazes ierīkotas no Enkoredžas līdz Feirbenksai. Še ir stacionētas trīs gaisa spēku grupas un 15.000 kājnieku bazu aizstāvēšanai. Viss Aļaskas aizsargu spēks ir 40 tūkstošu vīru liels. Pašreizējais Aļaskas virspavēlnieks ir ģenerālleitnants Kepners. Pēc viņa domām nav iespējams aizkavēt lielinieku kaŗaspēka izcelšanu Aļaskā. Kepners tur savas vienības nepārtrauktā trauksmes stāvoklī. F 94 lidmašīnu motori rūc caur dienu; pa naktīm dežurē nakts izlūkotāji. Reizi mēnesī izmēģina trauksmes sirēnas. Pats Kepners pārbauda, vai kaŗavīru ģimenes tur savus koferus gatavus aizcelošanai, jo divas stundas pēc īstā trauksmes signāla jāsākas evakuācijai. Katru rītu B—29 ar 12 vīru lidļu komandu dodas izlūku lidojumos uz ziemeļu apgabaliem.

Vistuvākais celš no Aļaskas uz Eiropu ir pāri Ziemeļpolam un Grenlandei. Aizlecējušajā gadā kapteinis Blers Mustanga tipa lidmašīnā veic attālumu no Bardufosas Ziemeļnorvēģijā pāri Ziemeļpolam līdz Fērbanksai Aļaskā 10 stundās 29 minūtēs. Kā uzbrukumam, tā aizstāvēšanai izšķīrēja nozīme būs ziemeļpolam. Tādēļ arvienu tuvāk ziemeļpolam amerikāņi ierīko radara stacijas, kas izmaksā ap 5 miljonu dolaru. Šīm stacijām ir trīs svarīgi uzdevumi: vadīt amerikāņu bumbvedēju uzbrukumu uz Krieviju un Eiropu; ziņot par sarkano bumbvedēju tuvošanos Kanadai un vērot atombumbu izmēģinājumus Padomju Savienībā.

Izprotot ziemeļpola nozīmi, jau 1941. gadā amerikāņi ieguva no Dānijas Grenlandi, 1947. g. viņi šo salu atstāja, bet 1951. gadā to atkal ierindoja Ziemeltlantijas aizsardzības sistēmā. Pēc līgumiem ar Kanadu, Dāniju un Norvēģiju, Amerikai tagad ir gaisa bazes Nufaundlendā, Labradorā, Grenlandē, Islandē u. c. Vistuvākais ziemeļpola punkts ir ģen. Ljuisa baze, kuŗas izbūve maksājusi 70 miljonu dolaru. Eiropas bazes amerikāņu lidmašīnām Norvēģijā: Solā, Stavangrā u. c. Uz norvēģu pieprasījumu šais bazēs nebūs karaspēka vienību, jo tās būs padotas norvēģiem.

Pašreiz amerikāņu uzmanības centrā ir Džofrija Paika Abakuka projekts", kas savādo nosaukumu dabūjis no bībeles. Šis projekts paredz izlietot peldošas ledus salas kā lidmašīnu bazes. 750 kvadrātkilometrus lielos un 70 līdz 480 m biezos ledus gabalus, no kuŗa septiņas astotdaļas ir zem ūdens, apklāj ar sevišķu koka masu, kas satur ledu kopā un nelauj tam izkust, ja sprāgst bumbas vai torpedas. Nō šiem ledus aerodromiem var pacelties un nolaisties neskaitāmas lidmašīnas.

No 1947. gada amerikāņu gaisa spēki cītīgi vēro un krāj datus par atsevišķām ledus salām, to celošanas virzienu un ātrumu. Kāds B—29 atklājis vairākas salas, kas piemērotas Abakuka projektiem. -ed.

ŠARKANIE ŠMIEKLI

Eiropā populāri šādi divi krievu anekdoti:

1. Pēc politbiroja sēdes Staļins pamana, ka pazudis viņa portfelis ar ļoti svarīgiem slepeniem dokumentiem. Viņš tūdaļ zvana Berijam, lai apcietina visus politbiroja locekļus. Bet nākošā rītā Staļins portfeli atrod un zvana atkal Berijam, lai apcietinātos atbrīvo.

„Par vēlu," atbild Berija. „Visi ir jau zādzībā atzinušies."

2. Ļeņins izkāpj no sava mauzoleja un liek atnākt Staļinam, kuŗam jautā, kā tagad Padomju Savienībā norit sociālistiskā atīstība. Staļins stāsta, ka tauta viņam vienprātīgi seko, lepni min skaitļus par ogļu, tērauda un naftas produkciju. Tad Ļeņins prasa skaitļus par pārtikas līdzekļu ražošanu. Tos izlasījis, Ļeņins drūmi saka:

„Ja tas tā tālāk ies, tad drīzi vien tauta vienprātīgi sekos man, — ne tev."

APKĀRT ZEMES LODEI

Pieci archibīskapi un astoņi bīskapi Kalabrijas apgabalā Itālijā, izziņojuši, ka nepiedalīšanās pašvaldību vēlēšanās, kas notiek 25. maijā, ir liels grēks, un ka visi tie, kas balsos par komūnistiem vai to sabiedrotiem, netiks pielaisti pie dievgalda.

Šī antikomūnistiskā propaganda ir uzskatāma kā mēģinājums piedabūt pie vēlēšanām apātisko tautas daļu, jo ir zināms fakts, ka vēlēšanu dienās mājās sēdošie parasti pieder pie antikomūnistiski noskaņotiem.

*

Indijas ministru prezidents Nēru iecēlis par veselības ministri 65 g. veco princesi Amrit Kaur. Pēdējā apmeklējusi šerburnas skolu Anglijā un bijusi īsta „sabiedrības" dāma, — tā ģērbās pēc jaunākās modes, apmeklēja zirgu skriešanās sacīkstes, spēlēja ar profesionālu veiklību tenisu u. t. t. Viņas dzīves veidu pārmainīja slavenais Gandijs. Pēc iepazīšanās ar pēdējo tā drīz kluva par viņa sekretāri. Tagad tā valkā pašaustas drēbes, ēd vienkāršu veģetāru ēdienu un necienī rotas.

Savā laikā princese bija apcietināta par piedalīšanos Gandija organizētā nepaklausības kampaņā pret britiem. Iegūstot Indijai patstāvību, princese iestājās veselības ministrijas dienestā. Viņa ir vienīgā kristīgā Nēru kabinetā.

*

ASV būvētos reakcijas dzītos iznīcinātājus Atlantijas pakta valstīm vairs nesūtīs ar kuģiem uz Eiropu, bet tos pārlidos militārlidotāji.

Šis lēmums pieņemts sakarā ar ūdens ceļa grūtībām un laika taupīšanu. Kamēr ūdens transportam nepieciešamas 10 dienas, lidojumam vajadzīgas tikai 9 stundas un 35 minūtes.

Lidojumi tiks izdarīti no ASV pāri Labradorai, Grenlandei, Islandei un Skotijai uz Reimsu Francijā. Lidojumi līdz šim šim veikti bez degvielas papildināšanas ceļā.

*

Stāsta, ka Hitlers savos dusmu uzplūdumos kodis grīdsegās. Lai nu arī tie būtu tikai tukši nostāsti, bet fakts tomēr paliek, ka Hitlers ļoti mīlējis grīdsegas. Nesen Minchenē bija izstādītas 16 milzu persiešu grīdsegas, kuŗas Hitlers pasūtinājis savai Valsts kancelejai. Pasūtinājumu nodeva Otrā Pasaules kaŗa laikā, bet tās tika pabeigtas tikai 1946. g. Kādu laiku tās sedza Persijas šacha grīdas, līdz 1948. g. tās nopirka kāda Šveices firma, kas tās arī novietojusi izstādē.

Lielākā no grīdsegām ir 6 x 20 m, un tās cena svārstās ap 70.000 dolariem.

*

Spānijā pašlaik ir ap 35.000 vērsu cīņām audzināti vērši vairāk kā 100 miljonu pesetu vērtībā. Neskatoties uz to, vēršu cīņu impresāriji sūdzas, ka grūti sarīkot vairākas vēršu cīņu izrādes piemērotu vēršu trūkuma dēļ. Visvairāk vēršus arēnu vajadzībām piegādā Sevilja.

*

No Utrechtas Holandē uz dzīvi Kanadā pārcēlies 52 g. vecais holandietis Jan Grifficen kopā ar savu 44 g. veco sievu un 11 meitām, 6 dēliem, vienu audzu dēlu un vienu padēlu. Bērni ir no 1 līdz 22 g. veci.

Bērnu bagātais tēvs paskaidrojis, ka pārcēlies uz Kanadu tāpēc, ka gribējis dzīvot kopā ar visu savu ģimeni, kas Holandē nav bijis iespējams, jo tur tik lielu lauksaimniecību, kas varētu apgādāt visu ģimeni, nav iespējams atrast. Tagad viņš rentē farmu Vankuveras tuvumā.

Šī ir vislielākā ģimene, kas iecelojusi no Eiropas Amerikā. Ģimenes galvai par pārvietošanu vien bijis jāsamaksā 7.400 dol. ceļa naudas.

8 STUNDAS AR DREBOŠU SIRDI GAISĀ

SARUNA AR KOMIĶI JĒKABU VĒRNIEKU TORONTO

Esmu Moltonas lidlaukā. Pāri lidlaukam slaidu loku met četrmotorīga satiksmes lidmašīna. Dobjais troksnis izzūd. „Lidojošais cigārs" graciozi pieskaŗas laukuma samtainai zāles virsmai, atveŗas aluminija putna durvis, un kā steidzīgas skudras no spraugas izbirst ap pus simts nevaļīgu ļaužu. Drūzmā ieraugu pamaza auguma vīru ar pazīstamo deguna smaili, kas apcerēts mūsu pag. laikraksta numurā. Tas komiķis Jēkabs Vērenieks, kas laicīgi ieradies Toronto, lai „aklimatizētos" 30. maija priekšā stāvošam Toronto Latv. B-bas plašākam šīs sezonas sarīkojumam, baleta un humora panoramā. Avīznieks neklūdīgi spiež roku, un tai pašā brīdī pāri komiķa lūpām kā geizers izlaužas jaunākais anekdots, kas radies lidojuma laikā. Ir atkal jā smejas, bet viesis tūdaļ pasteidzas piezīmēt: „Jūs smejaties, bet es 8 stundas ar drebošu sirdi un papīra tārbu rokās, pirmoreiz gaisā, jutos kā Korejas frontē. Pārlidojām visādām gaisa bedrēm un „grāvjiem" un brīžiem likās, ka zemē vien būsim. Savs plezīrs lidojuma laikā bija skaistās meitenes — stjuarteses. Seviški kāri ar viņām runājās džentelmeņi, un kāds šarmants kungs, mana deguna priekšā pierakstīja pat daļās meitenes adresi un mani, kā parasts, atstāja „tukšā." Vienīgi, kad stjuarteses piedāvāja kādu ēsmu, arī es mēģināju smaidīt, taču jutos kā baltais zvirbulis, kas pārtiek no druskām, un prologs dramatiski sabruka."

Mēs sēžam gaisa satiksmes sab. autobusā un jonojam pa Dandas ielu uz pilsētas centru. Ziņkārīgi jautājumi seko cits citam.

„Dzirdējām, ka jums esot līdzi kāds speciāls veltījums torontiešiem. „Jā, kā tad bez veltījuma. Šoreiz tā ir kupleja par pasaules ikdienu, kuŗā latvieši tik dzīvi piedalās. Par to tuvāki laikrakstā gan lūdzu nerakstiet, ja tā veltīta tika 30. maija sarīkojuma apmeklētājiem."

„Ko darāt Minneapolē? Saka, ka tur bieži lāči pastaigājoties pa ielām. Vai tas tiesa?"

„Lāčus var satikt ikdienas. Tie ir steidzīgie pilsētnieki. Vienu otru reizi arī es pats esmu sagrūdies ar šādu „lāci" un atlecis kā galda tenisa bumbiņa. Domāju, ka arī Toronto tādu „lāču" nav mazums. Maizes darbu strādāju, kādā iestādē, kur man jāatšifrē dažādi rokraksti. Rakstnieka Olgerta Liepiņa rokraksts, salīdzinot ar amerikāņiem, ir pilnīgs „kaligrāfijas" paraugs. Bet ir arī kāds „bet." Kopš rakstāmmašīna kļuvusi par katra privātpašumu, cilvēki aizmirsuši rakstīt. Ar roku raksta tikai romantiķi, bet tos šajos laikos var saskaitīt uz pirkstiem. Brīvajā laikā jāspēlē teātris un jāstudē arī Mārtiņa Zīverta repertuārs."

„Ir dzirdēts, ka vienā stundā jūs esat izstāstījuši 150 anekdotus." „Kā to lai pasaka — skaitījis neesmu, bet stāstīts ir bez gala. Anekdots ir tāda lieta, kas daudziem galvā neturas. Tāpēc, tas rūpīgi jānoslīpē, lai klausītājiem paliktu atmiņā vismaz temats."

„Kādas parodijas jūs Toronto interpretēsit?" „Parodija prasa karikētu mīmiku un koncertētu darbību." Torontiešiem uzvedīšu vairākus populāra rakstura iestudējumus. Polka astoņās tūrēs, randaviņš, kā es deklamēju bērnu dārza, pamatskolā, vidusskolā un kā kavarīrs. Būs arī tradicionālais jūrnieks alus krogū." Nemanot autobuss piestāj pie Rojāl Jorka hotela, un Jēkabu Vērenieku sagaida rīkotāji un draugi no Liepājas Teātra laikiem. Viņš ir atkal ielenkumā, bet izlaužas," lai atvaditos no avīznieka. Tās pašas dienas pievakarē no Otavas ieradās baletsoliste Erna Pīlupe un no Montreālas dziedātāja Marija Žeimīte, kas atlikušās dienās saskaņosies ar pianisti Āriju Dombrovski. Uz redzēšanos 30. maija sarīkojumā, plkst. 20.00, jaunremontētajā Queen St., W., zālē, kur netrūks ziedoņa balles dejošanas prieku un atspirdzinājumu.

P. O.

TUKŠAIS GADS

(No vecā kaŗakalpa pasakām.)

Kopš brīža, kad saimniekam pieteicu aiziešanu, viņš ir dusmīgs. Bet nav viņa žēl, lai gan saprotu, cik nelāgi šis divainais radījums vīlies savā augstsirdības darījumā ar Eiropas klaidoni. Tā pārestība ir no viņa paša Dieva!

Traktorus viņš lietā četri, pieci gadi un tad, piemaksājot dažus simtus dolaru, pārmaina attiecīgā pārstāvniecībā pret jauniem. Laba piena govs kalpo pat sešus, septiņus gadus un tikai tad to panem miesnieks, bet mani viņš bija izrakstījis, mācītāja Brauna paskubināts, un jau pēc gada šis puisis pacel cepuri: paldies un sveiki! Nē, Dievs ir Eiropā radījis nepateicīgus cilvēkus, un ja viņš to būtu zinājis, tad tādi nēģeŗi Ameriku nekad neredzētu..

Nav daudz ko taisnoties. Esmu vainīgs. Bet labāki tomēr, ja viņš būtu to zinājis un varējis panākt. Mazākais, varbūt tieši ar Lesliju Gerneri man nevajadzēja satikties.

Taču, ko lai dara krislis, kam bargie vēji jau astoto gadu nelauj aizkerties nevienā spraugā? Visa varēšana ir tikai nevarīga atskatīšanās izbraukto virpuļu sliedēs. Gada laikā ar mani pa draugam te sabija un izbija tuvu pustūkstotim cūku. Maz gan atlika valas ar tām aprunāties, bet ik dienas tās nedaudzās minūtes, kad tām šķūrēju kukurūzas vālītes," vai lēju sūkalas, viņas sirsnīgi badīja mani ar saviem dublainajiem šņukuriem un kurnēja par savas dzīves īslaicību. Es sapratu viņas, bet nespēju palīdzēt, jo mūsu bēda un nevarēšana bija vienāda.

Arī par govīm un teļiem nekas ļauns nav sakāms. Tie gan loti bijājās saimnieka garās pātagas un neganto blāvienu, bet man labprāt viņi ar savām asajām mēlēm nolaizīja rokas un to ar grūtsirdību aizvilgušajās lopu acīs bija paslēpies tas miers, ko ir pazaudējuši šīs zemes cilvēki.

Vēl šopavasar kādā valigākā dienā vecajām un aizmirstajām ābelēm izgriezu sausos zarus un ūdens atvases. Domāju par vīru, kas reiz viņas tur stādīja un pameta. To pat vārda pēc nezina nosaukt tagadējais saimnieks. Atmiņas šeit neizmūcina ne karš, ne nāve, bet kaut kas briesmīgāks — tie nepazīst ne pagalma, ne dārza, ne zemes mīlestības nepieciešamību...

Un pirmspēdējā nedēļā, tirumā akmeņus lasīdams, uzgāju ērmotu „pērkli". Bez viena zāļu stiebra, bez dūnu pūkām uz plika, sakaltuša māla tupēja putns. Traktora rūkoņas izbiedēts, viņš pacēlās spārnos un pameta četras, rūsainiem traipiem izraibotas olas. Ja tās kādu dienu nesaškaidīs mašīnas riteņi, tur izšķilsies putni bez pērkla. Ja ne — viņš dēs citu. Zeme ir visur.

Pēdējais, ko uzlūkoju, atstādams savu balto skalu būdu, bija vecā klava. No tās dobuma prauliem izlīda mana vectēva rijas krāsns velns. Tā sirmajā spalvā bija iekērušies mieža akoti un ap grubuļainajiem ragiem aptinušies linu plauki, bet tā aeis smējās kā sarkanas bērza ogles — speltē: „Ej vien tālāk un raugies, mācīties jau tu nekad neko neiemācīsies!"...

Valentīns Pelēcis

ANB DARBĪBA SAV. VALSTĪS

Antibolševistisko Nāciju Bloka mērķis ir visiem līdzekļiem, arī ieročiem rokās, cīnīties pret bolševismu. Bet ANB tur acīs arī otras briesmas — krievu imperiālismu, jo krievu tieksme nākotnē aptumšo arī mūsu un visu aiz dzelzs aizkara apspiesto nākotni.

ANB še, Amerikā, darbojas kā American Friends of ABN, Inc.

Ievērojot patiesību, ka viena nācija vien. piem., mēs latvieši, nevaram uzvarēt bolševismu, ANB cīnai pret bolševismu un krievu imperiālismu mēģina vienot visas tautības, kas šodien cieš no sarkanās tirannijas.

Par galveno uzdevumu Amerikā ANB atzīst visus Amerikā iespējamos propagandas līdzekļus — avīzes, radio, televīziju, sapulces, demonstrācijas utt. brīvības ideju un cīņas pret verdzību popularizēšanu.

Pēdējā ANB šādā vienotā garā organizētā sapulce Ņujorkā rādīja, cik šī pieeja pareiza, jo uz to plaši aatsaucās prese, ievērojami valstvīri, prezidents Trūmens, republikāņu prezidenta kandidāts Tafts utt.

Uzskatāmi ANB vienotības spēku raksturo arī šāds piemērs. No Čikagas 4 milj. iedzīvotājiem — poļi, lietuvieši, ukraiņi, baltkrievi, slovaki, latvieši u. c. sastāda pāri par 1 milj. Ir skaidrs, ja šis miljons būs organizēts to uzklausīs visi.

Šis nepieciešamais apvienošanās darbs Čikagā ir arī uzsākts, un to atbalsta ne tikai vislielākais vairums visādu tautību vietējās, bet pat to centrālās organizācijas. Apvienoto Čikagas ANB vada adv. Viljems S. Diduch, politisko komisiju lietuviešu prof. Galva, no latviešiem še pārstāvis A. Būmanis, propagandas komisiju vada ukraiņu žurnālists Zaprovskis, latviešus pārstāv Dr. phil. Cedriņš, — sieviešu komisijā latviešu pārstāve — dziedātāja Lidija Venta.

ANB sadarbojas arī ar amerikāņu pretboļševistiskām organizācijām, piemēram, Common Cause, kas aicinājusi arī ANB latviešu sektoru piedalīties Common Cause rīkotajā kongresā, Londonā, Anglijā š. g. 6.—11. maijam, latviešu pārstāvis bija E. Betmanis.

ANB latviešu sektors ir tīri nacionāla organizācija, kur mandātus internacionālajos institūtos iegūst tikai ar nacionālo ANB delegāciju starpniecību.

ANB latviešu sektors Amerikā lūdz visus tautiešus un organizācijas atbalstīt ANB centienus un darbību, sūtot materiālus par boļševismu, atbalstot ANB pasākumus, piedaloties ANB rīkotās demonstrācijās utt. Tuvāku informāciju var iegūt no J. Rītiņa, 200 1/3 N. Howe, Chicago, Ill.

Cīnīsimies visi vienoti roku rokā, veicot savu pirmo un vissvarīgāko uzdevumu par savu un tautas brīvību!

Alfrēds Būmanis,
ANB latviešu sektora viceprieksšēdis

Latviešu Sporta Apvienība aktīva LNAK atbalstītāja

Latviešu Sporta Apvienība Kanadā vienā no savām pēdējām sēdēm ir nolēmusi atzīt LNAK par visu Kanadā dzīvojošo latviešu kopēju centrālo organizāciju. Šim lēmumam ir pieškirama izcila nozīme. Ar to ir nolemts, ka arī sportisti turpmāk sniegs savu atbalstu Latviešu Nacionālai Apvienībai Kanadā, kļūs tās pilntiesīgi, aktīvi dalībnieki un veicinās tās mērķus.

Lai dotu labu priekšzīmi, visa LSA valde ar Latviešu Sporta vadītāju R. Plūmi priekšgalā ir iestājušies LNAK dalībnieku saimē par pilntiesīgiem locekļiem: R. Plūme ar valdes locekļiem Ž. Zentiņu, K. Bukasu, I. Kāpostiņu, Valiju Pālenu, J. Pālenu un revīzijas komisijas locekļi K. Blumbergu ir atsūtījuši LNAK valdei savu pirmo dalības maksājumu 9. dol. Visiem minētiem sporta dzīves vadītājiem LNAK dalībnieku kartītes jau nosūtītas.

Cerams, ka šai cēlajai priekšzīmei būs daudz sekotāju gan sportistu aprindās, gan arī ārpus tām. Ar šo savu soli sportisti mums rāda, ka viņu mērķis ir ne tikai sports, ne tikai rekordi, sporta spēles un nodarbības, bet pats galvenais disciplīna un vienība.

Maršala Petēna vietā

Franču Akadēmija ievēlējusi Andre Fracois-Poncet par savu 40 „nemirstīgo", maršala Petēna vietā.

A. Francois-Poncet ir franču augstākais komisārs Vācijā, 65 g. vecs, ir vācu literātūras eksperts

Liktenim atkal labpaticis pajōkot, un par sadarbību ar vāciešiem nonievāto Akadēmijas locekli aizstāt ar jaunu, kuŗa nopelni bazējas vācu dzejas un filozofijas pētīšanā.

SPORTS

OTRAIS SPORTA KONGRESS

18. maijā Toronto kongresu atklāja un vadīja Kanadas latviešu sporta vad. R. Plūme. Tas ritēja draudzīgā un vienprātības garā, pierādot, ka mūsu trimdas sporta darbinieki stāv pāri savām personīgām interesēm un cieši vienoti par mūsu kopējo trimdas sporta un jaunatnes problēmām.

Piedaloties LSAK valdes locekļiem uz sporta klubu un kopu pārstāvjiem kongresā, bija pārstāvēti pavisam 220 reģistrēti sportisti. Pārrunājot LSAK pirmā gada darbību un nākotnes problēmas ,kongress pieņēma budžetu un dažus statutu grozījumus, ievēlot komisiju, kas līdz nāk kongresam izstrādās pilnīgus LSAK statūtus. Šai komisijā ievēlēja R. Kadiķi, R. Bulti, E. Šteinhardu, J. Admini un Jāni Pālēnu. Kongresam rakstiskus sveicienus bija sūtījuši LSST vadītājs Ansis Mauriņš, M.L.B. sporta kopas pr-ce J. Pinka un Sv. Katrīnas sp. kopas pr-dis Gauže.

LSST PĀRNĀK UZ KANAĐU

Kanadas latviešu otrajā sporta kongresā kā viens no svarīgākiem jautājumiem bija LSST pārcelšanu uz Kanadu, ko ierosināja LSST vadītājs Ansis Mauriņš. A. Mauriņš saziņā ar visām LSST ietilpstošām ziemēm, norādot uz apstākļiem, ka LSST vairāki līdzšinējā darba darītāji pārcēlušies uz Kanadu un ka Ņujorkā nodibinājušies trimdinieku sporta apvienība, un arī to, ka LSAK gatavojas izdot sporta laikrakstu, un atzīstot, ka Kanada LSST pienākumus var veikt vispilnīgāki, savā rakstā bija lūdzis LSAK pakāpeniski pārnemt LSST funkcijas uz Kanadu Kongress, atzīstot LSST lielo nozīmi un atzinīgi novērtējot tā vadītāja A. Mauriņa pašaizliedzīgo un sekmīgo darbu, A. Mauriņa priekšlikumam vienbalsīgi piekrita, izraugot LSST pagaidu sastāvu, kas trimdas sporta centrālo organu, sadarbībā ar LSAK, vadīs līdz nākošajam trimdas sporta kongresam, kas paredzēts nāk. gada pavasarī, un ko sasauks LSAK. Kongress LSST pagaidu sastāvā ievēlēja A. Mauriņa proponētos: R. Bulti, A. Zaķi, R. Kadiķi un U. Priedīti, kamēr vienu locekli LSST dos LSAK valde. Pēc šī lēmuma iedzīvināšanas, LSST vadītājs A. Mauriņš arī turpmāk būs LSST sastāvā un kā sekretārs pārstāvēs Eiropu.

TORONTO JAUNATNEI

Nākošās bezmaksas peldēšanas apmācības rekordistu Ozolcelma un Dābola vadībā notiks sestdien, 24. maijā no pl. 19 līdz pl. 20, West-End YMCA's telpās, College ielas un Dovercourt ceļa stūrī. Var piedalīties ikviens zēns vecumā no 6 līdz 16 g. Skaisto peldbaseinu nākotnē varēs izmantot tikai tad, ja piedalīsies pietiekami liels dalībnieku skaits, tādēļ esiet atsaucīgi. Dariet labu sev un nekavējiet citus.

O. FELDMANIS VEIC 100 M 11.7 SEK.

Jaunā vieglatlētikas sezona devusi jau dažu labu krietnu sasniegumu. Tā piem., O. Feldmanis, pēc nopietna ziemas sagatavošanas darba, jau savos pirmajos startos guvis vērā ņemamus rezultātus. Sava angļu kluba sezonas atklāšanas sacīkstēs Londonā, viņš 100 m skrējis 11,7 sek., 220 jardus — 24,0 sek. un metis disku — 40,04 m.

Londonā White City stadionā pirmo reiz startēs a. Puksts, A. Jansons, O. Feldmanis, G. Vainovskis. A. Baltvilks un citi latviešu atlēti aizstāvot savu angļu klubu krāsas apgabalu starpsacīkstēs.

Pēc tam mūsu vieglatlēti pulcēsies savām sacīkstēm Tooting Bec stadionā. G. G.

JAUNĀS PAAUDZES VIEGLATLĒTU ROSĪBA

Jaunās paaudzes vieglatlēts Juris Lasmanis, kas startē no Bafalo (N. Y.) Dauntaun amerikāņu YMCA's kluba, šī gada telpu sezonas nobeigumā piedalījās sava kluba telpu meistarsacīkstēs, kur katram dalībniekam bija jāstartē 5 disciplīnās. L. piedalījās 100 jardos — 12,4 sek., 220 jardos — 27,8 sek. 440 jardos — 60,2 sek., 880 jardos — 2:22,4 min. un tālēkšanā no vietas — 6 pēdas 7 collas, resp. 2,0 m.

Startējot AAU invitācijas sacīkstēs plašajā Kanektikutas St. Armorijas laukumā, kas, ar 220 jardu garu skrejceļa apli, ir lielākais visā apkārtnē, L. piedalījās 220 jardu handikapa skrējienā, kur, ar 9 jardu handikapu, savā sārējienā, 10 dalībnieku konkurencē, ieguva 3. vietu. Laiks — 25,2 sek. (uzvarētājam — 23,6 sek.).

Šinī pašā laukumā, piedaloties 75 jardu handikapa skrējienā L., ar 5 jardu handikapu, uzrādīja 8,4 sek. laiku. G. G.

MAINĪTS DATUMS

Toronto Latviešu Sporta Kluba šīgada pirmās internās sacīkstes vieglatlētikā, kas bija paredzētas 8. jūnijā, notiks 7. jūnijā, plkst. 14.00 Toronto Beach stadionā. Sacīkšu programma izsludināta LA 18. maija numurā.

KANADAS BALTIEŠU OTRIE SPORTA SVĒTKI

Spriegi, bet draudzīgi West-End YMCA's vingrotavā Torontō 17. maijā risinājās Kanadas baltiešu otro sporta svētku sacensības. Treju vienādu liktenu tautu — igauņu, latviešu un sacensību šīgada rīkotāju — lietuviešu jaunatne rādīja savu māku volejbola, basketbola, galda tenisa un šacha spēlēs. Spēcīgie gremdējumi volejbolā, atjautīgas basketbola un karaliskas spēles — šacha kombinācijas, vingrotāju ritms un vijīgums — visu to vajadzēja redzēt tiem sporta nīdējiem, kuŗi sportošanā mēģina saskatīt tautu dēgenerācijas sākumu. Un galvenais — cauri visām sacensībām it kā vijās kāds smalks, bet stiprs pavediens — vienotāja draudzība. Ja Dievs mums lems atgriešanos, tad šo skaisto sacensību tradiciju tās liktenbrālu tautas turpinās un vērsīs plašumā savas dzimtenes — Dzintarjūras krastos.

Veiksmīgākie šogad, tāpat kā pērn, bija latvieši, gūstot 4 uzvaras un vienu otro vietu. Patika mūsu galda tenisistu un sieviešu volejbolistu baltie tērpi ar mīlajām sarkan—balt—sarkanām lentītēm. Jauks bija arī mūsu meiču sportiskais sniegums — pārliecinošās uzvaras galda tenisā un 1. v. volejbolā ļsti draudīgu 1:1 rezultātu pret abām pretinieču komandām nospēlēja igauniētes, bet izšķīrējā spēlē latvietes — Ādmine, Kirša, Jansone, Kāpostiņa, Lazda un Zālmane pieveica dienvidu kaimiņienes ar 15:4, 15:11.

Pēc abpusējas 2:0 uzvaras par lietuviešiem spriegi savā starpā cīnījās igaunu un latviešu vīriešu volejbolisti. Pirmajā setā bija kalevdēlu 15:11 pārākums, bet otrajā nākot ierindā Richteram, latvieši rādīja labu enerģisku spēli. Ar veiksmīgiem Bergvalda gremdējumiem mūsējie ātri nonāca 5:0 vadībā, un brīdi vēlāk rezultāts jau bija 10:9. Publikas suminātī mūsu spēlētāji — Bertnāts, Ernstsons, Simsons, Bergvalds, Richters un Lipomanis atstāja laukumu ar 15:3 uzvaru par vājināto pretinieku.

MŪSU BASKETBOLISTI SKAISTĀ SPĒLĒ PIEVEIC LIETUVIEŠUS

Basketbolā igauņi latviešiem nopietnu pretestību pierādīja tikai 1. puslaikā (19:21), un pateicoties veiksmīgam 3. ceturksnim mūsējie varēja svinēt 59:30 uzvaru. Vēl iespaidīgāku 74:31 (35:14) uzvaru par igauņiem kaldināja lietuvieši, lai izšķīrējā spēlē tiktos ar tradicionālo pretinieku — latviešu izlasi, kā sendienās Rīgas un Kauņas sporta namā vai vecajā Konservatorijas vingrotavā. Jau pirmajā spēles minūtē ar veiksmīgu Litaunieka metienu, kam sekoja Richtera tālais, latvieši tika 4:0 vadībā. Spēles pirmais ceturksnis beidzās 17:14, bet puslaiks 29:23 mūsu labā. Šīvā sacensīb

SPORTA ŽURNĀLI

Mūsu sporta prese un tās trubadūri (1)

Šī raksta nolūks nav operēt ar statistiku, gadu skaitļiem, stāstīt par laikrakstu metieniem, nav autoram padomā bēdāties par to, ka latviešu sporta tiešām dižie sniegumi arvienu vairāk pārklājas ar grūti caurskatāmu miglu. Nav mums pat tādas grāmatas kā Vācijas trimdā izdotais kaimiņu igaunu sporta dzīves pārskats — Juhan Kaugur Eesti Post. 2 daļas, 221 un 224 lapp. Nav Ādolfs Plūms vēl uzrakstījis sen solīto Latvijas sporta vēsturi (varbūt viņš par to brīžam domā savās Kanadas dienās?).

Šīs ir tikai mazas atmiņas, atmiņas ar robiem, kas ar 1920. gadu vidus posmu, izceļos aiztecējušos gadus un noslēgsies cerībā ka mēs atkal reizi ik pirmdienas rītu kāri tversim latviešu laikrakstu Latvijā un lasīsim par vakardienas sporta sacensībām. Pašus rezultātus mēs jau zināsim, tos būsim dzirdējuši radiofona sporta ziņās, svētdienas vakarā.

Vācijas un īpaši Amerikas kontinenta speciālā sporta prese ir tik varena apjomā, izveidojumā un saturā, ka Latvijas tīrie sporta izdevumi tagad varētu likties pārāk bāli un maznozīmīgi. Bet tā tomēr nav. Savu laiku un savus sniegumus mēs tur atradām godam un interesanti apgaismotus.

Un tas taču bija laiks pirms 30 gadiem, kad latviešu sporta preses seniors Ād. Plūms, tik bieži dēvēts par pirmo mūsu profesionālo sporta žurnālistu, izdeva un vadīja savu Sporta Žurnālu. Jau sākumā lai būtu pieminēts, ka Sporta Žurnāla gaitas nebija ilgas, tas kapitulē ja materiālās cīņas laukā. Žurnāla saturā bija raksti ar ierosinātāju izskaidrotāju nozīmi un svarīgo sporta notikumu plaši atzīmējumi, tikai tad sekoja sīkā chronika — žurnāla saturs bija vērtīgs.

Bez paša Ād. Plūma tur lasījām arī toreizējo sporta slavenību raksturus. Atmiņā palikusi Artūra Motmillera (toreiz parakstījās A. Mottmuellers) garā reportāža par slēpējumu no Rīgas uz Tallinu un smaidīgā Artūra Ķibilda uzņēmums — viņš agrā pavasara treniņā Latvijas Sporta Biedrības laukumā lodes grūšanā kā pirmais latvietis bija pārsniedzis 13 metru līniju. Arī viltn. Alberts Rumba ar saviem tā laika ledus celiņa biedriem Eberleinu un Ībenu, sprinters Sevišķo, gargabalnieks Vilis Cimmermanis un daudzi. daudzi citi nu jau nepelnīti aizmirsti vārdi vīd atmiņā šai pirmajā mūsu sporta illustrētajā izdevumā.

Savas gaitas gada sākumā sācis Sporta Žurnāls, dabiski, vairāk telpas bija devis ziemas sportam un agrā pavasara nodarbībām. Vai jau pirmajā vasarā izbeidzās viņa gaitas? Vasaras sports no Sporta Žurnāla slejām šodien vairs atmiņā neatblāzmo.

*

Pēc kāda laika savu laimi latviešu lasītāju vidū izmēģināja žurnāls **Sports**, iznākot divas reizes mēnesī. Tā redaktors un izdevējs bija kapteinis Juris Rēdlichs, vēlākais plkv.-ltn Raiskums. Ārējā paskatā Sports likās varenāks, greznāks, salikumā lielāki burti, tekstā daudz illustrāciju, uz vāka toreiz populārā zīmētāja Aleksandra Apsīša krāsainas bildes. Toreizējo Latvijas desmitcīņas meistaru G. Jekalu (tagad ārsts, dzīvo ASV), Apsītis veikli bija parādījis barjerskrējienā, citu reizi vāku greznoja Rīgas hipodroma sacensību ainas. Sporta saturā jau vietas netrūka arī vieglatlētikai, futbolam, tika pārrunātas arī toreiz aktuālās organizācijas dabas problēmas. Pirmo reizi latviešu speciālā sporta presē lasījām turpinājumos iespiestu romānu, kāda angļu autora darbu — Gols, kas stāstīja par jaunu provinces futbolistu, kas līdz ar savu vienību uzvar Anglijas kausa izcīņā, ko saņem no karaļa rokām, un — ne jau bez mīlas! — arī sava kluba vadītāja meitas roku. Romāns vēlāk, ar nosaukumu Vārti, iznāca arī grāmatā.

Arī Sporta gaitas nebija mūžīgas, lai gan tas ilgāki noturējās laikrakstu kiosku vitrīnās par Sporta Žurnālu. Izdevējs gan bija neatlaidīgs, pēc pārtraukuma viņš laimi mēģināja vēl reizi, bet tā jau Sportam bija uzgriezusi muguru.

*

Sporta Pasaule bija izdevums, kas iekaroja sev vietu un vārdu latviešu vidū vispār. Sākusi gaitas kā nedēļas izdevums, pirmdienas rītu laikraksts, Sporta Pasaule vēlāk iznāca divas reizes nedēļā, arī ceturtdienās, un notikumiem bagātā posmā, piemēram — 1936. gada Berlīnes olimpisko spēļu laikā — pat ik dienas.

Sporta Pasaules radītāji toreiz bija pavisam nezināmi vārdi preses laukā, tiem tālu nebija Ād. Plūma erudīcijas pasaules sporta notikumos, ne J. Raiskuma vārda mūsu sporta dzīvē. Bet — tiem bija jaunības karstas sirdis, neatlaidība ticība latviešu sporta laikraksta vajadzībai un — nekā ko zaudēt. Viņi sāka, sabruka, cēlās, cīnījās un uzvarēja. Rezultāts bija negaidīts — stabils, techniski izcilā spiestuv iespiests, materiāli nostiprināts un saturā aktuāls, paļāvīgs sporta laikraksts. Tāda Sporta Pasaule kļuva gan izslimojot visas bērnībā neno vēršamās slimības, vēja bakas un mazu lipīgu niezi neizslēdzot.

Sporta Pasaulei bija divi tēvi — Nikolajs Seglenieks un Arnolds Šmits. Vienreizējā darba veicē jiem gribētos veltīt dažas rinda īpaši.

N. Seglenieks jau pamatskolas laikos bija žurnālu veidošanas gara pārņemts. Laikam Avotu ielās skolā viņam bija tikai 14 gadu, kad savā sestajā klasē Nikolajs radīja biezas burtnīcas formāta žurnālu. Tas nebija skolas vai klases žurnāls parastā nozīmē. Seglenieka stāvā rokrakstā tur vietu bija atradu šies anekdoti, tādi kā stāsti, dzejoļi, pat karikatūras — viss tikai paša darbs. Pie tam tai laikā Nikolajs nebija pārāk spēcīgs ortogrāfijā, satura romantikā bija pārlēcis pamatskolas jumtam, — un viņa burtnīcas žurnālu skola aizliedza. Tad Nikolajs pievērsās zinātnei, viņš, tāpat biezās zilās burtnīcās, izdeva pašsacerētu matēmatikas uzdevumu krājumu. Arī šo periodisko pasākumu skola izbeidza, jo rēķināšanas skolotājs bija ieskatos, ka te tiek publicēta pilnīgi jauna algebra un ģeometrija, ne atrisināma, ne pierādāma. Nikolaja mātes dzīvoklī. Lāčplēša ielā viņa mazo istabu līdz pat griestiem bija aizklājuši nekrāsotu dēļu plaukti, pilni avīžu komplektu, goda vietā Pēdējā Brīža gada gājumi.

Pēc gadiem, kādu pirmdienas rītu Raiņa bulvārī pie Rīgas pilsētas pirmās ģimnazijas stāvēja Nikolajs ar avīžu paku uz rokas. Tā bija Sporta Pasaule, jaunā laikraksta pirmais numurs, un ap viņu bars zēnu, visu klašu vecumos. Neatceros, vai avīzes dzimšanu bija pieteikusi kāda reklāma, vai izdevējam šim mērķim bija atlicis kāds lats. Laikraksts gāja tautā vislētākā ceļā, tieši skolas zēnu rokās un mutēs. Bija gādāts par dzīvu propagandu, sākts ar savu veco skolu. Avīzes pirmie numuri bija viss cits, tikai ne izdevušies. Neizmērojama iespiedkļūdu jūra, informācija bez lielāka vēriena. Laikraksts pēc pāris nedēļām apstājās.

Kārlis Videnieks

(Turpinājums sekos).

Latvijas Nac. Operas bij. prīmābalerīna A. Fjodorova ar savu audzēkni Margitu Kaminski. (Sk. rakstu 3. lpp.). Foto J. Princis

JAUNKANADIEŠU MĀKSLINIEKU KLUBS

Nesen nodibinātais Jaunkanadiešu mākslinieku klubs attīstījis visai aktīvu darbību, kas devusi cildināmus panākumus. Kluba sekretārei E. Falkenbergai izdevies atrast sākumam piemērotas telpas, 135 Jonge ielā, kuŗas kluba biedri pašu spēkiem izremontējuši un saveduši tādā kārtībā, ka tās izskatās patīkami pievilcīgas un piemērotas gleznotāju darbu izkāršanai. Ar vicesekretāra M. Grošeka pūlēm lielais Eatona veikals devis 100 dol. nepieciešamo mēbeļu iegādei. Šo žestu mākslinieki vērtē loti augstu un tajā saskata laimīgu sākumu ieiešanai Kanadas sabiedrībā.

Svētdien, 18. maijā vadība savus biedrus aicināja uz kluba atklāšanu. Mūsu labā paziņa un lavbēle Mrs Florence Akins, atklāšanas ceremoniju ievadot lūdza māc. Raiduru noturēt dievvārdus. Igauņu mācītājs vairākās valodās izjustos vārdos runāja par mūsu katra pazaudēto dzimteni un rasto patvērumu jaunajā dzimtenē Kanadā un izlūdzās dievpalīgu kluba mērķu sasniegšanai. Pēc tam Mrs. F. Akina oficiāli pasludināja klubu par atklātu, novēlot tam ražīgu darbu un panākumus. Vēl runāja kluba sekretāre E. Falkenberga un lūdza pie kafijas.

Jaunā kluba telpās skatāmas kādas 30 gleznas un dažas skulptūras. Šo darbu skaitā redzami mūsu mākslinieku darbi — Grebžes nelielas eļļas gleznas. Nullīša akvarelis un Kopmaņa skulptūras, starp kuŗām interesanta kaparā kalta seja. Visādā ziņā atzīmējami Airolas darbi eļļā pēlēkzaļi toņos ar vieglu iedzeltenu un brūnganu niansējumu un savdabīgu, vietām pārāk primitīvu apdari. Šai pirmajai darbu skatei nevar pieiet ar kritisku skatījumu, jo šoreiz mākslinieki sviegu ar Mākoņa lakatiņu, bet viņas balss bija laipna.

„Ko vēlies par samaksu, dižo spēlmani," viņa jautāja, „varu tev izpildīt sirds vēlēšanos, vai arī dot pilnas riekšavas rasas pērļu?"

Pēterītis apmulsa. Vēlēšanos bija tik daudz, Kuru teikt, kuru neteikt? Pirmā doma gan bija — atpakaļ uz mājām, bet — viņš pamet acis visapkārt. Cik še bija skaisti, cik bagāta bija katra diena. Bet tur, pie mātes vientulība, aizvērtais logs.

Neziņā zēns nokāra galvu.

„Vēlies ātrāk," karaliene teica, „tuvojas ausma, lauriņām jāiet dusēt."

„Vai tu man varētu dot divas vēlēšanās, tavu rasas pērļu man nevajag."

„Papriekšu tev tad jāpadara darbs," Lauma teica, „tad saņemsi algu. Pirmā pilnā mēness nakti mēs svinam mēness šūpoles. Ja tu spēlēsi tikpat skaisti, varbūt."

Ik nakti Pēterītis izlīda no koka dobuma, kur tam bija guļvieta, un raudzījās, vai mēness ir pilns. Beidzot tas apaļš un smaidīgs pamirkšķināja zēnam ar acīm: „Te nu es esmu. Šonakt ies jautri. Tu spēlēsi. es šūpošu," tie nu gan būs prieki."

Un bija arī. Mēness šūpoles laidās augšup un lejup, lauriņas gavilēja un smējās, un Pēterīša stabule dziedāja kā noreibusi.

Kad mēness ievilkās savā mākoņu gultā, svētki bija galā.

Lauriņu karaliene lika Pēterītim nomesties ceļos un izteikt savas vēlēšanās.

„Es gribu aizlidot atpakaļ pie mātes," Pēterītis strauji teica, „bet otro vēlēšanos atļauj man izteikt citu reizi."

Karaliene loti brīnījās par vēlēšanos, kas viņai šķita tik niecīga. Nebija taču skaistākas vietas kā šī sala, kur bija viņas mājoklis. Bet solījumu viņa pildīja. Lauriņas sakāpa uz zēna pleciem, pirbināja savus sīkos locekļīšus un Pēterītis sajuta pazīstamo kņudzēšanu. Viņš patiesi kļuva viegls, cēlās augstāk un augstāk un lidoja pāri ūdenim, pāri parka kokiem uz to pusi. kur bija viņa mājas.

Istabas logs bija vaļā, režģi bija pabīdīti sāņš. Viņš nolaidās uz palodzes. Bija nakts, bet vasaras nakts ir gaiša. Viņš redzēja māti, guļam, mati bija iziruši uz spilvena, bet vaigi bija iekrituši un lūpas sāpīgi savilktas. Ielaidies istabā, Pēterītis apmetās uz gultas gala.

„Māmiņ," viņš gribēja iesaukties, bet tad viņš pameta acis apkārt. Cik nemīlīga bija istaba, un cik jauka bija sala, ūdens, kas zaigoja saulē, mēness kas tiltu meta no krasta uz krastu.

Nē, Pēterītim negribējās vēl palikt pie mātes. Viņam jau bija vēl otra vēlēšanās, un varbūt viņš varēja nopelnīt vēl trešo.

„Es nākšu drīz atpakaļ, mīļā māmiņ," viņš iespēlēja savā stabulē, „es nākšu drīz, es vēl mazliet pariecāšos ar putniem un lauriņām, mēnesi un Lielo Putnu."

Māte nopūtās miegā. Bet Pēterīša dziesma bija tik salda, ka viņa iegrima jaukā sapnī un sāka smaidīt.

Tad Pēterītis beidza stabulēt un devās atpakaļ uz salu.

Pienāca rudens. Koki bija pilni saldu augļu, putni nesa bāgātīgas devas savam, draugam, bet viņi jau sāka rosīties tālām ceļam uz dienvidiem. Lielais Putns viens pats palika salā, viņš bija gudrākais un stiprākais, viņš prata pārciest salu un trūkumu. Lauriņas vairs neriķoja deju svētkus. Sasēdušas sēņu krēsliņos, viņas čakli darināja tērpus ziemai. Pēterītis viens klīda gar ūdens malu, un viņa stabule skanēja arvien sērīgāk. Palīdis zem paparžu lapām un drenādamies saltajā lietu, viņš atceRējās savu otro vēlēšanos.

„Pareizi," Lielais Putns teica, „tēv vēl ir otra vēlēšanās, nenovēlojies ar to!"

Tad Pēterītis pieklauvēja atkal pie Laumas pils, kas tagad atradās siltā paceplīša lizdiņā.

Maza sardžu lauriņa pavēra šķirbiņu.

„Nevar, nevar," viņa čukstēja, „karaliene sapņo, atnāc citu reiz."

Pēterītis kļuva nepacietīgs, kad arī otru reizi viņu neielaida pie karalienes.

Tikai trešajā reizē, kad karaliene divu sapņu starpā bija uz mirkli nomodā, viņa dāvāja tam otro vēlēšanos. Nekur nekavēdamies, Pēterītis šoreiz devās tieši uz mājām. Bet noņācis uz palodzes, viņš sāpīgi atsītās dzelzs režģos. Logs bija aizvērts, istaba bija tumša mātes vairs istabā nebija. Pēterītis bija ieradies par vēlu.

Nezinām, vai viņš atgriezās salā, un vai viņam tur klājās tikpat labi kā agrāk. Bet to gan zinām, ka gudrajam Putnam bija taisnība, kad viņš teica:

„Nenovēlojies, dzelzs režģi var aizkrist un neatvērties nekad vairs."

Tā tas bija noticis. Aizvērtais logs bija cieti uz visiem laikiem.

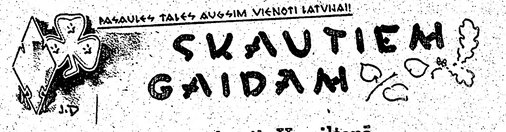

Gaidas un skauti Hamiltonā

Š. g. janvārī Hamiltonas latviešu zēnus aplidoja priecīga ziņa par latviešu skautu vienības dibināšanu. Tā, 12. janvārī. nodibināja 54. Aiviekstes skautu vienību un 24. janvārī to reģistrēja Hamiltonas skautu novada stābā. Ar šo Aiviekstes skauti ir iekļāvušies Kanadas skautu un vispasaules skautu brālīgajā saimē. Vienības un reizē arī skautu pulciņa priekšnieka pienākumus uzņēmies vad. Kodis. Mazskautu pulciņu vada vad. Loze. Bez tam vienībā darbojas vadītāji Dāvidsons, Gebauers un Ozols.

Sekoja mazskautu un skautu nodarbības un iepazīstināšana ar skautu likumiem un solījumu.

Nemanot pienāca 5. aprīlis, kad mazskauti un skauti, ar manāmu satraukumu, devās nodot skautu solījumu. Mazskautu solījumu pieņēma vad. Loze un skautu vad. Kodis.

Pie vienības noorganizēta un darbojas Dāmu komiteja ar Vilka kundzi priekšgalā.

6. aprīlī vienība rīkoja mītnes vakaru. Šis vakars bija pulcinājis kuplu skaitu apmeklētāju. Vakaru atklāja vienības priekšnieks vad. Kodis, atceroties skautu kustības dibinātāju lordu B. P. un šīs kustības sākumu Latvijā 1917. gadā. Viņš izteica pateicību Hamiltonas Latviešu biedrībai par materiālo un morālo atbalstu vienības dibināšanā un pasniedza HLB pr-kam Vilka kgm skautu nozīmi. Sekoja apsveikumi. No HLB sveicienus nodeva tās pr-ks Vilks, pasniedzot vienības vadītājiem skautu labvēļa sudrabkaļa Andersona dāvāto sudraba saktu, izlietošanai pēc vadītāju ieskata. Skautu vienībai no HLB pasniedza medicīnas somu. No DV Hamiltonas nodaļas sirsnīgus sveicienus nodeva nodaļas pr-ks P. Immurs, pasniedzot aploksni. Jendas skautu pr-ks J. Deksnis, nododot sveicienus, aizrādīja uz skautu organizāciju. kā nacionālāko jaunatnes organizāciju. Ar patiesu gandarījumu atzīmēja Kanadas skautu vadības lojālo nostāju iepretim latviešu skautiem, dodot tiem pilnīgi oficiāli patstāvību un rīcības brīvību darboties latviskā garā. Vēl apsveikumus nodeva mazskautu Inspektors Ozols, 72. Rīgas skautu vienības pārstāvis un Hamiltonas gaidu pr-ce R. Pavasara. Vad. Davidsons izteica pateicību skautu draugiem un labvēļiem par sirsnīgiem apsveikumu vārdiem. Vakara svinīgo daļu noslēdza ar Dievs, svētī Latviju!

Sekoja vakara saviesīgā daļa pie bagātīgi klātiem tējas galdiem. par ko bija gādājušas Dāmu komitejas čaklās dāmas. Šajā daļā skauti un gaidas iepriecināja apmeklētājus ar saviem priekšnesumiem. kas raibā virknē mainījās ar kopīgi dziedātām tautas dziesmām un rotaļām. Vakars izvērtās par patīkamu jaunatnes manifestāciju. Paldies rīkotājiem un atbalstītājiem.

Hamiltonietis

AICINĀJUMS

Kanadas latviešu skautu Jendas vadītāji un vadītāju vietnieki tiek aicināti ierasties uz apspriedi 31. maijā, plkst. 2. Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu krustojumā Toronto. Paredzēts apspriest Kanadas 1. latviešu skautu nometnes rīkošanu un Goda tiesas vēlēšanu.

Kanadas latv. skautu Jendas priekšnieks

TAUTISKS MAIJA VAKARS

Toronto Sv. Jāņa baznīcas telpās 17. maijā skautu un gaidu vecāku padome rīkoja tautisko maija vakaru ar mantu loteriju un tējas galdu. Atklāšanas vārdus teica skautu un gaidu vecāku padomes priekšsēdis A. Lūsis, pēc kam vakara dalībnieki sēdās pie gaidu glīti klātajiem tējas galdiem. Tika dziedātas dziesmas un rādīti priekšnesumi. Kā ciemiņi no Hamiltonas bija vad. R. Kodis u. c. Starplaikā mājinieki un viesi dējoja tautiskās dejas un gāja rotaļās. Beigās par cītīgu ziedojumu vākšanu un ložu pārdošanu godalgoja: Olģertu Puķīti, Silviju Kundzenovu un Solveigu Vītolu. Skautu un gaidu vecāku padomes pūles nebija bijušas veltīgas, jo sarīkojums deva tiešām labu atlikumu. **A. Kalniņš**

Vai modernās dejas ir kaitīgas?

Liekas, šeit Toronto nebūtu mazums skautu un gaidu, kas vēlētos mācīties modernās dejas. Bet daudzi to nedara, jo domā, ka modernās dejas ir noliegtas. Cik zinu, skautiem tās nav noliegtas, bet vai arī Gaidu organizācijai atļauts, nav zināms. Manas domas ir tādas, ka modernās dejas jāprot un jāmācās tiem skautiem un gaidām, kas vēl neprastu, jo nepratējiem būtu jāatsakās no daudziem sabiedriskiem vakariem, kas parasti beidzas ar deju. Ir jau labi, ka mēs dejojam tautiskās dejas, bet diez' vai ar tām vien varēsim iztikt visu mūžu.

Lūdzu izteikties gaidas un skautus par šo temu.

A. Kalniņš

Sv. Jāņa draudzes farmas upē līdz šim bijuši labi lomi. Pag. svētdienā upmalā bija redzami loti daudzi tautieši, no kuŗiem īpaši apmierināti bija tie, kam laimējās nokert visu makšķernieku sapni — foreli. Kādam tautietim gadījās sevišķi rets un skaists eksemplārs — vairāk kā 2 kilogrami smaga forele, kuŗu kopā ar smaidošo makšķernieku tūdaļ „nemirstīgu" padarīja fotografs V. Skudra.

Samērā raiti farmā rītēja arī talcinieku gaitas, kaut jaukā, saulainā diena visus vilināja pie ūdeņiem. Daži puiši centīgi laboja jumtu kādai no dzīvojamām ēkām, mechaniķi centās savest kārtībā farmas elektrisko spēkstaciju, bet Rīgā pazīstamais klavieru tirgotājs Kļavipa kungs, skaņodams klavieres farmas šķūnī, spēlēja šūpļa dziesmu farmas vecākiem iemītniekiem — rakūnu ģimenei — mātei ar diviem bērniem, kas iekārtojušies farmas darba rīku glabātuvē, un par lielu prieku bērniem un pieaugušiem, pieraduši pie cilvēkiem.

Remontdarbus farmā vada būvuzņēmējs A. Dobelis. „Darba vēl diezgan daudz" viņš saka — „bet — gan pamazām visu paveiksim. Sāksim ar nepieciešamāko un beigsim ar darbiem, kas var pagaidīt. Cerams, ka līdz Jāņiem, kad iespējama nometnes oficiālā atklāšana, galvenie darbi jau būs padarīti un tautieši vārēs pavadīt jauku vasaru."

Labi lomi makšķerniekiem

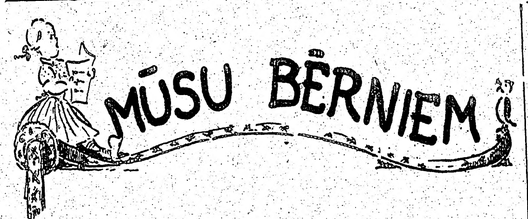

Elga Kore

AIZVĒRTAIS LOGS

PASAKA

Pēterītis bija savai māmiņai vienīgais. Tētis bija aizgājis karā un nebija vairs atgriezies. Māmiņai pašai bija jāpelna maizīte sev un zēnam. Rītos, kad Pēterītis pamodās, mātes guļas vieta bija jau tukša. Kaimiņu vecmāmiņa ieņāca sakopt Pēterīti. Viņa runāja mīlīgi, bet tas nebija tomēr tā, kā kad mātes rokas izcēla no gultiņas. „Tu jau esi mana saulīte, Pēterīt," māmiņa allaž sacīja, pieglauzdama zēnu cieši klāt.

„Kur tu mani dabūji, māmiņ?" puisēns gribēja zināt.

„Tu biji mazs putniņš, piedauzīji ar knābīti pie rūts, prasījies iekšā. Un te nu tu esi!"

„Putniņš? Tad jau man bija arī spārni! Un no kurienes es atlidoju?"

„Lūk, no tās salas ezera vidū." Māte, pacēla puisēnu pie loga. Zilga ūdens svītra mirgoja saulē.

Pēterītis allaž domāja par šo salu, no kurienes viņš esot atlidojis. Ai, kā viņam gribējās turp nokļūt. Dažkārt bija tik garš laiks, nebija neviena un nekā ar ko parotaļāties. Kuģīm, kas bija atpeldējis dzimšanas dienā, bija nolūzuši visi masti. Pinkainais sunītis izskatījās akls, jo acu pogas bija izkritušas. Tas arī vairs nerūca, lai spaidītu to, kā grib. Vislabprātāk zēniņš kavējās pie loga. Atspiedies uz palodzes, viņš ilgodamies raudzījās tālumā. Ap zilgo ūdeni auga koki. Tas esot pilsētas parks, kur bērni skaidrot cauru dienu, bija stāstījusi kaimiņu vecmāmiņa. Mātes solījās viņu turp kādreiz aizvest, bet viņai nekad nebija laika.

„Pagaidi, puisīt, citsvētdien." Bet šī cita svētdiena nekad nepienāca.

Tā Pēterītis nīkā pie loga, kas bija vienmēr aizvērts un pat aizrestots. Sākumā māte bija dusmojusies par dzelzs spraišļiem, bet vijāta atzina, ka tie bija loti noderīga. Ja gadītos saplīst rūtij, logs tomēr būtu ciet, un puisēns nevarētu izkrist. Pēterītis tvarstīja saules zaķīšus, kas lēkāja pa grīdu un palodzi, skatījās gājējos un braucējos pa ielu, bet atkal uñ atkal viņa skati laidās uz zilo ūdeni un lielajiem kokiem.

— Ja es būtu putniņš, — viņš prātoja, — es tūliņ dotos turp. Es savicinātu spārnus, paceltos gaisā un drīz, drīz būtu tur, kur citi bērni, kur zāle, puķes, putni.

Pirms Lieldienām māte rūpīgi iztīrīja istabu. Viņa atvēra arī logu, spodrināja rūtis un bija tik priecīga, kādu Pēterītis neatminējās viņu redzējis. Viņa atvēra arī dzelzs spraišļus.

„Lai Lieldienu zaķis var pie tevis iekļūt," viņa smējās.

Pievakarē viņa vēl uz brīdi izgāja, lai parunātos ar zaķi, viņa teica.

Istaba bija kļuvusi gaišāka, Pēterītis brīnījās. Bet tad viņš saprata — logs taču bija atvērts. Viņš apsēdās uz palodzes. Lejā gar ielas malu zaļoja zālīte, dažas pienenītes arī jau bija izbāzušas savas zeltainās galviņas no zemes. Pēterītis uzkāpa uz palodzes un sāvicināja rokas kā spārnus. Un ak tavu brīnumu! — viņa pleci sāka kņudēt un kutēt, it kā kaut kas gribētu spiesties uz āru. Viņš paliecās uz priekšu, viņš krita. Bet nē! Viņš turējās gaisā, viņš lidoja.

Pāri ēku jumtiem, pāri koku galotnēm viņš laidās kā vēja nests, līdz tas lejā ieraudzīja mirdzošo zilgmi. Tad viņš slīdēja lejup un beidzot atradās uz saliņas ezera vidū. Noreibis un apmulsis viņš ilgu brīdi gulēja kādā pacerē, nekustīgs un acis aizvēris. Atguvies viņš sāka raudzīties apkārt. Kas šī bija par brīnišķu vietu! Visapkārt kūsāja dzīvība. Mazi putni steidzīgi lidinājās no zara uz zaru. Laumiņas ziedainos lindraciņos čakli strādāja. Dažas slauca skudru gotiņas, citas nesa ūdeni zīļu vāciņos, vēl citas gatavoja labu ēdienu puķu kausiņos. Bet pati karaliene, sēdēdama rasas podiņā, kā troņī, izdalīja pavēles. Pēterītis juta, ka bija izsalcis un izslāpis, viņš gribēja palūgt lauriņām malku ūdens, bet tikko viņš ierunājās, mazās meitenes izklīda un pazuda. Viena izbīlī apgāza slauceni un palīda pati zem tās. Ievilcies dziļāk pakrūmē, puisēns mēģināja gulēt, bet tikko iemidzis, viņš, pamodās nosalis vienos drebuļos.

Nu gan būtu labāk bijis mājā. Bet apskatījis savus plecus, viņš redzēja, ka spārnu vietā gar muguru nokarājās drēbju skrandas. Apsēdies uz celma, Pēterītis sāka raudāt. ‚Ko tu pinkšķi?" Kāda balss teica. Pacēlis acis, Pēterītis redzēja milzīgu putnu, kas gudrām un laipnām acīm noskatījās viņā.

Pēterītis izstāstīja viņam savas bēdas.

„Laisties tu nu gan nevarēsi, tev jāpaliek tepat salā. Bet ar laiku ataugs varbūt arī spārni," Lielais Putns mierināja, „nesakait nekā Mani bērni tev piegādās barību, un ja būsi paklausīgs, kas zina, varbūt . . ."

Putni tiešām nesa visu, ko vien varēja atrast. Reizēm tā bija mai zes garoziņa, dažreiz dārzā uz sola aizmirsta apelsīnu šķēle vai konfete. Uz salas auga ogu ceri un zemenes jau sāka mesties rožainas Garlaicīgi jau salā nebija. Putni lidoja tālu, atgriezušies tie allaž prata tik jauki stāstīt ko pieredzējuši. Lielais Putns, bija vecs. Viņa stāsti bija nopietni un dažkārt skumji. viņš bieži pieminēja Pēteriša māti, un zēnam tad allaž nobira asaras. Viņš redzēja viņpus ūdens bērnus skraidelējam dzirdēja viņu klaigas un smieklus, bet viņš nevarēja turp nokļūt, jo nemācēja peldēt. Gulbju pāris, kas valdīja pār ūdeni, smējās par zēnu, kas neprata tik vienkāršu lietu. „Iemērc kājas ūdenī, atsēdies, un peldi," gulbju māte teica, lepni pacēlusi savu stalto galvu.

Bet Pēterītis tiko nenoslīka, klausīdams šo padomu. Lielais Putns ar savu stipro līko knābi izcēla viņu no ūdens un rāmi teica:

„Mācies, mācies peldēšana ir māksla tāpat kā dziedāšana un lidu višana."

Pēterītis mācījās. Lizdas viņš ar laiku prata savīt mīkstākas par pašiem putniem, arī dziedāt viņš iemēģinājās un svilpot kā strazdi vai trillināt kā cīrulis. Bet ar to viņam neveicās. Tad Lielais Putns tam ierādīja, kā rīkoties ar niedras stabuli. Ak, cik skaisti skanēja tā! Pēterītis dienām ilgi sēdēja ūdens malā un pūta savu stabuli. Putni salidoja viņam apkārt brīnīdamies skaidro dziesmu, lauriņas, aizklājušas vaidziņus ziedlapiņām, sasēdās biškrēsliņa krūmā un saldi nopūtās, šūpodamās līdzi mūzikas skaņām. Mēness vizma ūdenī, saules gredzeni pusdienas laikā, vēja šalka koku lapās — viss tas bija dzirdams Pēteriša stabules dziesmā.

Lauriņām patika dejot. Reizēm tās saķērās rokās un, nebaidīdamās vairs no svešā zēna, lieca loku tam apkārt. Puķu smarža kūpēja gaisā, smaržoja ūdens un zeme.

Nu bija laiks svinēt ziedu svētkus. Lauriņu karaliene aicināja Pēterīti par mūzikantu. Svētki notika karalienes pilī, tāpēc Pēterītim aizsedza acis ar rožu lapām, lai viņš neredzētu ceļu, ka kuŗu lauriņas viņu aizveda.

Visu nakti švīkstēja soļi, plandījās drānas skanēja smiekli, Pēterītis spēlēja un spēlēja. Beidzot karaliene lika atvērt spēlmaņa acis. Iedžinkstējās maijpulkstenīte, svētki bija beigušies. Lauriņas paslēpās zem ziediem, karaliene aizsedza viņu ar Mākoņa lakatiņu, bet viņas balss bija laipna.

„Ko vēlies par samaksu, dižo spēlmani," viņa jautāja, „varu tev izpildīt sirds vēlēšanos, vai arī dot pilnas riekšavas rasas pērļu?"

Pēterītis apmulsa. Vēlēšanos bija tik daudz, Kuru teikt, kuru neteikt? Pirmā doma gan bija — atpakaļ uz mājām, bet — viņš pameta acis visapkārt. Cik še bija skaisti, cik bagāta bija katra diena. Bet tur, pie mātes vientulība, aizvērtais logs.

Neziņā zēns nokāra galvu.

„Vēlies ātrāk," karaliene teica, „tuvojas ausma, lauriņām jāiet dusēt."

„Vai tu man varētu dot divas vēlēšanās, tavu rasas pērļu man nevajag."

„Papriekšu tev tad jāpadara darbs," Lauma teica, „tad saņemsi algu. Pirmā pilnā mēness naktī mēs svinam mēness šūpoles. Ja tu spēlēsi tikpat skaisti, varbūt."

Ik nakti Pēterītis izlīda no koka dobuma, kur tam bija guļvieta, un raudzījās, vai mēness ir pilns. Beidzot tas apaļš un smaidīgs pamirkšķināja zēnam ar acīm: „Te nu es esmu. Šonakt ies jautri. Tu spēlēsi. es šūpošu," tie nu gan būs prieki."

Un bija arī. Mēness šūpoles laidās augšup un lejup, lauriņas gavilēja un smējās, un Pēterīša stabule dziedāja kā noreibusi.

Kad mēness ievilkās savā mākoņu gultā, svētki bija galā.

Lauriņu karaliene lika Pēterītim nomesties ceļos un izteikt savas vēlēšanās.

„Es gribu aizlidot atpakaļ pie mātes," Pēterītis strauji teica, „bet otro vēlēšanos atļauj man izteikt citu reizi."

Karaliene loti brīnījās par vēlēšanos, kas viņai šķita tik niecīga. Nebija taču skaistākas vietas kā šī sala, kur bija viņas mājoklis. Bet solījumu viņa pildīja. Lauriņas sakāpa uz zēna pleciem, pirbināja savus sīkos locekļīšus un Pēterītis sajuta pazīstamo kņudzēšanu. Viņš patiesi kļuva viegls, cēlās augstāk un augstāk un lidoja pāri ūdenim, pāri parka kokiem uz to pusi. kur bija viņa mājas.

Istabas logs bija vaļā, režģi bija pabīdīti sāņš. Viņš nolaidās uz palodzes. Bija nakts, bet vasaras nakts ir gaiša. Viņš redzēja māti, guļam, mati bija iziruši uz spilvena, bet vaigi bija iekrituši un lūpas sāpīgi savilktas. Ielaidies istabā, Pēterītis apmetās uz gultas gala.

„Māmiņ," viņš gribēja iesaukties, bet tad viņš pameta acis apkārt. Cik nemīlīga bija istaba, un cik jauka bija sala, ūdens, kas zaigoja saulē, mēness kas tiltu meta no krasta uz krastu.

Nē, Pēterītim negribējās vēl palikt pie mātes. Viņam jau bija vēl otra vēlēšanās, un varbūt viņš varēja nopelnīt vēl trešo.

„Es nākšu drīz atpakaļ, mīļā māmiņ," viņš iespēlēja savā stabulē, „es nākšu drīz, es vēl mazliet pariecāšos ar putniem un lauriņām, mēnesi un Lielo Putnu."

Māte nopūtās miegā. Bet Pēterīša dziesma bija tik salda, ka viņa iegrima jaukā sapnī un sāka smaidīt.

Tad Pēterītis beidza stabulēt un devās atpakaļ uz salu.

Pienāca rudens. Koki bija pilni saldu augļu, putni nesa bāgātīgas devas savam, draugam, bet viņi jau sāka rosīties tālām ceļam uz dienvidiem. Lielais Putns viens pats palika salā, viņš bija gudrākais un stiprākais, viņš prata pārciest salu un trūkumu. Lauriņas vairs neriķoja deju svētkus. Sasēdušas sēņu krēsliņos, viņas čakli darināja tērpus ziemai. Pēterītis viens klīda gar ūdens malu, un viņa stabule skanēja arvien sērīgāk. Palīdis zem paparžu lapām un drenādamies saltajā lietu, viņš atceRējās savu otro vēlēšanos.

„Pareizi," Lielais Putns teica, „tēv vēl ir otra vēlēšanās, nenovēlojies ar to!"

Tad Pēterītis pieklauvēja atkal pie Laumas pils, kas tagad atradās siltā paceplīša lizdiņā.

Maza sardžu lauriņa pavēra šķirbiņu.

„Nevar, nevar," viņa čukstēja, „karaliene sapņo, atnāc citu reiz."

Pēterītis kļuva nepacietīgs, kad arī otru reizi viņu neielaida pie karalienes.

Tikai trešajā reizē, kad karaliene divu sapņu starpā bija uz mirkli nomodā, viņa dāvāja tam otro vēlēšanos. Nekur nekavēdamies, Pēterītis šoreiz devās tieši uz mājām. Bet noņācis uz palodzes, viņš sāpīgi atsītās dzelzs režģos. Logs bija aizvērts, istaba bija

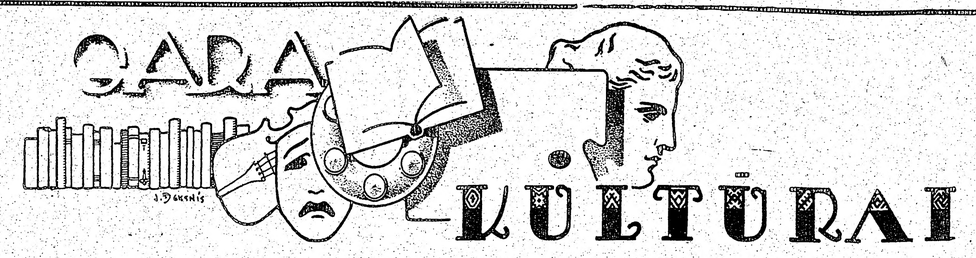

Irmas Grebzdes divkārša jubileja

Latviešu kolonija Kanadā var lepoties ar četrām jau pazīstamām rakstniecēm, no kurām talantīgā proziste Irma Grebzde dzīvo Montreālā.

Gadi nāk un iet, un tā arī Irmai Grebzdei nemanot 24. maijā piepildīsies 40 mūža un šogad arī 20 rakstniecībai veltīti gadi. Šeit gan jāpiezīmē, ka patiesībā darba gadu skaitu varētu minēt daudz lielāku, jo, kā rakstniece smaidīdama piebilst, jau astoņu gadu vecumā viņa sarakstījusi pirmo stāstu, nu, protams, par mīlestību, kas bijis ievietots pāris gadus vecākās māsas izdotā mājas „žurnālā". Recenzijas gan nebija un honorāra vietā — tēva pēriens. Bet mēs jau zinām, ka rakstnieku ceļš vienmēr bijis ērkšķiem vīts, un tā arī mazā Irma par spīti pirmā stāsta „traģiskām sekām", nelauj spalvai rūsēt, līdz 1932. g. laikrakstā Brīvā Zeme parādās viņas pirmais stāsts „Kvieši". Seko citi stāsti un noveles gan Brīvā Zemē, gan žurnālā Sējējs, līdz vācu okupācijas gados Zelta Ābeles apgādā karavīru bibliotēkai jau parādās pirmā Irmas Grebzdes stāstu grāmata: Pūra zirgs. Apmēram tai pašā laikā ir nodota kādam apgādam otra stāstu grāmata — Sievas, bet tai, kara apstākļu dēļ, vairs nav lemts parādīties atklātībā un tā paliek salikumā Rīgā.

Rakstniece ir mēģinājusies arī romānu technikā un laikr. Kurzemes Vārds ir iespiests viņas pirmais romāns — Mūžīgā vasara. Arī šis romāns ir palicis Latvijā, un tā Irmas Grebzdes cienītāji nevar ar šo darbu iepazīties.

Ražīgākais grāmatu izdošanas ziņā rakstniecei ir trimdas laiks Vācijā, kad viena pēc otras atklātībā parādās šādas stāstu un novelu grāmatas: Sērmukšļu pagasta laudis, Paēmīgā un Purva zāle.

No Vācijas rakstniece kopā ar savu ģimeni pārceļas uz Kanadu. Sākas maizes darbs, kas paņem katru brīvo laika stundu. Tomēr arī šeit rakstnieces spalva neapstājas. Samērā īsā laikā jau iespiests laikrakstā Laiks viņas romāns — Cilvēki bez ceļa I. d. un lasītājus sasniegusi jauna stāstu grāmatu Ragana. Ir padomā arī kāds jauns romāns no Latvijas studentu dzīves, kura rakstīšanu esot pamudinājusi Zeberiņu grāmata Ūpji par bij. Baltijas universitātes studentu gaitām un likteņiem Hamburgā. Pa starpām ir uzrakstītas arī 3 lugas, bet rakstnieces augstā paškritika neļauj tās vēl nodot atklātībā. Vispār teātris Irmai Grebzdei ir mīlākā māksla, kadēļ noteikti varam cerēt, ka ar laiku arī mūsu drāmatiskā literatūra klūs bagātāka par vienu otru vērtīgu darbu. Pazīstot līdzšinējos rakstnieces stāstus un noveles, šaubu, liekas, nevar būt.

Bet kā tad ar dzejām? Parasti rakstnieki arī šinī laukā ir mēģina spalvu.. Te nu izrādās, ka Irma Grebzde šai ziņā ir izņēmums. Viņa esot uzrakstījusi tikai 2 dzejas, bet tās arī palikušas manuskriptā. Tātad redzam, ka rakstnieces stiprā puse ir tieši episkais daiļradīšanas darba izteiksmes veids. Varbūt ir pareizi, ja rakstnieki, tāpat kā citi daiļradītāji, labāk speciālizējas vienā formā un sasniedzi augstu stila un izteiksmes pakāpi, nekā mēģina apgūt daudzas formas, bet visās paliek viduvējā līmenī.

Irma Grebzde dzimusi 1912. g. 24. maijā Reņģes stacijā kā stacijas priekšnieka meita. Ģimenē ir vēl 3 māsas, no kurām viena ir pazīstama literatūrā. Tikai tā, pretēji Irmai, tieši dzeju ir izvēlējusies kā savu daiļradīšanas veidu un ar savām liegajām, dvēselīgajām rindām ir iekarojusi plašu cienītāju pulku. Tā ir klusā, kautrā Rasma Galeniece, kas vēl tagad mīt Beļģijā, bet šovasar, cerams, ieradīsies Kanadā, tā pavairojot šeit mūsu rakstnieču skaitu par prieku visiem literatūras cienītājiem.

Pēc Auces pamatskolas seko Rīgas II pilsētas ģimnazija, kur I. Grebzde mācās vienā klasē ar Veroniku Strēlerti. Pēc ģimnadā nevis savā arodā, bet gan žurnālistikā un rakstniecībā, publicēdama savus darbus dažādos periodiskos lauksaimniecības izdevumos un pēdējos Latvijas patstāvības gados vada lauksaimniecības žurnālu pie Daugavas Vēstneša.

Kā visiem mūsu māksliniekiem—daiļradītājiem, tā arī mūsu Irmai Grebzdei trimdas dzīve vissmagāki gulstas uz pleciem. Pastāvīgā cīņa par eksistenci un garās maizes darba stundas paņem katru domu un brīvo laiku. Tāpēc arī rakstīšana notiek steigā, gan ar roku (rakstāmmāšīnu Irma Grebzde neatzīst), vārda tiešā nozīmē zogot katru svabadu mirkli.

Tā nu šo divdesmit gadu laikā Irma Grebzde ir ierindojusies mūsu populārāko un vairāk lasīto rakstnieku vidū. Viņas līdzšinējiem darbiem raksturīga svaiga izvēlēta tema, pa lielākai daļai no lauku ļaužu dzīves, kurā meistariski tiek režģētas un risinātas cilvēku dzīves un likteņi. Irma Grebzde tagad ir sasniegusi savus garīgā brieduma gadus, un šķiet, ka īstais radīšanas laiks vēl ir priekšā. Visa latviešu trimdas saime sveic mūsu gaviļnieci viņas divkāršā jubilejā un ar nepacietību gaida atkal kādu jaunu grāmatu, jo Irmas Grebzdes grāmatas ir kā ceļa maize mums — pasaules lielceļu staigātājiem.

O. Krādziņš

Rakstniece Irma Grebzde

Irmas Grebzdes dzīves absolvēšanas Irma Grebzde iestājas Latvijas Universitātes Lauksaimniecības fakultātē, ko beidz ar agronomes grādu. Bet kāpēc tieši lauksaimniecību ir izvēlējusies mūsu apdāvinātā rakstniece augstākās izglītības iegūšanai? Jau no bērnu dienām Irmai Grebzdei sevišķi mīļi bijuši dzīvnieki un, ja karš nebūtu izjaucis rakstnieces nodomus, tad rakstnieces—agronomes vietā mēs tagad varētu apsveikt rakstnieci—veterināri.

Parallēli studijām un arī pēc to beigšanas Irma Grebzde strā-

Mākslinieks un recenzents

Recenzenta amats palaikam bijis ne tikai grūts, bet arī neapskaužams. Ja slavēsi kāda mākslinieka varējumu — tev iebildīs, tā „draugu būšana." tuvredzīga jūsmošana — to nokritizēsi — argumentēs personīgas antipatijas, vielas neizpratni, pie kam dīvainā kārtā kompetences trūkumu pārmet tie, kas nopelti, un nekad tie, kas cildināti. Ja nu izvēlēsies mērenību, iespējamo objektīvitāti, tev pārmetīs mazdūšību un nosauks par remdenu laipotāju.

Tiešām grūta problēma dot taisnīgu (kaut, protams, subjektīvu) spriedumu, tik daudz dažādu faktōru ietekmē cenzora pieeju apcerējamai vielai. Man vēl šodien prātā lielā Parīzes laikraksta Figaro mūzikas kritiķa Klarandona vārdi, ar kuriem tas nobeidza recenziju par kādu viduvēju koncertu, pie kam publikas pieplūduma dēļ tas bijis spiests to noklausīties, sēdot uz III balkona kāpnītēm: „no kritiķa par daudz prasīts: sēdēt neērtā vietā un reizē būt iecietīgam!"

Latviešu koncertos blakus tīri mūzikāli noteicējiem faktoriem nāk klāt vēl daudzi citi apsvērumi: tehniskās grūtības, kas jāpārvar trimdas apstākļu šaurā rocībā, biežā mūziķu pašuzupurēšanās, lai latviešu māksla pastāvētu arī trimdā (gan pirmais dzenulis tam ir iekšējā nepieciešamība mūzicēt). Šie apstākļi tomēr apzīmogo latviešu mākslas līmeni un attīstību visā trimdas mērogā, un būtu maldīgi tos pilnīgi ignorēt. Diemžēl mēs tos par daudz viegli pieņemam par aizbildinājumu un, zinādami latviešu mākslinieku ikdienas grūtības, nereti nepiemēroto maizes darbu, pārejam pāri viņu defektiem jo baidāmies tiem atņemt drosm turpmākam darbam.

Tā pamazām mums izzūd patiesais kritērijs par mākslinieka vērtību tīstās mākslas kvalitātes mērogā, un mēs nonākam pie vispēdīgā provinciālisma kultivēšanas, kas nevis ceļ mūsu nacionālo pašapziņu, bet apkauno tās mūsu kultūras tradicijas, uz kurām esam tik lepni. Latviešu presē ieviešas pagasta gars, un še liela daļa vainas gulstas uz mazkompetentu dažādo latviešu centru sabiedrisko notikumu atreferētājiem presē. Tie nebaidās katru mazāko sarīkojumu, vietēju koncertiņu apkalāt ar superlatīviem un raksturot ar apzīmējumiem: „brīnišķs, meistarīgs, nepārspējams" utt., kuriem seko, diemžēl, par trafarētiem palikušie, izteicieni: „atkal jutāmies kā dzimtenē," papildināts ar cildinājumu, ka „mākslinieks mūs atkal reizi izvadājis pa tēvzemes takām un birztalām." Es vēl pielaižu, ka mākslinieks ar piemērotām, liriskipatriotiskām dziesmām varējis aizkustināt klausītāju sirdis pat ar viduvēju artistisku varējumu, bet nemaz nevaru akceptēt, ja mūzikas nespeciālisti uzdrošinās lietot pārspīlēti augstus epitetus, lai raksturotu mākslinieciesko sniegumu, kas protams, kā tad citādi — atkal bijis „izcils," „vienreizējs," utt. J. Rudzītis kādā savā rakstā šos apcerētājus pamatoti salīdzina ar Blaumaņa humora piezobotiem lauku korespondentiem. Liekas, ka pēdējiem tomēr būtu bijis vairāk takta un samēra izjūtas šādu mūsu trimdas sadzīves notikumu attēlošanā.

Tā gribot negribot mūsu kultūras dzīvē trimdā ieviesies šis provinces gars, kas gan nekad nav nosacījis kādas tautas kultūras līmeni, bet izskaudis kuŗas katras nopietnākas mērauklas lietošanu šī līmeņa noteikšanā.

Bet ja ir vēl saprotams, ka šādi apcerētāji arī apliecina savu elementāro entuziasmu, izsaka savu (neviltoto). sajūsmu, mazāk saprotams, kādēļ gan latviešu laikrakstu redaktori šos slavinājumus neiegrožo samēra rāmjos, decences robežās. Vēl daudz sliktāk, ja kritiķu — speciālistu korī iemaldās kāds labāks mūzikas izpratējs kā augstāk pieminētie korespondenti, bet kuŗa subjektīvais, neizvērtais apcerēšanas veids nostāda neinformēto lasītāju vēl lielākas jautājuma zīmes priekšā. Tā lasītājs sev par lielu izbrīnu (un varbūt arī apmierinājumu) dabū zināt, ka mūsu mākslinieku vidū mājo tādi ģeniji, ka kritiķim atliek vienīgi piesliet trepītes, lai tie iekāptu Olimpā pie lielākajiem mūzikas gariem.

Būsim taču saudzīgi pret māksliniekiem pašiem, lai tie, šādus apzīmējumus dzirdot, nenosarktu līdz ausīm un ģeniālitātes izvērtēšanu atstāsim — nākotnei. Ja paši recenzenti nav spējīgi novilkt samēra robežas un izšķirt, kurš vārds slavinājumā skan lietiški un kurš piedauzīgi, tas jādara redaktoriem. Nav pareizi, ja vienā un tai pašā laikrakstā blakus slejas lasām tik pretēja rakstura kritikas, vienu ar diezgan stingru roku rakstītu, otru pārlieku cildinošas aizgrābtības iezīmētu, kā tas mums gadījās nesen. Ja pirmajam būtu tikusi ne vairāk kā taisna tiesa, tad otrs būtu sasniedzis mūzikas vēsturē vēl nepieredzētus augstumus. Cik tas viss saietas ar loģiku, lasītājam nebūs grūti konstatēt, bet tik tiešām žēl, ka visi mūsu mūzikas recenzenti nedara iespējamo, lai mūsu māksliniecisķās dzīves kritērijām tiktu beiztot piešķirta nepieciešamā stabilitāte un tā tiktu nostādīta uz iespējami solidākiem pamatiem.

Tālivaldis Ķeniņš

Pēteris Ērmanis

GARĀMEJOŠĀS PALICĒJĀS

Jā, viņas, kas vien garām pagājušas
— No zēna gadiem līdz pat dienām sirmām,
Kas man ar savu daili starojušas,
Ir visas, visas manī palikušas.

Ai, kuŗām pēdējām būt, kuŗām pirmām?
Pat viegla iemīla šķiet mīlestība,
Pat smeldzei atmiņās mirdz svētlaimība.
Ir pagātne. Bet kur ir pagājība?

PROF. L. LIBERTA DĀVANA

Kaut gan prof. L. Libertu jau kopš ilgāka laika piemeklējusi slimība un viņš pa otram lāgam ievietots slimnīcā, tas atcerējies mūsu aizšautos Vanagus, kas palikuši Vācijā, un uzdāvinājis vienu no savām gleznām nākošajam latviešu Invalidu namam.

DV pārstāvis A. Līdacis, pārstāvības sekretārs Dr. H. Vītols un Ņujorkas Apv. priekšnieks A. Pukīte apmeklēja prof. dzīves biedri A. Libertes-Rebānes kundzi, lai pateiktos par skaisto dāvanu, un izteica vēlēšanos, lai slimais meistars drīzi izveselotos un vēl ilgi darbotos latvju mākslas laukā.

Glezna attēlo Rīgu ziemā, skatoties no Daugavas, pa kuru vēl peld kuģi. Tā ir māksliniekā pēdējā glezna, ko tas darinājis Ņujorkā. Mākslinieks pats izraudzījis arī gleznai piemērotu ielogojumu. Glezna patlaban novietota DV pārstāvības telpās, un to pārvedīs uz Vāciju tiklīdz Invalidu nams būs iegādāts.

Prof. L. Liberts
Foto J. Princis

KULTŪRAS AVĪZES

Dziedātājas Ksenijas Brantes nesenā debija Ņujorkās Carnegie Hall'ā Recitalzālē guvusi atzinīgas atsauksmes plašajā amerikāņu presē, starp tām NYHT.

Pēc šī koncerta dziedātāja aicināta piedalīties kādas operas trupā, kur tai solītas vairākas atbildīgas partijas.

Halifaksā nesen noticis nule paplašinātās Halifaksas Simfonjetes koncerts, kurā ar labiem panākumiem piedalījās Teodors Brilts, atskaņojot Mocarta operārijas un Musorgska Nāves dziesmas un dejas. Halifaksas Mail-Star atzīmē, ka T. Brilts šos darbus dziedājis ar „lielisku vokālismu, tehnisku kompetenci un labu gaumi." Laikkrasts, kaut arī pieminot jaunā orķestra defektus: izgaismojumu un elasticitātes trūkumu, atzīst, ka tas savā pastāvīgā diriģenta A. Stromberga vadībā joprojām progresē.

Pēcpuķe

MARGARITA KOVALEVSKA

ROMĀNS

32. turpinājums

„Tālām, tālām — Zābas nebija nekādas tālās. Turpat pie Struteņu meža. Bet es saprotu gan — nonīkusies visu apaļo dienu ūdenī, sadomājusies, ka aizpeldējusi tālu tālo gabalu. Līzbete man noraus galvu, tā ir traka vecene, uz visu spējīga. Reiz jaunībā, manā meitenes šķīstā istabas logā iekāra neglītas vīrieša bikses ar bildinājuma vēstuli kabatā. Ptu!"

Abi zēni reizē pārplīsa smieklos. Galvas atgāzuši, kā zvaigznes rīdami, viņi smējās gardi un lipīgi. Brīdi pabārusies iekungstējās arī māmuļa, vēl brīdi, un viņi jau visi trīs locīja pāri Marijai smieklu lēkmi. Un tādi viņi ieripinājās Gauros.

Pārbraucējus sagaidīja zemu griestu istaba un ogļu kvēlēm pilna krāsns.

„Tā, tā — nu mājās gan. Silti un labi. Irma, Irmele, esam izsalkuši kā vieni vilki. Uū — Irme! Vai esi ko pataupījusi vakarināmā? Jā? Laba meita tu man, laba. Kur Jānis? Cel augšā — lai nojūdz zirgu. Cik tad rāda pulkstens? Skaties, jau pilna desmitā vakara stunda. Zēni, velcieties nost, arī zābakus. Istabas tīras, izberztas, zeķēs ātrāk atsils pēdas. Tā. Še, izstiep manu kažoku aizdurvē, pakari. Bet kas tad tur tā smilkstas? Kurlā Žene? Kā tad, ak tu manu raibu dienu, ko tad muļķīte šeit tik vēlā stundā! Mani gaidīji? Ū — Irme, Irmele — vai Žene sen jau te dīcinās? Vai pabaroji? Nabadzīte. Irme, ārē, gaismas vajadzētu. Iededz lampu."

Marija stāvēja istabas vidū kažoka smaguma nolīkušiem pleciem, piedurknēm līdz zemei un skatījās kā ap māmuļu tupstas un tekā Kurlā Žene. — Tā sīka sieviņa ar lunkanu, priekšauta saitēm iežņaugtu vidukli. Viņa nerunāja ar muti, bet roku pirkstiem, un varbūt tādēļ krāsns ogļu gaismā atgādināja ragainu skudru.

Abi zēni jau smīdināja mājas otrā galā meitas. Spiedzīgas un smalkas balsis ripinājās šurpu.

„Āre, gaisma nāk, paldies, Irmele. Vai žīds bija atbraucis skatīt Brūnaļu? Nē? Nu ka nē — nē, būs citu dienu. Iemērc, Irme, rītam pupas — vārīsim grūdeni. Man tev Jelgavas kukulis, sen kārtotās plānās zeķes. Skaties tikai, ka ballē kur nekur asumam neaizķeras, diegdama nesadiegsi. Tā, tā. Še, atvedu arī saimei žāvētas reņģes, lai tiek maniem labiem ļaudīm. Re, pati sev iegādāju ērtas mājas kurpes. Tūkst kājas."

Māmuļa čaukstināja papīrus, lika uz galda saini pie sainīša.

„Bet nu gan būs viss. Skatos, mūsu Žene aizpampapusi līdz ausīm — atkal brēkusi. Tāda kuruma un mēmums piemeklēta cilvēka mīlestība līdzinās suņa uzticībai. Iesper ar kāju, bet viņš par to vēl nolaiza roku un sargā māju. Še, še — tev arī reņģīte. Asaku iemet krāsnī. Kā tad, kā tad, Žeņīte, saprotu — atkal drapes vajaga. Vai tad šim labāki? Jā? Nu redzi, manas drapes līdz visām kaitēm."

„Te, te, te," mazā sieviņa priecīgi māja galvu.

„Dabūsi, tikai uzgaidi — ū — Irme, Irmele, kur man atkal aizrikšoji?" Māmuļas balss izklaigājās mājas otrā galā.

Kurlā Žene notupa pie krāsns. Aši un plēsīgi viņa aprija reņģi un ar dzelzs urķi sāka rakņāties ogļēs. Viņas augumu sedza kankari. No galvas drānas rēgojās košas lupatiņas caurvīta matu pīne. Īsa un plāna aste — ne pīne. Arī ap pirkstiem bija apsieti spilgtu krāsu dzipari, un tie laikam viņas prātam šķita gredzeni. Sejas bālums saplūda ar galvas drānas pelēkumu, tikai ap muti spīdēja reņģes tauki, un Marijai Žene patika. Lai māmuļa viņu saukā par kurlo, muļko vai citādi, taču skaidri redzams, ka Žene kādreiz bijusi tieva vidukļa dārzu tekātāja skudra. Kāds viņu iebūris — varbūt tas pats baurīgais Tāļu paps — cilvēka ādā, bet aizmirsis pieburt valodu.

Kur gan viņas īstās mājas? Struteņu muižas eglēs daudz žagariem un skujām celtu skudru pūžņu. Būs kādreiz turpu jāaizskrien: „Mīļas sveikas no Žeņītes. Viņai klājas labi. Ap pirkstiem sarkanu dziparu gredzeni, tekā uz divām kājām."

Kurlā Žene iežegojās. Satrūkās, pameta nemierīgu skatu logu tumsā un ieraudzīja istabas vidū stāvam Mariju. Jā, platu aitu pinku kažoku ar gaišu matu cekulu galā. Žene izberza acis, pavēra muti. Marija viņai uzsmaidīja. Atsmaidīja arī Žene. Tā, kādus pāris pulksteņa tikšķa brīžus viņas vērtēja viena otru un pārvērtēja, līdz Žene nenocietās, pielēca kājās un aptecēja Mariju no visām pusēm. Laikam gaužam labi viņai patika kažoka galva . Varbūt viņai tā šķita Gauru meitenu lelle? Viņa pielika pirkstu Marijas vaigam, iebāza degunu matu rozē un klakšķināja mēli. Bet tad viņa kaut ko pamanīja un savilka pieri. Izbijusies un aša viņa pasvieda savu kankaru brunci uz augšu un slaucīja Marijas smakru.

Te — te?" — šķita, viņa jautā: „Vai tev sāp, lelle?"

„Nē," Marija purināja galvu — kas lai sāpētu?

„Neglaudi vis viņu, Žeņīte, neglaudi. Meitēns pilns niķu kā čigānu zirgs. Speŗ un kož. Manam zēnam tikpat kā ar robu izkodusi dilbam miesu. Nu jāmeklē pārsēji, ziedes — būs rēta visam mūžam. Tev viņa patīk? Jā, bērns būtu glīts, bet, kā jau teicu. Labāk novelc viņai kažoku. Pati jau nevīžo." Caur istabu izsteidzās māmuļa.

Žene iesēdināja lelli Mariju krēslā. Kažoks noslīdēja uz grīdas. Žene uztupa tam virū, pieglaudās lelles kājām. Viena kāja kaila, basa — pieciem sārtiem zirņu pirkstiem, otrā skaista spēļu kurpe. E-ē, skaista, skaista, plāna, viegla, zaļi zvilaina — kā vasaras koka lapa, kā zāle, skaista kurpe . . .

Laikam Žene dziedāja pati savu žūžu dziesmu. Marijas galva atspiedās pret krēsla atzveltni.

„Še nu drapes, še — negaudo. Un ej mājās. Meitene? To mēs izzvejojām no Mēlišķu patiltes. Palaidne, tev veļas acis ciet. Tūlīt būs vakariņas. Zēni arī miega pilni. Nav man laika, nav laika, Žeņīt, ar tevi runāties. Ko? Meitenes acis? Ja, kā tad, kā tad — kā saulītes rieta stundā, starainas saulītes. Nu tad ej, ej. Uzmanies, ārā glums."

Irma ienesa traukus. Bet kamēr viņa klāja galdu, Marijas saulēm pārkrita smagi miega plaksti. Galva noslīga uz krūtīm. Tā viņa arī nemanīja kā Irmele, ar zēniem to ienesa blakus istabā, kā māmuļa galvu šūpodama izģērba, apsedza, un plānās Zābu māju drēbes pakāra pie krāsns mūŗa sildīties.

*

„. . . tā mēs tur apmetāmies uz dzīvi. Tur nebija Maskavas bargo ziemu — Ziemas svētkos, atminu, gājām jūŗā peldēties. Anapas pilsētiņā atradās augstā klinšu krastā aiz tās zilēja Kaukaza kalni, pāri jūŗai Krima. Vīrs deva privātstundas. Bet ar to vien mēs nevarējām eksistēt. Bez tam mans vīrs bija skarbai dzīvei nepiemērots cilvēks. Sapņotājs, ideālists, dzīvoja kā mākoņos. Dienām ilgi klīda kalnos, stepēs, bija aizrāvies ar botāniku. Urbās cauri biezu biezām grāmatām, mājās pārradās pilnām kabatm visādu nezāļu un puķu. Visa dzīve spieda manus plecvus. Šuvu, pārtaisīju no vecām lupatām jaunas. Neticami, kā cilvēks dažreiz grūtā brīdī atrod izeju. Man bija līdzi paņēmušies gaŗi logu aizkaciņus sarafānus, gaŗos kreklus, iestīvināju un pārdevu tirgū kā jaunus. Nebija pogu. Apvilku ar drēbi pupas, Zināms, pārdevu arī savas rotas lietas.

Bet tad atnāca sarkanās dienas. Briesmīgas dienas, Gauru jaunkundze. Kas nav pats to pārdzīvojis, tam grūti iedomāties un saprast. Ielu ciņas. Brīžam pilsēta „zaļo" rokās, brīžam „sarkano." Atminu — ienāk bariņš glītu jaunu zēnu formas tērpos, prasa maizi. Esmu tikko izcepusi plāceņus. Sirds par viņiem lūdz Dievu, rokas atdod pēdējo riecienu. Pēc brīža plīst logu stikli, ielās joņo durkļaini vīri — bļāvieni, kliedzieni, uguns trokšņi. Mēs pakrītam visi zem galda, bīstamies ložu nāves.

(Turpinājums sekos).

MĀJU PĒRKOT

V. PALMA

Tel. mājās — RI 3670

ZVANĪT NO PLKST. 11 VAK. LĪDZ 8 NO RĪTA

Jums latviešu valodā sniedz savus pakalpojumus, piedāvājot bagātīgā izvēlē nekustamus īpašumus visdažādākos Toronto rajonos, kā arī SAGĀDĀ AIZDEVUMUS nekustamu īpašumu pirkšanai

M. J. CAMPBELL & Co

REAL ESTATE
Members of Toronto Real Estate Board
219 DANFORTH AVE, TORONTO, TEL. KANTORĪ HA 1192

TORONTO LATVIEŠU NACIONĀLAIS TEĀTRIS
rāda piektdien, 30. maijā, pl. 7.30 vakarā Sv. Andreja bazn. zālē
5. reizi R. BLAUMAŅA drāmu 5 cēlienos

INDRĀNI

Režisore MILDA BĒRZIŅA
Dekorātors T. SUKURS
Apgaismotājs DŽ. UDROVSKIS

Ieejas biļetes $1.50 un $1.00, bērniem $0.50. Iepriekšējā pārdošanā Lotus puķu veikalā tel. KE 3884 un izrādes dienā pie kases (967)

St. KATARINES LATVIEŠU DĀMU KLUBS
rīko š. g. 24. maijā, plkst. 19.30, Niagaras ielā 177
UKRAIŅU BIEDRĪBAS TELPĀS

SAVIESĪGU VAKARU

KĀDREIZ MAIJĀ...

AR PRIEKŠNESUMIEM UN DEJU

Ieeja: $1.25 (iesk. tēju un maizītes). Sarīkojuma atlikums trūkumcietējiem un Invalidu Nama fondam Vācijā. Kluba valde

---

Amerikāņu un visu eiropiešu receptes apstrādā augsti kvalificēti eiropiešu un kanadiešu reģistrētie farmaceiti, speciālisti

Mēs pagatavojam un izsūtām medikamentus uz visām pasaules malām. Sainīšus aizjūras zemēm iesaiņojam sevišķi rūpīgi un pareizi noadresējam.

Mēs sedzam nodotiem pasūtinājumiem visus pasta izdevumus, maksājam nepieciešamās muitas nodevas, kā arī kārtīgi izpildām vajadzīgās muitas deklarāciju papīrus.

MUMS IR MODERNĀKAIS PREPARĀTS PRET TUBERKULOZI — RIMOFON HYDROZINE

Mūsu krājumā atrodas visādas zāļu tējas, Celsija termometri un arī visi Eiropas medicīniskie preparāti.

IEVĒROJIET MŪSU CENAS:
STREPTOMYCIN — $0.75 gramā, AKNU PREPARĀTS $7.00 par 10 injekcijām, PENICILLIN — $3.95 par 10 injekcijām, 3 milj. vienības.

Mēs sedzam pasta izdevumus par sūtījumiem uz visām pasaules malām (995)

STARKMAN CHEMISTS
Kanadas lielākā aptieka
463 BLOOR St., W, TORONTO, ONT.

A. DĪZENBACHA

AUTO REMONTU DARBNĪCA

IZDARA VISĀDA VEIDA REMONTUS, KĀ:
SPĀRNU, KAROSERIJU LABOŠANU, KRĀSOŠANU
Stop 24, Kingston Road, Scarboro (953)
Tel. Scarboro — 3854 un dzīvoklī Toronto HA 1501

TIE, KAS NEAIZMIRST...

Tie, kas neaizmirst, zina, ka ir laiks pasūtināt:
1. Latviskā apsveikumu kartes — vārda un dzimšanas dienām, Vasaras un Līgo svētkiem, 1 ducis tikai $1.00
2. Latviskās un propagandas apleksnes — 3 duči $1.00, lielais komplekts — 9 duči $3.00.
3. Laikrakstus — Latvija Amerikā, Laiku, Latvju Ziņas, Latvija Vācijā, u. c.
4. Žurnālus — Latvju Žurnāls, Latvju Sieviete, Latvju Zeltene u. c.
5. Latvju Enciklopēdiju — iznākušas jau 14 grāmatas; 1.—8. — $10.00; turpmākās ā $1.75; vāki 1. sēj. $1.20.
6. Greznus latviskus ādas izstrādājumus: albumus, aizsargvākus, kab. portfeļus, makus, vēstuju mapes, piez. grāmatiņas u. c.
7. Latviskās lelles: a) mazākās — Nīcas, Bārtas un Rucavas tērpos — $6.00; b) lielākās — 29c — Nīcas — $11.00, Rucavas un Lielvārdes — $9.00.
8. Latvijas karodziņus, ar zelt. bārkstīm $1.50.
9. Latvijas sienas karti, P. Mantinieka $1.50; Kanadas sienas karti — $1.50; Pasaules atlantu — $0.50.
10. Latviskās grāmatas.
11. Latviskus māla izstrādājumus: mazās zaļās krūzītes — $0.60 lielākās — $0.95; svečturus — $1.85 un alus kausus — $1.45.
(Piesūtīšanai pa pastu jāpievieno $0.30)

VISU TO VARIET IZDARĪT —
ALBERTA KALNIŅA GRĀMATNĪCĀ
71 Indian Grove, Toronto, Canada. Tel. LY 2086

MĒBEĻU VEIKALS

Bagātīgs jaunu un lietotu mēbeļu krājums dzīvokliem un kantoriem p. p.:
kanapē, paklāji, šujammašīnas, gultas, ēdamistabu un virtuvju iekārta, pianino utt.

ATVĒRTS KATRU DARBDIENU LĪDZ PL. 8 VAK.
RUNĀ ARĪ KRIEVISKI.

QUEEN WEST FURNITURE Co.
587 Queen St., W., Toronto, Ont. Telef. WA 6812

---

†

Š. g. 25. aprīlī traģiskā nāvē Port Arturas slimnīcā mira

Aleksis Logins

dzimis 1920. gada 11. aprīlī, Rūgāju pag., Abrenes apriņķī

Viņu mīļā piemiņā paturēs

Port Arthuras — Fort Williamas latviešu draudze (1000)

---

†

Aija Blūms

dzimusi, 6. oktobrī 1944. g., Rigā,
mirusi, 30. aprīlī, 1952. g., Stokholmā

Dziļās sērās
vecāki, māsas un brālis Zviedrijā
(1004)

FRANK VASS, B.A.

ADVOKATS — NOTĀRS
455 Spadina Ave, Apt., 403
COLLEGE un Spadina ielu stūrī
Tel. birojā — KI 4989,
dzīvoklī — MI 9352

RAKSTĀMMAŠĪNAS
AR $10.00 IEMAKSU
un atlikušās summas nomaksu 12 mēnešos piedāvā
ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St., Toronto, Ont.
Tel. RI 7149 (998)

LEO M. BROWN R.O.

OPTOMETRISTS
atbildīgs par acu izmeklēšanu. un briļļu piemērošanu
Daudzi latvieši jau ir mūsu klienti
368 YONGE ST.,
Tel. WA 6695 Toronto

FOTOLABORĀTORIJA
J. BIRNIS
Attīsta Jūsu filmas, plates, kopē un palielina
RŪPĪGS DARBS!
3 HURNDALE AVE, GE 8120
TORONTO (955)

Montreāliešu ievērībai!
FOTO STUDIJA
OSKARS ASMENIS
1248 Mackay St., Apt. 1
Montreel, P. Q. Pilsētas centrā.
Tel. WE 5543.
Fotografēšana sarīkojumos. Grupu un kāzu uzņēmumi. Portrejas. Foto pasēm. Foto—amatieri, nododiet savas filmas attīstīšanai, kopējumiem vai palielinājumiem.

Tieši no zvejnieka dabūjami
ŽĀVĒTI ZUŠI
par vairuma cenu
38 centi mārciņā
ar piegādi mājā
Piesūta ne mazāk kā 10 mārciņas
P. Lipsbergs, 402 Montreal Rd, Apt. 23, Cornwall, Ontario (977)

Dr. H. SCHLEIFER

bijušais Vīnes hospitāļu ārsts ar ilggadīgu praksi
PIEŅEM TAGAD
583 Bathurst St., Toronto,
Tel. RA 6210 (294
Runā vāciski un angliski

Zobu ārsts
Dr. J. ABRAHAMSEN
Dipl. Oslo Norvēģijā un Vircburgā Vācijā,
372 A Queen St. W. virs Horseshoe Tavern pie Spadina Ave
Tel. WA 9354 Toronto (0€)

S. LOCĀNS
izpilda dažādus transporta darbus vakaros un sestdienās
LL 9053, Toronto

PIEŅEMU ŠŪT

DĀMU KLEITAS
ZENTA VĒMANIS
241 Wirona Drive, Toronto
Tel. OL 3021 (990)

Piederīgie, mirušā
ALEKŠA LOGINA

tuvākas ziņas var iegūt pie Mr. A. VINTERS, 267 S. Algoma St., Port Arthur, Ont. (1001)

IZDODAMAS 3 nemēbelētas istabas 2. stāvā, Dufferin — Bloor rajonā, Toronto, tel. LA 0000. (991)

IZDODAMAS 2 atsevišķas vai kopējas istabas ar vārīšanas iespējām. Tel. GL 1656, Toronto.

---

2 NEMĒBELĒTAS istabas izdodamas pieprasīt 231 Salem Ave, Bloor St., W., — Dovercourt Rd., izkāpt Hallam St. (1005)

IZDODAMS dzīvoklis, Bloor - Ossington rajonā — 3 istabas un virtuve. Nav iebildumu pret bērniem. Zvanīt ME 2790. (1006)

LATVIEŠU mājā izdodamas istabas. LO 9153, Toronto. (996)

IZDODAMA mēbelēta istaba vienai personai ar vārīšanas iespējām. Parlamenta — Carltona rajonā. — Tel. MI 4842, Toronto. (994)

ERNEST RIDOUT

REAL ESTATE Ltd.,
REALTORS
1172 BAY STREET,
TORONTO
LIELĀKAIS NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ

PIEDĀVĀ:
AUSTIN TERRACE — CASA LOMA APKĀRTNĒ
11 istabu skaistu, atsevišķu ķieģeļu un akmeņu māju ar 2 saules istabām, 2 modernām vannas istabām un 1 WC pagrabā. Māja tiek apsildīta ar siltu ūdeni—eļļu; cietkoka grīdas, 4 kamīni, privāts iebraucamais ceļš, garāža u. c. Brīnišķīga apkārtne un skaists dārzs. platība: 40' x 200'. Šo sapņu māju varat iegūt ar tikai $6.000.— lielu iemaksu.

519 CHRISTIE ST., PIE DAVENPORT RD.
10 istabu atsevišķu ķieģeļu māju ar 2 mod. virtuvēm, silta ūdens apkure ar eļļu, cietkoka grīdas, garāža u. c. Māja atvērta apskatei sestdien, 24. maijā un svētdien, 25. maijā, no pl. 14,00 līdz pl. 17,00. Šajā laikā es atradīšos minētā mājā un uz vietas sniegšu vajadzīgo informāciju par šo, kā arī citām mājām. Mājas cena $19.900.—.

Šīs un simtiem citas atradīsit mūsu pārdodamo māju sarakstos. Sekojiet Ernest Ridout Ltd. ikdienas sludinājumiem vietējos kanadiešu laikrakstos un pēc tuvākas informācijas zvaniet pa tālruni mūsu latviešu pārstāvim, kas Jums sniegs informāciju un aizvedīs uz māju apskati pēc Jūsu izvēles.

No mūsu latviešu pārstāvja Jūs varat arī iegūt pilnīgu informāciju par Ridout, Harvie, Golightly Ltd. pakalpojumiem māju apdrošināšanā, morīgage naudas sagādāšanā, aizdevumu un dzīvības apdrošināšanas polisu pirkšanā u. t. t. Visāda veida informāciju Jums latviešu valodā nesaistoši sniegs:

ARNOLDS BĒRZIŅŠ
Tel. PR 5761.

Hamiltonā dzīvojošie tautieši pēc izziņām par Hamiltonā pārdodamām mājām var griezties mūsu Hamiltonas nodaļā 913 Main Sīr. E. Tel. 94121 un

VIKTORS REBANE

Jums sniegs vajadzīgo informāciju.

Mūsu birojs atvērts ikdienas līdz plkst. 10.00 vakarā, arī sestdienās un svētdienās (997)

IZDODAMA liela saulaina mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu un citām ērtībām divām personām. Zvanīt MI 4235 Toronto. (890)

BRUNO PURIŅŠ

PIEDĀVĀ BAGĀTĪGĀ IZVĒLĒ NEKUSTAMUS ĪPAŠUMUS
TORONTO — NEW TORONTO — MIMICO un ārpus Toronto

PĒRKOT — pārbaudiet mūsu pārdodamo māju sarakstu. Zemas iemaksas. Izdevīgi nomaksas termiņi.

JOHN PENTURN & SON
Member the Toronto Real Eastate Board
890 EGLINTON AVE, W.
Tel. birojā: RE 0383, RU 1-0883. Tel. mājās (B. Pariņš) ME 2790

ŠĪS NEDĒĻAS SPECIĀLPIEDĀVĀJUMI TAUTIEŠIEM:
Izīrējama 200 akru farma ar iespējām pirkt pēc rašas novākšanas; noma $300 gadā; 70 jūdzes no Toronto. IZDODAMS 5 istabu dzīvoklis īres namā par $110 mēnesī

MĒS RUNĀJAM LATVISKI —
HASHMALL APTIEKA
Pēc receptēm izgatavo visādas zāles un sūta arī uz Eiropu
Informāciju sniedzam par brīvu
Mums krājumā medicīniski termometri ar Celsija iedalījumiem
TEL. EM 4-3165 315 DUNDAS W, TORONTO (459)

Stone & Wellington — Fonthill Nurseries

vecākā koku audzētava Kanadā

Piedāvā ļoti plašā izvēlē augstvērtīgākās šķirnes:
AUGĻU KOKUS, OGULĀJUS, KOŠUMA KRŪMUS, ROZES, ZIEMCIEŠU PUĶES UTT.
Minētā koku skola atrodas valdības ekspertu uzraudzībā

Firmas pārstāvis Toronto
MĀRTIŅŠ BĒRTULSONS — tel. KI 5710

Pieņemu pasūtinājumus, sniedzu padomus, izgatavoju dārzu plānus, uzņemos dārzu ierīkošanu un kopšanu
Pasūtinājumus piegādā mājās arī ārpus Toronto (812)

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

143 Queen St., W., Toronto, tel. PL 6451
Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

«LATVIJAS AMERIKĀ» pārstāvji:

1. Daugavas Vanagu pārstāvība ASV un visas DV apvienības, nodaļas un kopas ASV un Kanada.
2. ASV:
A. Augšums, 1634 N. Str., Lincoln, Nebr.
A. Bilmanis, 207 Channing St., N. E. Washington, D. C.
M. Blukis, c/o Mr. Knopfle, 624 Boehike St., Saginaw, Mich.,
Ed. Bobelis, 503 2nd Street, N. W. Waverly, Iowa.
O. Dīķis, latviešu grāmatnīca, R. 2, Waverly, Ohio.
E. Dravenieks, 485 Nostrand Ave, Brooklyn 16, NY USA un Bethlemes baznīcā, Brooklyn'ā pēc dievkalpojuma saiešanas zālē.
P. Gubovics, Quaker Lane, Hyde Park, New York.
Arvids Eglītis, 2123 - 24th Ave, So., Minneapolis, Minn. Tel. GE 7423.
K. Irbenieks, 4937 Mead Ave, Cleveland 27, Ohio.
J. Kājiņš, 600 Tremont St., Boston, Mass.
Rūd. Krafts, Zion Lutheran Church Dalton, Minn.
R. Krūklītis, Latviešu grāmatnīca, 1109 E. Grand River Ave, East Lansing, Mich.
Jānis Lazdiņš 3710 N. Meridian St., Apt. 224, Indianapolis 8, Ind.
Jānis Miķelsons, 67, Mercella St. Boston — Roxbury 19, Mass.
A. Ozoliņa, 1635 N. Orchard St., Chicago, Ill.
A. Punka, 1417, Park Road N.W. Apt. 4, Washington 10, D.C.
V. Puriņš. 1043 Baldwin S. E., Grand Rapids, Mich.
J. Runiķis, 6226 20th Ave, N.E., Seattle 5, Wash.
Julijs Sakne, grāmatu un laikrakstu apgāds, 300, Second St. Liverpool, N. Y.
J. Sobolevskis, 2711 „W." St. Lincoln, Nebraska.
G. Šmita grāmatnīca, 19 Prospect St., Poughkeepsie, N. Y.
J. Upesleja, 2518 N. 12th. Str., Milwaukee 6, Wiskonsin.
Miss Biruta Ziemiņa, 920 W. Lovell St., Kalamazoo, Mich.
T. Tērauds, c/o Mr. H. Hamilton, 7151 Euclid Rd. Cincinati 27, Ohio.
Rev. J. Turku, 1231. W. Lowell St. Kalamazoo. Mich.
Jāņa Zabaka grāmatnīca, 1216 Bonita Ave, Berkaley 9 California.
3. KANADĀ:
P. Avotiņš, 854, Bathust Str., Toronto. Tel.: KE 3884.
E. Batraks, P. O. Box 1069 Stn. C. Toronto 9, Ont.
A. Bīzenieks, 911 Mac Rae St. Niagara Falls, Ont.
A. Cauka, Latviešu grāmatnīca, 1140 Richmond Str., London, Ont. Tāl. 3-8646 W.
„Daugavas Vanagu" grāmatnīcā, 123 Huron St., Toronto, Ont.
E. Juršēvskis, 698 York St., Hamilton, Ont.
A. Kānbergs, Rakstu un darbu pakalpojumu birojā, 596 Sherbourne St., Toronto. Tel.: RA 7149.
Vilis Kaļiņš, 21 Denison Rd. West, Weston, Ont. Tel. CHerry 1-2069
A. Kalniņš, Muskoka Sanatorium P/O Muskoka, Ont.
V. Kopels, 609 Yong Str., Art Handicraft, Toronto, Tel. PR 4596
Marta Kuncāns, 47, Beulah Ave, Hamilton, Ont.
Arturs Kivitis, Hurdman's Bridge, Box 164, Ottawa, Ont.
L. Lidums 27 Wiley St., St. Catharines, Ont.
Puķu veikals „Lotus", 854 Bathurst St. Toronto, Tel. KE 3884
E. Skuja, 20 Willjam St., W, Waterloo, Ont.
Mrs. Leonija Ozolkalne, 460 E. 6th Ave., Vancouver, B.C.
V. Ziedīņš, Latviešu grāmatnīca, 32 Morse St., Toronto, Ont.
Otto Zilkalns, 6745 Cote St., Lac Rd. Apt. 3. Montreal.
3. Vācijā
Mr. V. Pomelnieks, „DV grāmatnīca", Wilhelmsburg, B 1—8. 14a Ulm/Donau.
Abonēšanas maksa: 1 mēn.: DM. 6.— 3 mēn.: DM 11.—
4. Anglijā
Daugavas Vanagu Fonda grāmatnīca, 12 Queensborough Terrace London W2
Abonēšanas maksa: 1 mēnesis 7/- 3 mēneši 20/-
5. Francijā:
Madame K. Bizniece, 31 rue de Seine, Paris 6.
Abon. maksa. 1 mēn. 400 franki 3 mēn. 1000 franki
6. Dānijā:
Mr. K. Heitmanis, Box 292, Koebenhavn, Danmark.
Abon. maksa: 1 mēn.: 4,50 D. Kr.
7. Zviedrijā:
Mr. O. Sakārnis, „Latvju Vārds" Postbox 15079, Stockholm.
Abon. maksa: 1 mēn. 4 Zv. Kr
8. Austrālijā:
DV Sidnejas nodaļa, Mr. E. Liejkājis, 35 Robb St., Revesby, NSW.
Abon. maksa: 1 mēn. 8 šilingi.
Mr. E. Liepiņš, 6 Booreea ST. Lidcombe, Sydney, N. S.
Mr. A. Priedīts, grāmatnīca „Rīga", 74 Judd St., Mortdale, Sydney.
9. Venecuelā:
Mr. J. Henkuzens, Urban. Michelenal. S.— 14, Valencia.
Abon. maksa: trimstris 15,40 bol.

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latviešu draudzes svinīgs dievkalpojums 25. maijā, pl. 3 pp. Betlemes baznīcā, kurā ieradīsies Latvijas sūtnis Lielbritānijā K. Zariņš un sūtnis ASV J. Feldmans. Spredikos prāv. J. Kullītis, piedalīsies abi mācītāji. Dziedās prof. V. Stotts, pie ērģelēm Br. Skulte. Skauti un gaidas stāvēs goda sardzē. Pēc dievkalpojuma sūtnis K. Zariņš uzrunās tautiešus un pakavēsies draudzes vidū.

Bērnu dievkalpojums parastā laikā, pl. 2,15,

Bronksā, Sv. Jāņa baznīcā, dievkalpojums pl. 6 vak.

Šarlotē, Z. K. Svētdien, 25. maijā, plkst. 3 p. p. Sv. Marka baznīcā dievkalpojums mācītāja V. Liventāla vadībā; pie ērģelēm māksl. H. Lindemanis.

Grinsburo, Z. K. Svētdien, 1. jūnijā, plkst. 3 p. p. First Luther. Church. Vasaras svētku un jauniešu iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu; māc. V. Liventāla vadībā.

Šarlotē, Z. K. Svētdien, 15. jūnijā Sv. Marka ev. lut. baznīcā. aizvesto pieminas dievkalpojums, kuru vadīs māc. V. Liventāls. Pie ērģelēm māksl. H. Lindemanis. Pēc dievkalpojuma sēru akts baznīcas zālē ar Dr. phil. Ozola uzrunu. kam sekos priekšnesumi.

Kolumbijā, D. K. Svētdien, 6. jūlijā; plkst. 4 p. p., Ebanezer Luther. Church, Sumter un Richland str. stūrī, dievkalpojums māc. V. Liventāla vadībā.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ
(LATVIEŠU EV.-LUT DRAUDZĒS)

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis (14 1/2 Wentworth Str. So. Hamilton, Ont., t. 70136) 20.—22. maijam viesosies Halifaksā.

Prāv. A. Mitulis (367 Maryland St. Winnipeg, Man.) Vinipegā 25. maijā, plkst. 4 p. p. dievkalp. sv. Pētera b.

Māc. V. Šefers (659 Piccadilly Str. London,Ont.). Londonā 25. maijā, pl. 4 pp., dievkalp. Trīsvienības baznīcā.

Māc. E. Pavasars (1139 Cannon Str. E. Hamilton, Ont. t. 93410). Sestdien, 24. maijā, plkst. 7,30 vakarā Trīsvienības b-cas zālē (18 Victoria Ave. So.) latviešu draudzes Dāmu komiteja rīko draudzes tuvināšanās vakaru ar mūzikāliem un vokāliem priekšnesumiem. Ieeja brīva. Lūdz ņemt līdzi „grozinus". Jaunatnes sanāksme 22. maijā, plkst. 6,30 mācītāja mājā.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson Str. Toronto, Ont. t. LO 2510). Toronto Sv. Jāņa b., 274 Concord Ave. 25. maijā plkst. 4 p.p. dievkalpojums.

Māc. A. Čops (118 Isabella Str. Toronto, Ont t. MI 1873; baznīcā PR 1563). Toronto Sv. Andreja b-cā, Carlton un Jarvis ielu stūrī, 25. maijā, plkst. 11 no rīta, dievkalp. Dievkalpojumā dziedās Herta Lūse. Pirmajos Vasarassvētkos dievkalpojums pl. 4 p.p.

Māc. A. Briedis (17—8th Str. Noranda, Que.) Norandā, 25. maijā, plkst. 4 p.p. Debesbraukšanas dievkalp. Unjted b-cā.

Māc. E. Caune (10827 — 114 Str. Edmonton, Alta; t. 41890) Kālgarijā, 25. maijā, plkst. 3 p. p. dievkalp. Zviedru lut. b-cā.

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis

Māc. Art. Voitkus, Hamiltonā, Pāvila ev.-lut. draudzē dievkalpojums svētdien, 25. maijā, pl. 8,45 no rīta. Svētdienas skola svētdien, 25. maijā, pl. 10,00. Laulāti: Viktors Anatolijs Martinaitis ar Dzidru Margrietu Jirgens.

TORONTO BAPTISTU dievkalpojums svētdien, 25. maijā, pl. 17. Walmer Road baptistu b-cas telpās. Piektdienās, pl. 20 Bībeles studija un lūgšanas sapulce. Māc. R. Ekštelns.

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKĀ"
123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA.

ASV: DV Pārstāvība, 31—42 Steinway St., Long Island City 3, N.Y.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu Latvija Amerikā .....
līdz..... uz.....mēnešiem uz šādu adresi:
Mr, Mrs, Miss .....
.....
Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Pārstāvji ASV lūgti savus maksājumus avīzei sūtīt: DV Pārstāvībai ASV.

NOTIKUMU DEGPUNKTĀ

KODŽI SALAS GŪSTEKŅI

Visu pagājušo nedēļu pamiera sarunas Panmundžonā bija iesalušas. Abas komisijas atkārtoti apmainījās asiem vārdiem: komūnisti rupji apvainoja amerikāņus „barbariskā" izrīcībā ar gūstekņiem Kodži salā. Amerikāņu komisijas priekšsēdis adm. Džojs tikpat asi noraidīja komūnistu apvainojumus, apzīmējot tos par meliem, kam paši komūnisti neticot.

Viss sākās ar ģen. Doda „nolaupīšanu" Kodži salā. Komūnistu propagandisti to ļoti veikli izmantoja, lai incidentu pārnestu pie pamiera sarunu galda un mēģinātu tur apvārdot savus pretiniekus, nolūkā izspiest piekāpšanos gūstekņu apmaiņas jautājumā.

Kodži salā atrodas ap 70.000 ķīniešu un korejiešu gūstekņu, kas novietoti 17 atsevišķās nometnēs. Teorētiski gūstekņu apsardzība atrodas Apvienoto Nāciju rokās, taču praktiski tā izbeidzas pie nometņu vārtiem, jo iekšpusē visu kārtību „diriģē" paši gūstekņi, kuru priekšgalā atrodas pārliecināti komūnisti. Gandrīz visi salas gūstekņi izteikuši vēlēšanos atgriezties pie komūnistiem. Viņu stābs un galvenie vadītāji atrodas 76. novietnē: Būdami pilnīgā brīvībā novietojuma iekšpusē, komūnisti arī nav lieki laiku tērējuši. Tie nodibinājuši ļoti labus sakarus ar ārpasauli un pārējām novietnēm. Tiem savas kara tiesas, ciņas grupas, propagandas pulciņi, plakāti, karogi u. t. t. ASV militārā vadība domā, ka gūstekņu rīcībā ir arī radio uztvērēji. Bieži tie rīko mītiņus, lai pārliecinātu atturīgākos gūstekņus pēc brīvību atgūšanas atgriezties pie komūnistiem. Protestētājus tūliņ piekauj un citādi iespaido. Liela izkaušanās ir parasta parādība, un februāra mēnesī tā beidzās ar 90 kritušiem gūstekņiem un vienu kritušu amerikāņu karavīru, kuŗa vienība ieradās nodibināt kārtību.

Arī amerikāņu virsnieku sagūstīšanā tiem ir sava prakse: pirms dažiem mēnešiem 76. novietnē sagūstīja plkv. Revenu un turēja apcietinājumā gan tikai 3 stundas. Kad 8. maijā pie nometnes vārtiem sagūstīja salas komandantu ģen. Dodu un to ievilka nometnē, amerikāņu virsniekiem bija skaidrs, ka šis solis jau iepriekš rūpīgi izplānots. Sagūstītājam bija jau iepriekš iekārtota sevišķa telts. Tūliņ arī tika izlikti lieli plakāti par Doda sagūstīšanu, piedraudot ģenerāli nogalināt, ja gūstekņi tiktu aizkarti. Tad sākās vēstuļu apmaiņa starp jauniecelto komandantu ģen. Kolsonu un komūnistu barvežiem. Pēdējo prasības par ģen. Doda atbrīvošanu bija pārsteidzošas: 1) izbeigt barbarisko apiešanos ar gūstekņiem, baciļu izplatīšanu u. t. t.; 2) pārtraukt gūstekņu skrīnēšanu ar varu (vai tie vēlas vai nevēlas atgriezties komūnistu Ķīnā) un 4) atzīt gūstekņu pārstāvjus un veicināt ar tiem sadarbību. Ģen. Kolsonam bija dota pilnīga rīcības brīvība lietot visus līdzekļus ģen. Doda atbrīvošanai, neizslēdzot varu. Pēc 3 dienu velšīgiem mēģinājumiem pierunāt gūstekņu vadoņus, ģen. Kolsons 10. maijā beidzot piekāpās gūstekņiem un atbildēja ar šāda satura vēstuli: Sakarā ar Jūsu vēstuli par apstākļiem nometnē, es atzīstu, ka bijuši asins izliešanas gadījumi, kad Apvienoto Nāciju karaspēks nošāvis daudzus gūstekņus. Es jums apsolu, ka nākotnē šādas lietas nenotiks un ar gūstekņiem apiesies saskaņā ar Ženēvas konvenciju. Pēc ģen. Doda atbrīvošanas vairs nekāda piespiedu skrīnēšana nenotiks, kā arī pretkomūnistiski noskaņotie gūstekņi turpmāk apbrunoti netiks.

Nākošajā dienā ģen. Dodu atbrīvoja. Kolsona vēstules saturs liela plakāta veidā tika izkārts pie gūstekņu nometnes vārtiem.

Kad ASV augstākā vadība Japānā saņēma Kolsona vēstules tekstu, tā jutās kā ar ūdeni aplieta. Ģen. Klarks komandantu Kolsonu tūdaļ atcēla no amata un viņa dotos solījumus gūstekņiem anullēja. Taču gūstekņu apvainojumi, ko ģen. Kolsons apstiprināja, bija ļoti smagi, kamdēļ ASV valdība prasīja sīku izmeklēšanu apstākļu noskaidrošanai. Un kaut arī izmeklēšanas rezultāti vēl nav atklātībai zināmi, skaidras ir divas lietas: Pirmkārt, Kodži salas gūstekņi savus tračus rīko ne aiz garlaicīgas dzīves nometnē, bet to dara uz pavēli, kas nāk no Ziemeļķīnas un Korejas ziemeļiem, kur pamiera jautājums apstājies tieši pie gūstekņu apmaiņas. Gūstekņu uzskaitītās prasības ir Pekinas vai pat Maskavas komūnistu rīkojums. Ar šo veiklo propagandu komūnisti savai netīrai spēlei ieguvuši jaunu ieroci — gūstekņus.

No otras puses redzams, ka ASV militārā vadība ar gūstekņiem apgājusies pārāk saudzīgi un demokratiski, kamdēļ gūstekņu nometnēs izveidojusies organizēta pretdarbība un pat uzbrukumi amerikāņu karavīriem.

Domājams, ka šis komūnistu tracis Kodži salā bija veikls triks, lai novērstu pasaules uzmanību no daudzo ķīniešu un korejiešu gūstekņu izteiktās vēlēšanās neatgriezties pie komūnistiem.

M.

Vēsturei ir savi dīvaini līku loču gājieni, kam labu piemēru rāda Berlīne. Uzcelta vietā, līdz kuŗai tālos laikos kādreiz aizsniedzās slavu rietumu ekspansija, tā kļuva par vācu varenības simbolu, lai mūsu dienās pārklātu savu lepnumu ar pelnu segu, stāvot atkal jaunam austrumu iebrucējam pie visiem tās vārtiem un pašā sirdī.

Ikvienai pilsētai ir savs gars, kas saklausāms tās trokšņos un sama nāms ielu smaržās. Berlīnē iebrucēju apsveic pelnu smaka. Tā neizgaist pat Grunevalda dārzu zaļumā, kur pavasaris koši izklājis savu parfimēriju veikalu. Šai pilsētā uguns ir aprijusi tūkstošus cilvēku, te dūmos izkūpējusi kādas valsts histeriskā skriešanās pēc varas, un šī pilsēta vēl ilgi metīs deguma dvingu pāri visai Eiropai, kā milzu krematorija.

Pirmais, kas saista iebraucēja uzmanību, sākot autobusā braucienu no Tempelhofas lidlauka, ir pieminekļis gaisa tiltam lidlauka pārvaldes ēkas priekšā. Ar šo zīmi Berlīne ir uzvarējusi un kopš tā laika sākusi dzīvot tiecībā, ka tā pastāvēs. Lai piemērotos nedabiskajam divdalījumam, vajadzējis pārkārtot visu pilsētas dzīvi. Rietumos radušās jaunas veikalu ielas, lai aizstātu tās, kas palikušas austrumu sektorā vai kuŗu godība izkūpējusi kara illuminācijā. Viena tāda veikalu iela sniedzas cauri Šēnebergai pa ceļam no Tempelhofas, un, kaut arī logi pilni mantu, taču posta gadu pieminas zīmes vēl redzamas visapkārt: nami, no kuŗiem pāri palikušas tikai pāris ķieģeļu grēdas, un aklas spoku ielas, no kuŗām vairās pat kaķi. Berlīne vēl ilgus gadus būs drūms drupu monuments Otra kara bezjēdzībai.

Šai pilsētā cilvēki staigā dīvaini saspriegti, un par to nav jābrīnās, jo viņi dzīvo frontes līnijā, un viņiem tāpēc nepieciešama frontes karavīru modrība. Mūsdienu berlīnietim ir savs piesardzības leksikons, kas palīdz izvairīties no glūnīgā iepaidnieka austrumu pusē šī leksikona gudrības berlīnietis tad arī lielā steigā izstāsta iebraucējam tūlīt pēc labrīt pateikšanas. „Štrāsenbānis" ir krievu sektora uzņēmums, un tajā ārzemniekam braukšana nav absolūti droša. „Ubānis" iet netraucēti cauri visiem sektoriem, bet pēdējā stacijā, atstājot rietumu daļu, atskan ziņojums par to. Tiem, kas iebrauc krievu sektorā, bieži jāsastopas ar dokumentu kontrolētājiem. Krievu sektora automobiļiem ir atšķirīgas numuru plāksnes, un mūsu pavadonis domā, ka mums būtu „veselīgāk" izvēlēties rietumu sektora mašīnas. Pastaigāties vakarā vienatnē nav ieteicams. Šādi un tamlīdzīgi padomi berlīnietim zināmi visās dzīves nozarās, un tos stāstot, viņa balsī nav ne bažu, ne nervozēšanas. Septiņos aplenkuma gados ir radušies fatāla paļāvība labam gala iznākumam. Tāpēc Berlīne šobrīd ir ar lielu ticību apveltīta pilsēta. Te nav tās miegainās vienaldzības, kas pret lielās politikas lietām valda Parīzē vai Briselē. Uz pusēm pārdalītajā Eiropā berlīnieši stāv vistālāk izvirzītajā avangardā, ticēdami, ka mākslotās robežas reiz kritīs, un no šīs ticības ir atkarīga viņu kailā dzīvība.

Nonākot vietās, kur rietumi robežojas ar austrumiem, vai izdarot kādu īsu ekskursiju aiz dzelzs priekškara, redzētais satriec un mulsina. Sākumā ir pat grūti vārdos saukt sajūtu, kāda rodas, redzot atkal ielas, kuŗās plivinās spilgtie karogi un krāsainās aģitācijas lupatas, bet no kuŗām pazudis katrs smaids un katra brīva kustība. Un tikai vairākārt tās vērojot, ienāk prātā, ka gluži tāda pati sajūta ir, ieejot istābā, kuŗai tikko izgājusi cauri nāve. Šai pilsētas daļā un visās citās pilsētās tālāk uz austrumiem, mūsu Rīgu neizslēdzot, nāve šobrīd ir vienīgais īstais birģermeistars.

Potsdamas laukumā, kur satiekas triju sektoru robežas, krievu puse izšķērdīgi greznota skaļiem saukļiem, kas sola laimi un labklājību. Bet ar izdegušo namu graustiem šie saukļi kļūst par žultainu ironiju. Visapkārt laukumam, kur kādreiz strauji pulsēja tirdzniecība, nav redzama neviena vesela celtne. Cilvēki te vēl nedomā uz dzīvi apmesties, top darinātas tikai propagandas zīmes. Krievu sektorā sastindzis klusums. Tikai rets gājējs ātrī aizsteidzas, lāga pat skatu neuzmezdams rietumu pusei. Ziņkārība nepieder pie īpašībām, kas atļautas Staļina valstībā.

Tīrgartens, pie kuŗa robežojas amerikāņu un krievu sektori, pārvērsties līdz nepazīšanai. Koki nocirsti, un to vietā saplaukusi pēdu gāra jaunaudze. Brandenburgas vārti izroboti, aiz tiem sākas austrumu valstība. Krolla opera drupās. Apmelnējis un drūms ir izdegušā Reichstaga grausts, vienīgais piemineklis, ko pēc sevis atstājis dedzināšanas meistars Hermanis Gērings. Netālu no Reichstaga drupām krievi uzcēluši sarkanarmijas pieminekli. Tā priekšā uz paugstinājuma stāv ists tanks. Izraibinātās, bezgarsīgās pieminekļa arkas vidū paceļas robusta sarkanarmieša figūra. Tūlīt aiz piemineklja sardzes ēka, kuŗā saimnieko „tautas varoņi." Pieminekli apstaigā postenī noliktais sarkanarmietis, bruņots ar mašīnpistoli, un milzīgiem, krunkainiem zābakiem. Pūlamies viņu iedabūt sava uzņēmuma fonā, taču viņš, to pamanījis ilgi kavējas pieminekļa aizmugurē un kad beidzot atkal staigā gar fasādi, tad augstprātīgi uzsmaida mums un amerikāņu tūristiem. Pie pieminekļa galvenās arkas poga, ar ko dot ziņu uz sardzes ēku. Pat šai vietā krieviem ir paticis izdarīt cilvēku medības.

Berlīnē ir viena no vietām, kuŗā bēgļiem no austrumiem iespējams izkļūt brīvībā. Pēc pilsētā ilgi dzīvojuša žurnālista apgalvojuma, te vēl arvien diezgan bieži pārbēg arī sarkanarmieši. Bez tam vāciešiem un rietumnieku armiju pārstāvjiem nav šķēršļu apbraukāt krievu sektoru, kaut gan jārēķinās ar kontrolēm. Viss tas padara Berlīni par logu, kas paver dziļu skatu aiz dzelzs priekškara. Tāpēc arī šai pilsētā viņlem acis un ausis vērīgas, šī pilsēta ir milzīga ziņu centrāle.

Amerikāņu stāba vīrs, ar ko rodas izdevība iepazīties vācu kultūras darbinieku rīkotajā tuvināšanās vakarā, nesen ieradies še no Korejas, un vēro pilsētu gluži tādām pašām acīm kā Tālo Austrumu fronti. „Te mēs šaujam tikai ar citādu pulveri," viņš smaidot saka un sola mūs izvadāt amerikāņu autobusā pa austrumu sektoru. No vilinošā piedāvājuma tomēr jāatsakās ne baiļu, bet laika trūkuma dēļ. Tāpēc, laiku taupīdami, izdaram pāris īsākas ekskursijas aiz dzelzs priekškara paši uz savu roku. Risks ir cildena lieta, kas veicina asins riņķošanu.

Ne tikai krievu sektorā, bet visā Berlīnē pārsteidz tukšās ielas. Drūzmu gadās redzēt pavisam reti, pat darba beigu stundās un svētdienās pievakarē tā nav pamanāma. Iedzīvotāju skaits pilsētā samazinājies, un bez tam berlīnieši, būdami frontinieki, nemēdz bez vajadzības staigāt apkārt. Te valda frontes pirmās līnijas lietišķība. modrums un arī neziņa. Berlīne ir pilsēta, kur viss kas iespējams. Brīvība, kas baudāma šodien, var pazust rīt. Viena izšķirīga stunda var apgriezt visas lietas otrādi. Un tāpēc tikai Berlīnē top īsti redzams, uz kāda iekšienē verdoša vulkāna tagad dzīvo visa Eiropa. „Tā nevar palikt, tā nepaliks," teica reiz mūsu Rainis, un varbūt Berlīne būs pirmā vieta, kur atskanēs zvans lielajai maiņas stundai.

J. Andrups

DRUPU PILSĒTA BERLĪNE

Ceļotāja vērojumi rietumu sektoros un aiz dzelzs priekškara.

AIZ DZELZS PRIEKŠKARA

ZIŅAS NO VIŅPASAULES

Bijušais poļu zemnieku vadonis Staņislavs Mikolaičiks, kas savu trimdu pavada Amerikas Savienotās Valstīs, Associated Press korespondentam sīki aprakstījis pašreizējo robežu starp Poliju un Krieviju. Piecu kilometru dziļumā izcirsti visi koki, zeme uzarta, mīnēta un aplikta ar dzeloņžogiem, lai neviens nevarētu pārkļūt otrā pusē.

No Romas ziņo, ka no Baltijas jūras gar Latviju līdz Melnai jūrai Rumānijā izvākti un deportēti ap 7 miljoni latviešu, leišu, poļu un igauņu. Deportēto vietas ieņem āziātu tautas. Bez pārtraukuma transporti dodas uz austrumiem un rietumiem. Jaunatbraukušos novieto nometnēs, kas pa daļai atgādina kolchozus, pa daļai koncentrācijas nometnes, kuŗas apsargā lieliniešu karavīri. Lielākā daļa āziātu ir tatāri, uzbeki, kalmiki, ķirģizi, Centrālazijas kazaki un čuchoni no Karelijas. Pēc visām pazīmēm spriežot, tie ir notiesāti un speciāli izraudzīti tādi, kas neprot krievu vai kādu Rietumeiropas valodu. Lielā karavīru sardze nelaujot viņiem nekādu saskari ar poļiem, ukraiņiem, leišiem vai latviešiem.

KAM PATĪK PIE STAĻINA

Grāmatā par putnu parazītiem Miriama Rotšilde, kas pieder pie pazīstamas baņķieru ģimenes, raksta, ka Rietumeiropas blusa sasniedzot 513 dienu vecumu. Pēc boļševiku zinātnieku pētījumiem krievu blusa sasniedzot 1487 dienu vecumu.

Beidzot atradusies radība, kam patīk Padomijā.

UZ NIAGARU

Pirmā latviešu draudze Torontō, māc. A. Čopa vadībā, 18. maijā rīkoja izbraukumu uz Niagāru. Ekskursantu bija sanācis vairāk, kā bija domāts. Divi lielie Gray Coach Line autobusi bija pilni, un nācās vēl sameklēt vairākus papildsēdekļus. Pulkstenis rādīja deviņi no rīta, kad lielie autobusi uzsāka savu ceļu. Brauciens bija ļoti patīkams. Pēcpusdienā no diviem „busiem" izbrauca vesels laužu pulks, apbruņojušies ar fotoaparātiem, saules brillēm un tālskatiem. Te nu mēs bijām pie šī lielākā ūdens krituma pasaulē! Ekskursanti izklida kur kurais. Pieejot pie „paša ūdens krituma" atgadās arī tā, ka ne vienmēr izdodas tikt sveikā cauri, jo reizēm, uzpūšot lielākam vējam, tas nes ūdeni taisni virsū. Ap pieciem pēcpusdienā ekskursanti sāka atgriezties pie autobusiem, lai dotos atpakaļceļā, un pēc trim stundām jau bijām atkal Torontō.

Tikai par trim dolariem apskatīt skaisto Niagāru bija patiešām to vērts.

A. Kalniņš

TLB MAKSĶERNIEKU IEVĒRĪBAI

Kopas vadība dara zināmu biedriem, ka saņemti daži Eiropas maksķerēšanas piederumi, kā piem.: Damilas šņores un dažāda lieluma kaltie āķi. Ieinteresētie minēto var pieprasīt pie valdes locekļa E. Brenča, 1 Ray Ave, telef.: JU 0527.

TLB Medn. un Maksķn. Kopas valde.

KNUTS LESIŅŠ KALIFORNIJĀ

Knuts Lesiņš ar dzīves biedri brīvmākslinieci Valdu Lesiņu 23. maijā izbrauca uz Kaliforniju, kur uzstāsies ar referātiem un dziesmām. 24. maijā Linkolnā, 25. — Omahā, 27. — Kolorado Springā, 31. — Losandželosā un 7. jūnijā Oklandē. Mākslinieku pāris aplēsuši, ka nobrauks pavisam 4.500 jūdzes.

AIZRĀDĪJUMS

LA Nr. 39./62 rakstā par latviešu etnografisko izstādi Bostonas universitātē, par rīkotājiem nepareiz atzīmēti precēto studentu pāris Spalvini, bet viņu īstais vārds Spilneri.

DAŽOS VĀRDOS

Baptistu gadskārtējā kongresa Maiami kūrvietā, kur bija pārstāvēti ap 7 miljoni Amerikas baptistu, atzīts, ka šajos kritiskajos laikos daudz sirsnīgāka uzmanība jāvelti Kristus evaņģēlijam.

o

Tokio laikraksts Jomiuri aptaujā atklājies, ka vēl arvien japāņi no visiem ārzemniekiem visvairāk respektē ģenerāli Mekarturu. No iztaujātiem 395 atbildējuši, ka japāņu uztverē visu laiku lielākais valstsvīrs esot Mekarturs, kamēr 327 šo godu piedēvējuši slavenajam ASV prezidentam Abrahamam Linkolnam.

o

29 gadus vecam Lelandam Ferrem, kas pašlaik izcieš cietuma sodu par zādzībām Ilinoijas pilsētiņā Montisello, dota tik liela brīvība, ka viņš vairāk naktis pametis savu mītni pilnīgi legāli. Klizmas sākušās tikai tad, kad atklājies, ka savas naktis ārpus cietuma celles Lelands izdarījis jaunas ielaušanās zādzības. Nu viņš sēž uz apsūdzēto sola blakus savam cietuma priekšniekam.

o

Runādams amerikāņu jūras flotes un gaisa spēku karaskolas audzēkņiem, ASV pazīstamais valstsvīrs Bernhards Baruchs konstatēja, ka pašreizējā tērauda krizē vispirms vainojams pats prezidents Trūmens. Viņa kļūda esot tā, ka prezidents nav vis licis lietā likumīgo varu, ko tam nodrošinājis Kongress, bet gan centies neparastiem un ne visai legāliem līdzekļiem novērst tērauda krizi.

The Latvian Ne
and
Published
by the DAUGAVAS
Editorial an
129 Huron St.,
Telephone
General Represen
DV Parstāvība ASV 31
City 3, N.Y. USA. Tele
AUTHORIZED AS
POST OFFICE D

Galīga vien

Bonnā. — Uz pē
spriedēm Bonnā sat
jas, ASV, Francijas
nistri un Rietumv
prez. Adenauers, lai
jautājumus, kuŗus šo
niskie padomdevēji
risināt. Pēc sarunām
visu dienu šo valstu
stāvju starpā, vakarā
ta pilnīga vienošanā
jumos, kā piem., par
miera līgums stāsie
bruņoto spēku fina
cijas juridiskā stā
lēšanu, par gūstekņ
bu, un to iespējamo
Bez tam ASV ur
lietu ministriem b
par jaunas drošības
cijas 'valdībai, kas
prasīju ASV un A
tiju, ka Vācija un
varēs izstāties no
mokratiju bloka,
nevarētu vērsties

Maskavas pēkšņā

Īsu laiku sporta

Vašingtonā
vienība vēl pēdēj
4 ārlietu ministru

Vašingtonā
vejs pag. centurtd
Kongresā. Savā r
uz komūnistu nep
gandu pret amer
vedot baciļu karu
svarīgu brīdināj
tautai. Viņš atsa
bas ministra Lo
tas brīdināja būt
vot no pašiem ko
kara lietošanu Ko
deva arī lielas ce
noliegšanā. AN
esot lesniegusi lo
cilvēku brīvībai u
karībai respektēj
mus, kuŗus Ame
Valstīm nav vairs
zīt, nedz arī atsa
jebkādu „tirgoša
mā un atstāj vis
mu komūnistu ro
Cildenus vārdu
Japānai, kuŗas d
ba un tauta ir R
loti draudzīgi un
ma ideoloģiju.
liktenis pēc ģen
loti lielā mērā a
kuŗa vienīgā ar
un saimnieciskā
sniegt Japānas
darbā labvēlīgus

Parīzes kom
– Rid

Parīzē. —
spēka komandi

EIZENH

Nesen dažos
stos parādījās
hauers sirgstot
kaiti, esot tās
veselības stāvok
lab esot jāšaub
varēs kandidēt
nim, ja republ
venta vairākun
Zināt, ka arī
„uz karstām p
baudīt pārsteig
citi, kas apcien
roto armijas
viņa Parīzes k
prātīgi aplieci
ģenerāli smaid
arī veselīgu k
gais izskats p
mu, ka ģenerā
nājuši" viņa
cenzdamies pi
mīgo gājienu
Populārā pie
veselībai no
vērš ameriāk
Trodžens. Ch
cētajā rakstā
vārdā nevien
nisku kaiti, k
gan pavisam
ģenerāli allaž
dzens esot re
na pavēli, ka
uz Sav. Vals
ārsts, kas pal

Toronto un apkārtnē dzīvojošiem tautiešiem tagad pieejams

NEIEROBEŽOTS VESELĪBAS APDROŠINĀŠANAS

plāns ar CENTRAL ONTARIO I.O.F. MEDICAL SERVICE Inc, kas sniedz:

1. ārsta vizītes neierobežotā skaitā, ieskaitot speciālistu;
2. visas operācijas neierobežotā skaitā un ārsta uzraudzību slimnīcā;
3. 60 dienas slimnīcas gultu un uzturu katru gadu;
4. pabalstu dzemdību gadījumā, speciālu pabalstu vēža, tuberkulozes un bērnu triekas ārstēšanai;
5. traģiskas nāves gadījumā piederīgajiem izmaksā $3.000, dabiskas nāves gadījumā $1.500, darba spēju zaudēšanas gadījumā $1.000.

Maksas atkarā no vecuma svārstās ap $4—5 mēnesī vai mazāk par ierobežotu plānu. Tuvāku informāciju sniedz un

(1003) APDROŠINĀŠANU PIEŅEM

VALDEMĀRS BEBRIS

48 RATHNELLY AVE, TEL. KI 5913

Nīcas, Bārtas, Rucavas un Zemgales SAGŠU AUDUMIEM Lielvārdes (Rembates pag.), Nīcas un Zemgales novada BRUNČU AUDUMIEM,

NĪCAS VĪRIEŠU KREKLIEM, kā arī citu novadu sieviešu un vīriešu TAUTAS TĒRPIEM un to daļām

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM

ARTURA ĶIVIŠA GRĀMATNĪCA

Hurdmans Bridge Box 163, Ottawa, Ont., Canada

IEVĒRĪBU MĒBEĻU PIRCĒJIEM!

Ar šo paziņoju latviešu pircējiem, ka sākot ar šī gada 1. aprīli esmu iesaistīts visiem labi pazīstamajā

PREČU NAMĀ T. EATON Co, Ltd, MĒBEĻU NODAĻĀ — College ielas veikalā, 4. stāvā — kā pārdevējs.

Esmu pilnvarots pārdot visu nodaļu mēbeles. Pēc jaunajiem maksāšanas noteikumiem, tagad Jūs varat iegūt mēbeles ar

TIKAI 10% IEMAKSU

— kārtojot atlikumu līdz pat 2 gadiem

Savus pakalpojumus un padomus godājamiem pircējiem piedāvāju ik dienas no plkst. 9—5 (sestdienās līdz 1). Tālr. darbā TR 1133; mājās HY 5175 no plkst. 7 vakarā

(926) NIKOLAJS MEDNIS

P.S: Zvanot uz veikalu lūdzu prasīt pēc — Mr. Mednis — Sales Nr. 34. Neesmu sastopams no 1.30—2.30.

Jau ar $1.500 iemaksu Jūs varat tikt pie sava īpašuma

Pārējā summa izmaksājama ar mazām mēneša iemaksām, ko Jums segs daļēja telpu iznomāšana, un Jūs pats dzīvosit par velti

NESAISTOŠU BEZMAKSAS INFORMĀCIJU PAR NEKUSTAMU ĪPAŠUMU UN TIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMU (BUSINESS) IEGŪŠANU, KĀ ARĪ PAR ILGTERMIŅA AIZDEVUMIEM (MORTGAGE) SNIEDZ JUMS (877)

O. KRĀDZIŅŠ

1414 Fort St., Montreal, Que, tel. GL 2158

(vakaros pēc 6). Sagādā arī dzīvokļus

MĀJSAIMNIEKU IEVĒRĪBAI!

Installē visāda veida eļļas apkures, burnerus, silta gaisa un ūdens apkuri, kā arī gāzes un ūdensvadus ierīko un labo.

GARANTĒTS DARBS — ZEMAS CENAS — ILGGADĪGA PRAKSE

ĀDOLFS LAGŪNS

964A Bathurst St., Toronto, Ont., tel. ME 6583

PULSTEŅTAISĪTĀJS

A. VANAGS

123 Huron St., Toronto, Ont. Tel. TR 1653

TORONTO LATVIEŠU PUĶU VEIKALS

LOTUS

Gremi ziedu sakārtojumi līgavām, kā arī citiem gadījumiem Krājumā latviešu keramikas izstrādājumi un tautiskās lelles Veikals atvērts no plkst. 9.00 līdz 7.00 vak. Svētdienās slēgts 854 Bathurst St., vienu bloku uz ziemeļiem no Bloor Tel. KE 3884 (292)

MOHAWK FURNITURE CO

Lietuviešu mēbeļu veikals

Visāda veida mēbeles, radio un televīzijas aparāti, elektriskie ledus skapji, veļas mazgājamās mašīnas, grīdsegas, bērnu mēbeles un rotaļlietas utt.

Latviešiem izdevīgi pirkšanas noteikumi

Veikals atvērts no pl. 9 rītā līdz 9 vakarā

2448 DANFORTH AVE, TORONTO, ONT, TEL. OX 4444 (509)

Caur mūsu pārstāvniecību Jūs varat iegādāt par PAZEMINĀTU CENU ARĪ JAUNAS AUTOMAŠĪNAS

E. PĒTERSONS

854 Bathurst St., Toronto, tel. KE 3884

Dažādu firmu jaunas un lietotas, vieglās un smagās automašīnas (1007)

JAUNĀKĀS UN ARĪ AGRĀK IZNĀKUŠĀS

G.RĀMATAS

PLAŠĀ IZVĒLĒ PIEDĀVĀ

R. KRŪKLIŠA

GRĀMATNĪCA

1109 E. Gr. River Ave

East Lansing, Mich., USA

Pieņem pasūtinājumus DĀMU UN KUNGU APĢĒRBIEM

V. KUČĀNS

94 GLOUCESTER ST., Toronto, Ont.

Katru dienu no plkst. 8—21

ĀTRS PASŪTINĀJUMA IZPILDĪJUMS, RŪPĪGS DARBS, MĒRENAS CENAS (989)

BLAKUS PELŅA VISĀ KANADĀ

Rakstiet mums šodien — un RĪTU JŪS PELNISIT $2.— DIENĀ savā brīvajā laikā. Valoda un priekšzināšanas nav vajadzīgas. Ofertes šīs av. kant. (919)

T. L. B.

BIEDRU PILNSAPULCE

svētdien, 25. maijā, plkst. 17, B-bas telpās. Pēc sapulces GROZIŅU VAKARS (1002)

MĀKSLAS FOTO STUDIJA

Kāzu bildes uzņem mājā, baznīc. un studijā

Portreti, grupas, bērnu studijas

780 QUEEN St., W., tel. studijai EM 4-7994, Garevale Ave stūrī. Toronto (992)

CANADIAN HOUSEKEEPING SHOPS, Ltd.

1034 BLOOR St., W. TEL. LA 1608, TORONTO

(Salem ielas stūrī)

ELEKTRISKIE PIEDERUMI

LEDUSSKAPJI, VEĻAS MAŠĪNAS, ELEKTRISKIE UN GĀZES PAVARDI, GLUDEKĻI UN DAUDZ CITU ELEKTRISKO MĀJTURĪBAS RĪKU (979)

LATVJU ENCIKLOPĒDIJAS ABONENTIEM,

Lai enciklopēdijas abonentiem atvieglotu atsevišķo sējumu (katrā pa 10 burtnīcām) iesiešanu, kā LE pārstāvis esmu noorganizējis šo iesiešanu visiem abonentiem — priekš visiem trim sējumiem. Iesiešanu uzsāks ar otrā sējuma iznākšanu, jo iesienot abus pirmos sējumus kopā iesiešana iznāks krietni lētāka nekā to pašlaik abonentiem piedāvā daži „kaktu aģenti." Bez tam abonentiem atkritīs arī divkāršā visu grāmatu pārsūtīšana, kāda iznāk nododot iesiešanai katru sējumu atsevišķi. Alberts Kalniņš, L. Enciklopēdijas pārstāvis, 71 Indian Grove, Toronto, Canada, tel. LY 2086 (999)